

บทที่ 4

คุณลักษณะทางด้านประชากรและคุณลักษณะทางด้านอื่นๆ

ของแฟนคลับวงโมเดิร์นด็อก

ในบทนี้ จะขอนำเสนอข้อมูลที่เป็นผลจากการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก และการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างทั้ง 2 กลุ่ม คือ กลุ่มสมาชิกที่เข้าร่วมเป็นแฟนคลับของวงโมเดิร์นด็อกตั้งแต่อัลบั้มชุดแรก และกลุ่มสมาชิกที่เข้าร่วมเป็นแฟนคลับของวงโมเดิร์นด็อกในอัลบั้มชุดปัจจุบัน โดยจะกล่าวถึงคุณลักษณะทางด้านประชากร คือ อายุ เพศ อาชีพ ระดับการศึกษา สถานภาพทางเศรษฐกิจ ภูมิสำเนา รวมถึงคุณลักษณะทางด้านอื่นๆ คือ รูปแบบการดำเนินชีวิต (Lifestyle) ได้แก่ กิจกรรม (activities) ความสนใจ (interests) และความคิดเห็น (opinions) และในตอนท้ายจะมีการยกกรณีของสมาชิกในแต่ละกลุ่ม กลุ่มละ 1 คน เพื่อเป็นตัวอย่าง

ในส่วนแรกนั้น จะขอกล่าวถึงประวัติโดยย่อของวงโมเดิร์นด็อก สมาชิกของวง รวมถึงผลงานทั้งหมดของวง นอกจากนี้ จะมีการวิเคราะห์ถึงศิลปิน และวิเคราะห์ถึงลักษณะเพลงของวงโมเดิร์นด็อก เพื่อเป็นข้อมูลพื้นฐาน และเป็นการทำความเข้าใจร่วมกัน

ประวัติของวงโมเดิร์นด็อก

วงโมเดิร์นด็อก (Modern Dog) เป็นวงดนตรีแนวโมเดิร์นร็อก โดยมีสมาชิกในช่วงก่อตั้งวง และช่วงที่ออกผลงานในอัลบั้มชุดแรก ประกอบด้วย

- ธนชัย อุชชิน -- ป๊อด (ร้องนำ)
- สมอรรถ บุนยะรัตเวช -- บ๊อบ (เบส)
- เมธี น้อยจินดา -- เม หรือ เมธี (กีตาร์)
- ปวิณ สุวรรณชีพ -- โป้ง (กลอง)

วงโมเดิร์นด็อก ถือกำเนิดมาจากการรวมตัวของกลุ่มเพื่อนที่เรียนสถาบันเดียวกัน คือ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เพื่อประกวดดนตรีรายการได้กมิวสิคอวอร์ด ในปีพ.ศ. 2535 ซึ่งในการประกวดครั้งนี้พวกเขาไม่มีจุดหมายเพื่อต้องการที่จะชนะการประกวด หากแต่อยากลองนำเสนออีกความคิดหนึ่งที่ต่างออกไป โดยพวกเขาเลือกที่จะเล่นเพลงร็อกในการประกวด และในท้ายที่สุดพวกเขาก็ชนะการประกวดในปีนั้น และได้รับการกล่าวขวัญถึงการแสดงสดอันน่าตื่นตาตื่นใจเป็นอย่างมากจากแนวที่ไม่เหมือนใคร และถือเป็นการฉีกแนวทางการประกวดในสมัยนั้น ทำให้สมาชิกบางส่วนของวงมีความตั้งใจที่จะทำงานเพลงอย่างจริงจัง จึงได้มีการรวมตัวกันของสมาชิกบางส่วน คือ สมาชิก 4 คนดังกล่าว ในการทำเพลงในแนวทางที่เป็นของตัวเอง ไม่เป็นไปตามเพลงตลาดในสมัยนั้น โดยได้เข้าไปคุยกับสุกี้ กมล สุโกศล และในที่สุดจึงได้ออกอัลบั้มกับค่ายเพลงเบเกอรี่ ค่ายน้องใหม่ของวงการ ซึ่งวงโมเดิร์นด็อก ถือเป็นศิลปินวงแรกของค่ายเลยทีเดียว

ในช่วงแรกของการออกอัลบั้มนั้น ทางวงมีการออกซิงเกิ้ลออกมาก่อน ซึ่งเป็นวิธีการที่นิยมกันในการออกอัลบั้มของนักร้องต่างประเทศ โดยที่ช่วงแรกที่ยังไม่มีเพลงหลายเท่าที่ควร แต่จะเป็นที่รู้จักกันของกลุ่มคนฟังเพลงแนวใต้ดินหรือเพลงอินดี้ในสมัยนั้น ต่อมาเมื่อนางศิลปินวิทยุได้มีการนำเพลงของวงโมเดิร์นด็อกมาเปิด ก็เริ่มได้รับความนิยมมากขึ้นเรื่อยๆ และเกิดเป็นกระแสการทำเพลงเอง รวมถึงสร้างกระแสแนวเพลงแนวใหม่ในประเทศไทย ที่เรียกว่า อัลเทอร์เนทีฟ (Alternative)

กระแสอัลเทอร์เนทีฟเกิดขึ้นอย่างรุนแรงมาก โดยวงโมเดิร์นด็อกได้รับการยกย่องว่าเป็นผู้นำของการเกิดกระแสนี้ ทำให้คนทั่วไปที่ชอบเล่นดนตรี หันมาทำดนตรีเอง เกิดค่ายเพลงอิสระน้อยใหญ่ขึ้นมาเป็นจำนวนมาก ถึงแม้ค่ายเพลงเหล่านี้ จะมีอายุอยู่ได้ไม่นาน เพราะหลังจากนั้นในช่วงปีพ.ศ. 2540 เกิดวิกฤตเศรษฐกิจขนาดใหญ่ทั่วโลก แต่การเกิดขึ้นของวงโมเดิร์นด็อกก็ทำให้วงการเพลงในประเทศไทยเปลี่ยนโฉมหน้าไป

“ถ้าปีที่ไม่เดิร์นด็อกออกผลงานชุดแรกแล้วเกิดล้มเหลว วงการเพลงไทยอาจจะไม่เป็นแบบนี้ และกระแสอัลเทอร์เนทีฟในตอนนั้นคงจะคับแคบและตื้นตัน โมเดิร์นด็อกเหมือนต้นธารของความคิดอิสระที่สามารถทำลายกำแพงหนาๆ ซึ่งกันความเก่าและความใหม่ลงได้” (วิรัตน์ ไตอารีย์มิตร, review, 375°)

ในอัลบั้มชุดแรก หรืออัลบั้มชุดโมเดิร์นด็อก ซึ่งออกมาเมื่อปีพ.ศ. 2537 นั้น นอกจากความแปลกใหม่ของดนตรีที่แปลกหู เสียงกีตาร์ที่แสดงความดิบ รวมถึงเสียงร้องและสไตล์การร้องที่เป็น

เอกลักษณ์ ทำให้โมเดิร์นด็อกโด่งดังขึ้นมาอย่างรวดเร็ว นอกจากนี้ เนื้อหาของเพลงที่น่าฟังใกล้เคียงตัว มาเสนอ รวมถึงชื่อเพลงที่แปลกหู เช่น "ทุเรียน", "มานี่" หรือ "กะลา" แต่ว่าเมื่อมาดูเนื้อหาแล้ว กลับมีคติและแนวคิดต่างๆ สอดแทรกให้คนฟัง ทำให้วงโมเดิร์นด็อกได้รับความนิยมอย่างสูง โดยที่เพลง "บุษบา" ขึ้นชาร์ตอันดับหนึ่งของคลื่นวิทยุฮอตเวฟเป็นเวลาอันรวดเร็ว รวมถึงเพลง "...ก่อน" ที่สามารถอยู่ในชาร์ตเพลงของคลื่นวิทยุฮอตเวฟได้นานข้ามปีเลยทีเดียว

ภาพที่ 4.1 ภาพปกของอัลบั้มชุดแรก อัลบั้มโมเดิร์นด็อก

หลังจากความสำเร็จอย่างท่วมท้นในอัลบั้มชุดแรก สมาชิกของวงก็ได้แยกย้ายกันไปทำภารกิจส่วนตัวให้สำเร็จ บางคนไปศึกษาต่อให้จบ บางคนไปศึกษาต่อต่างประเทศ และในที่สุด ในปี พ.ศ. 2540 ก็ได้มารวมตัวกันอีกครั้งออกอัลบั้มชุดที่สอง คือ อัลบั้ม café ซึ่งในอัลบั้มนี้และตั้งแต่นี้ไป กลุ่มสมาชิกของจะเหลืออยู่แค่ 3 คน โดยที่สมอัฒ์ หรือ บ๊อบ มือเบสของวงได้ออกจากวง เนื่องจากต้องไปรับช่วงต่อกิจการส่วนตัว

อัลบั้มชุด café นี้ แนวเพลงได้เปลี่ยนไปจากชุดแรก เนื่องจากการขาดมือเบส ทางวงจึงแก้ปัญหาด้วยการอาศัยเครื่องดนตรี และลูกเล่นใหม่ๆ ทำให้ซาวนด์ของดนตรีเปลี่ยนแปลงไป มีลักษณะที่แปลกหู แต่ก็ยังคงได้รับการตอบรับที่ดีจากผู้ฟัง

ภาพที่ 4.2 ภาพปกของอัลบั้มชุดที่ 2 อัลบั้มคาเฟ่

หลังจากนี้อีกประมาณ 4 ปี คือในปี พ.ศ. 2544 โมเดิร์นด็อกก็ได้ออกอัลบั้มชุดใหม่อีกครั้ง คือ อัลบั้ม love me love my life อัลบั้มชุดนี้ มีความเปลี่ยนแปลงในเรื่องของแนวดนตรีอีกครั้ง ทำให้ผู้ฟังที่เป็นแฟนเพลงบางคนเกิดความรู้สึกไม่ชอบ นอกจากนี้ ยังถูกวิพากษ์วิจารณ์จากสื่อต่างๆ

ถึงแนวเพลงที่แปลกไปอย่างมากด้วย อย่างไรก็ตาม ก็ยังมีกลุ่มผู้ฟังที่ชื่นชอบอัลบั้มชุดนี้และยังคงติดตามผลงานต่อมา

ภาพที่ 4.3 ภาพปกของอัลบั้มชุดที่ 3 อัลบั้ม love me love my life

ในปี พ.ศ. 2547 โมเดิร์นด็อกได้ออกอัลบั้มชุดใหม่อีกครั้ง (ซึ่งถือเป็นอัลบั้มชุดล่าสุด) คือ อัลบั้ม แดดสอง (That song) ซึ่งอัลบั้มนี้ ทำให้วงได้รับความนิยมอีกครั้งหนึ่ง และได้รับความนิยมเพิ่มจากกลุ่มผู้ฟังที่มีอายุน้อยลง เนื่องจากในส่วนของงานด้านดนตรีนั้น มีจังหวะและซาวนด์ของดนตรีที่มีความเบาบางมาก จึงเป็นเพลงที่ฟังง่ายขึ้น กลุ่มแฟนที่เป็นกลุ่มวัยรุ่นจึงเพิ่มมากขึ้นด้วย

ภาพที่ 4.4 ภาพปกของอัลบั้มชุดที่ 4 อัลบั้มแดดสอง

ปัจจุบันนี้ ทางวงโมเดิร์นด็อกกำลังเตรียมออกอัลบั้มใหม่ ซึ่งคาดว่าอัลบั้มใหม่นี้ น่าจะเสร็จ และสามารถวางขายได้ในช่วงกลางปี พ.ศ. 2551 ซึ่งสิ่งนี้เป็นสิ่งที่แฟนคลับของวง ตั้งหน้าตั้งตาคอย เพื่อฟังอัลบั้มใหม่ของศิลปินที่ตนเองชื่นชอบ

"โมเดิร์นด็อกสามารถนำเสนอในสิ่งที่คนฟังต้องการได้ครบถ้วน หลังจากการแจ้งเกิดของโมเดิร์นด็อก หลายสิ่งหลายอย่างในวงการเพลงเมืองไทยก็เปลี่ยนไป พวกเขาмаถูกจังหวะและถูกเวลา ขณะที่ทีมงานซึ่งอยู่เบื้องหลังก็รู้งานความสำเร็จของโมเดิร์นด็อกแทบไม่มีความบังเอิญมาเกี่ยวข้องเลย และการยืนระยะได้ยาวนานจนถึงทุกวันนี้ก็ยืนยันว่าพวกเขา คือ Real Thing ที่มีศักยภาพสูง" (วิรัตน์ ไตอารีย์มิตร, review, 375°)

วิเคราะห์ลักษณะเพลงของวงโมเดิร์นด็อก

วงโมเดิร์นด็อกถือเป็นวงอินดี้วงแรกๆ ที่สร้างปรากฏการณ์และเป็นวงที่ทำให้วงการเพลงอินดี้ของเมืองไทยเป็นที่รู้จัก และแผ่ขยายกลุ่มผู้ฟังมากขึ้น โดยที่ปัจจุบันวงการอินดี้ของไทยได้แผ่ขยายออกไปมากแล้ว ค่ายเพลงใหญ่ได้หันมาให้ความสนใจและเริ่มตั้งค่ายเพลงย่อยๆ ที่รับศิลปินสไตล์อินดี้เข้ามาทำเพลงกับทางค่าย เช่น ค่ายเพลงสนามหลวง ที่อยู่ในสังกัดเดียวกับค่ายแกรมมี่เอ็นเทอร์เทนเมนท์ สิ่งเหล่านี้แสดงให้เห็นว่า กระแสอินดี้ได้เข้ามาสู่ความเป็นกระแสหลักอินดี้ได้กลายเป็นชีวิตและส่วนหนึ่งของกลุ่มผู้รับสารบางกลุ่มแล้ว ผู้วิจัยจะขออธิบายถึงลักษณะเพลงอินดี้คร่าวๆ ดังนี้

คำจำกัดความของคำว่า "เพลงอินดี้" นั้นบางคนได้ให้ความหมายว่า จะต้องเป็นศิลปินที่ไม่ได้อยู่กับค่ายใหญ่ รวมทั้งบริษัทในเครือของค่ายเพลงใหญ่ แต่จะอยู่ระหว่างค่ายบิกส์อินดี้และค่ายที่เล็กกว่า โดยที่ค่ายเพลงเล็กๆ เหล่านี้จะดำเนินกิจการโดยคนจำนวนเล็กน้อย และมักจะใช้สถานที่ที่เป็นบริเวณอาณาเขตบ้านของตนเองหรือไม่ก็โรงรถ ส่วนการบันทึกเสียงสามารถทำได้โดยการใช้อุปกรณ์คอมพิวเตอร์บันทึกเสียงและอัดเก็บไว้ ซึ่งถือเป็นวิธีการที่ค่อนข้างจะง่ายและไม่แพง วิธีการดังกล่าวเป็นวิธีสะดวก ที่พวกเขาสามารถจะบันทึกเสียงได้เองไม่ว่าจะอยู่ในสตูดิโอ บันทึกเสียงของพวกเขา หรือแม้แต่ในห้องรับแขกก็ตาม เพราะพวกเขาสามารถจะทำแผ่นมาสเตอร์พร้อมทั้งมีเป็นแผ่นซีดีออกมา เพื่อนำผลงานไปจัดจำหน่ายได้เอง (<http://www.heartwoodmusic.com/indie.html>) ในส่วนของการซื้อขายผลงานเพลงนั้น มักจะทำการติดต่อผ่านการสั่งซื้อทางไปรษณีย์ ซึ่งค่ายเพลงหลายๆ ค่ายจะดำเนินกิจการโดยนักดนตรีของวง ความสำคัญที่มาก่อนเรื่องทางการตลาด (Commercial) ก็คือ เรื่องการให้อิสระในการใช้ความคิดสร้างสรรค์เพื่อผลิตงานเพลงของตนออกมา

จากลักษณะดังกล่าวที่ได้กล่าวมา เราสามารถสรุปลักษณะคร่าวๆ ของเพลงอินดี้ รวมถึงกระบวนการผลิตเพลงอินดี้ได้ดังนี้

1. กระบวนการผลิตโดยปัจเจก หรือ ศิลปินเอง ไม่ใช่เกิดจากค่ายเพลงใหญ่ (หรือบริษัท)
2. การผลิตจะเกิดขึ้นที่บ้าน หรือสถานที่ที่เป็นพื้นที่ส่วนตัวของศิลปินหรือสมาชิกของวง
3. มีการนำผลงานที่ได้ไปจัดจำหน่ายกันเอง
4. ไม่เน้นการทำการตลาดและการประชาสัมพันธ์ผ่านทางสื่อมวลชน (เนื่องจากต้นทุนในการผลิตที่ต่ำ และไม่เน้นการทำการตลาด)
5. มีอิสระในการคิดสร้างสรรค์ในทุกกระบวนการ ทั้งการแต่งทำนอง เนื้อร้อง

จากลักษณะที่ได้กล่าวมา จะเห็นได้ว่า วงโมเดิร์นด็อกนั้นถึงจะมีสังกัดค่ายเพลง แต่ก็ เป็น ค่ายเพลงเล็กและเป็นค่ายเพลงที่ตั้งขึ้นมาใหม่นั้นช่วงนั้น นั่นคือ ค่ายเพลงเบเกอร์มีวูด ซึ่งมีการ ตั้งค่ายเพลงขึ้นมาโดยมีวงโมเดิร์นด็อกเป็นศิลปินวงแรกของค่าย ค่ายเพลงเบเกอร์มีวูดนี้ เกิด จากการตั้งค่ายเพลงขึ้นมาของกลุ่มคนเพียงกลุ่มเล็กๆ เป็นค่ายเพลงเล็กๆ เน้นการทำธุรกิจแบบ ครอบครัว ใช้สถานที่ในการประชุมเพื่อก่อตั้งบริษัทเป็นพื้นที่ส่วนตัว (คือ โรงแรมของคุณแม่ของ สุกี้ - โรงแรมสยามซิตี้) กระบวนการผลิตเพลงจะมาจากศิลปินโดยตรง ซึ่งในอัลบั้มทุกชุดของวง โมเดิร์นด็อก ศิลปินในวงจะเป็นผู้แต่ง, เรียบเรียง ทั้งทำนองและเนื้อร้องเอง โดยอาจจะมี โปรดิวเซอร์ให้การช่วยเหลือบ้าง (เช่น ในอัลบั้มชุดแรก ที่มีโปรดิวเซอร์ คือ สุกี้ กมล สุโกศล) ซึ่ง การมีโปรดิวเซอร์ของวง เป็นแค่เป็นการให้ความช่วยเหลือ แต่ไม่ใช่การชี้นำหรือบังคับ ศิลปินจึงมี อิสระอย่างมากในการทำเพลงตามแนวคิดของตัวเอง

“แนวคิดของโปรดักต์ตรงกับผม เพราะความหมายของคำว่าโปรดิวเซอร์สำหรับผมก็คือ การพยายามดึงเอาทุกอย่างจากตัวศิลปินออกมาให้ได้ทั้งหมด ซึ่งเป็นแนวคิดที่กลับไปสู่จุดหนึ่งที่ ผมไม่เคยเห็นด้วยเลยกับระบบค่ายใหญ่ ที่ตั้งแต่ไหนแต่ไร ความหมายของโปรดิวเซอร์ คือหาว มาแล้วเอาทุกอย่างมาแปะให้กับวง ซึ่งไม่ใช่ดนตรีอย่างเดียว แต่หมายรวมถึงทุกอย่าง นั่นคือ ระบบอเมริกาเมื่อสัก 50 ปีก่อน” (กมล สุโกศล แคลปป์, 2550)

ลักษณะการทำงานแบบให้อิสระในการคิดและการสร้างสรรค์งานแก่ศิลปิน ได้สะท้อน ออกมาให้เห็นในอัลบั้มต่างๆ อัลบั้มของวง เช่น อัลบั้มชุดแรกที่มีแนวคิดที่แปลกแหวกแนว ได้รับ อิทธิพลจากดนตรีแนว Alternative Rock จากต่างประเทศ (โดยเฉพาะทางฝั่งอเมริกา) เนื้อหาของ เพลงก็เป็นสิ่งที่เกิดขึ้นใกล้ตัว เป็นเรื่องทั่วๆ ไป ที่นำมาถ้อยถนอกร่องเป็นเพลงได้อย่างแยบยล มีความ แตกต่างจากลักษณะแนวเพลงในสมัยนั้นอย่างสิ้นเชิง หรืออัลบั้มชุดที่สอง ก็มีเรื่องของชาวน์ อิเล็กทรอนิกส์แปลกๆ ที่ทางวงนำมาใช้ ถือเป็นสิ่งใหม่ในยุคสมัยนั้น แต่เมื่อนำมาฟังในยุคสมัยนี้ กลับพบว่า ดนตรียังคงความทันสมัยเหมือนเป็นเพลงที่เพิ่งแต่งขึ้นมาในปัจจุบันทีเดียว

ลักษณะของการทำงานในแบบอินดี้ คือ ให้อิสระในการทำงานด้านดนตรีอย่างเต็มที่กับ ศิลปิน ส่งผลให้ศิลปินสามารถถ่ายทอดความเป็นตัวของตัวเองและแนวคิดของศิลปินออกมาได้ ผลงานเพลงที่ได้ออกมาจึงสะท้อนความเป็นตัวตนของศิลปินอย่างชัดเจน ซึ่งสิ่งเหล่านี้ ส่งผล กระทบต่อกลุ่มคนกลุ่มหนึ่ง ที่เราอาจเรียกพวกเขาได้ว่าเป็น “มนุษย์อินดี้” นั่นคือ เป็นกลุ่มคนที่ไม่ ชอบดนตรีในกระแสหลักที่มีอยู่ อยากออกนอกกรอบแนวเพลงในยุคสมัยนั้น แต่ไม่รู้จะไป grouping ตัวเองกับกลุ่มไหน (เพราะเพลงของศิลปินแต่ละคนก็คล้ายๆ กัน) นอกจากนี้ ระบบ

ธุรกิจเพลงรวมถึงการทำการตลาดเพลงแบบเดิมๆ ทำให้คนกลุ่มนี้มองหาการสร้างงานเพลงที่เต็มไปด้วยความเป็นศิลปะและออกมาจากจิตวิญญาณของตัวศิลปินเอง ซึ่งเดิมคนกลุ่มนี้อาจจะไม่มีสื่อหรือทางเลือกอื่นๆ ให้เสพ แต่เมื่อเกิดวงโมเดิร์นด็อกขึ้นมา พวกเขาก็เข้ามาร่วมกลุ่มติดตามผลงานเพลง ซึ่งสิ่งเหล่านี้สะท้อนให้เห็นว่า กลุ่มคนที่เข้ามาด้วยกันนี้ ก็มี "ความเป็นอินดี้" ไม่แตกต่างจากตัวศิลปินเลย คนกลุ่มนี้ก็คือ กลุ่มแฟนคลับของวงโมเดิร์นด็อกนั่นเอง

วิเคราะห์ศิลปินวงโมเดิร์นด็อก

จากผลงานเพลงของวงโมเดิร์นด็อกที่ได้กล่าวมา จะเห็นได้ว่า วงโมเดิร์นด็อกนั้นออกผลงานเพลงในรอบ 14 ปีเพียงแค่ 4 อัลบั้มเท่านั้น โดยที่แต่ละอัลบั้มจะทิ้งช่วงห่างกันถึงประมาณ อัลบั้มละ 4 ปี สิ่งเหล่านี้นำมาซึ่งความสงสัยของผู้วิจัย ว่าเหตุใดแฟนคลับของวงโมเดิร์นด็อกจึงยังมีการติดตามผลงานของวงอยู่อย่างเหนียวแน่น ซึ่งจากการได้พูดคุยกับแฟนคลับหลายๆ คน สิ่งหนึ่งที่แฟนคลับมองว่าเป็นสิ่งที่ยึดเหนี่ยวตนเองไว้ ให้ยังคงเป็นแฟนคลับของวงโมเดิร์นด็อกต่อไปนั่นคือ ความรักของตนเองที่มีต่อศิลปิน สิ่งเหล่านี้นำมาซึ่งความสงสัย ว่าเพราะเหตุใดแฟนคลับถึงมีความรู้สึกรักต่อตัวศิลปินได้มากเพียงนี้ ผู้วิจัยจึงได้ทำการวิเคราะห์ถึงลักษณะของศิลปิน กล่าวคือ

ผู้วิจัยมองว่า ความรักที่แฟนคลับมีให้ต่อศิลปิน เกิดจากการประพฤติปฏิบัติตัวศิลปินเอง นั่นคือ หากศิลปินมีพฤติกรรมหรือการปฏิบัติตัวที่ไม่น่าพึงประสงค์แล้ว แฟนคลับคงจะไม่ติดตามหรืออาจจะไม่เกิดความรักความชื่นชอบต่อศิลปินได้ การประพฤติตนของศิลปินได้สะท้อนออกมาให้เห็นจากการที่ผู้วิจัยได้ค้นหาเอกสารข้อมูลต่างๆ เกี่ยวกับวง ผู้วิจัยไม่พบข่าวในทางที่เสียหายหรือพฤติกรรมที่ไม่ถูกต้องของศิลปินเลย การปฏิบัติตัวของศิลปินต่อสาธารณะชน จึงเป็นการวางตัวที่ดีและถูกต้องตามบรรทัดฐานของสังคม นอกจากนี้ การแสดงความเป็นตัวของตัวเอง บางอย่างของศิลปิน ก็ได้กลายเป็นต้นแบบทางด้านความคิดแก่แฟนคลับ และคนทั่วไปด้วย เช่น พี่ป๊อดมักจะเป็นต้นแบบของความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ หรือการลุกขึ้นมาทำอะไรใหม่ๆ นอกกรอบ สิ่งเหล่านี้ถือเป็นภาพลักษณ์ของศิลปินต่อบุคคลภายนอก ซึ่งถือเป็นภาพลักษณ์ที่ดี นอกจากนี้ ศิลปินยังมีการเข้าร่วมในกิจกรรมดีๆ เช่น กิจกรรมทางด้านศาสนา แนวคิดและแนวทางปฏิบัติเหล่านี้ ที่แสดงออกมาในการให้สัมภาษณ์ คำพูด แง่คิด และการปฏิบัติตัวของศิลปินที่แสดงให้เห็น แฟนคลับได้เห็น ทำให้ความรู้สึกของแฟนคลับที่มีศิลปิน จึงมีแต่ด้านที่ดี ความรักและความชื่นชอบที่มีต่อศิลปินจึงเพิ่มขึ้นตามมา

“จากที่อ่านของพี่ป๊อดมา คือได้อะไรจากเค้าเยอะมาก อะไรที่เค้าพูดถึง เราก็ซึมซับในแง่ที่ดีของเค้า แง่ไม่ดีหรือแง่ส่วนตัวเราไม่รู้หรอก เรารับแต่สิ่งที่ดีที่เค้าเป็นกระบอกเสียง บอกเรา มา คำพูดเล็กๆ อย่างคำพูดที่พี่quoteมาที่สัมภาษณ์ในวีซีดี ที่พี่เอามาลงในไดอารี่ เราก็ได้มาจากเค้า เราจำมาจากเค้าจริงๆ เหมือนแบบ ความคิดเค้าเป็นยังไง ระบบความคิดนี้เราก็ได้ความคิดของเค้ามา อย่างเรื่องไม่โกหกใคร คือ จริงใจก็จริงใจ โกหกแล้วมันลำบากใจ คือตัวตนเราเป็นยังไง ก็เป็นอย่างนั้นไป” (ปรัศนีย์ ละอองทอง, สัมภาษณ์ วันที่ 26 มกราคม พ.ศ. 2551)

นอกจากนี้ ผู้วิจัยยังมองว่าปัจจัยสำคัญที่ส่งผลให้แฟนคลับยังติดตามผลงานของศิลปินอย่างเหนียวแน่น เกิดมาจากปัจจัยจากการสื่อสาร เนื่องจากการที่แฟนคลับสามารถติดต่อสื่อสารกับศิลปินได้อย่างไม่มีอุปสรรคมากนัก “การสื่อสาร” จึงน่าจะเป็นตัวแปรสำคัญยิ่งที่ทำให้การติดตามผลงานรวมถึงการเข้ามาเป็นแฟนคลับ และการเครือข่ายแฟนคลับของวงโมเดิร์นด็อกยังคงดำรงอยู่ได้มาอย่างยาวนาน ซึ่งผู้วิจัยจะเสนอข้อมูลเหล่านี้ให้เห็นในส่วนต่อไป

คุณลักษณะทางด้านประชากรและคุณลักษณะทางด้านอื่นๆ ของแฟนคลับวงโมเดิร์นด็อก

ในงานวิจัยชิ้นนี้ ผู้วิจัยได้แบ่งกลุ่มแฟนคลับวงโมเดิร์นด็อกออกเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มสมาชิกที่เข้าร่วมเป็นแฟนคลับตั้งแต่อัลบั้มชุดแรก และกลุ่มสมาชิกที่เข้าร่วมเป็นแฟนคลับในอัลบั้มชุดปัจจุบัน สาเหตุที่ผู้วิจัยได้มีการแบ่งกลุ่มแฟนคลับออกเป็น 2 กลุ่มดังกล่าวนี้ เนื่องจากได้ทำการสอบถามถึงข้อมูลเบื้องต้น เกี่ยวกับลักษณะทั่วไปของแฟนคลับวงโมเดิร์นด็อกไปยังเจ้าของเว็บไซต์ http://www.geocities.com/md_unoff ซึ่งพบว่าแฟนคลับของวงนี้ มีทั้งเพศหญิงและเพศชาย โดยมีช่วงอายุที่แตกต่างกัน นั่นคือ มีตั้งแต่ช่วงอายุที่ยังเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาไปจนถึงกลุ่มวัยทำงาน (อายุ 25-30 ปีโดยประมาณ) นอกจากนี้ ผู้วิจัยยังได้มีโอกาสเข้าไปทำการสังเกตแบบมีส่วนร่วมเพื่อหาข้อมูลเพิ่มเติม โดยที่ผู้วิจัยได้เข้าไปสังเกตแบบมีส่วนร่วมในคอนเสิร์ตของวงโมเดิร์นด็อกที่จัดขึ้นเมื่อวันศุกร์ที่ 20 กรกฎาคม พ.ศ. 2550 ซึ่งจากการสังเกตและการคาดคะเนด้วยสายตา ผู้วิจัยพบว่า กลุ่มแฟนคลับนั้นมีทั้งชายและหญิงในอัตราส่วนที่ใกล้เคียงกัน โดยจะมีกลุ่มสมาชิกแฟนคลับที่เป็นเพศชายจำนวนมากกว่าเพศหญิงเล็กน้อย และช่วงอายุมีตั้งแต่วัยรุ่นจนถึงวัยทำงาน ตรงตามที่ได้ทำการสอบถามข้อมูลเบื้องต้นจากเจ้าของเว็บไซต์ดังกล่าว ผู้วิจัยจึงได้ใช้เกณฑ์ “ระยะเวลาในการเข้าเป็นสมาชิกของแฟนคลับ” มาเป็นตัวแบ่งกลุ่มแฟนคลับ และได้วิเคราะห์ว่า การแบ่งกลุ่มสมาชิกเป็นกลุ่ม “สมาชิกที่เข้าร่วมเป็นแฟนคลับตั้งแต่

อัลบั้มชุดแรก” นั้น จะทำให้เราเห็นถึงพฤติกรรมการสื่อสารและกระบวนการรวมกลุ่มกันของสมาชิกแฟนคลับในระยะเริ่มต้น และการที่ผู้วิจัยแบ่งกลุ่มตัวอย่างอีกกลุ่มเป็น "สมาชิกที่เข้าร่วมเป็นแฟนคลับในอัลบั้มชุดปัจจุบัน" นั้น จะทำให้เห็นถึงกลุ่มสมาชิกแฟนคลับรุ่นใหม่ที่ยังเป็นกลุ่มวัยรุ่น อายุยังไม่มากนัก ลักษณะทางด้านประชากรรวมถึงลักษณะทางด้านอื่นๆ น่าจะมีความแตกต่างกัน นอกจากนี้ยังจะทำให้เห็นถึงกระบวนการเชื่อมต่อกัน และพฤติกรรมการสื่อสารระหว่างแฟนคลับรุ่นเก่าและแฟนคลับรุ่นใหม่ ว่ามีการสื่อสารกันอย่างไร เพื่อให้เครือข่ายดำเนินการต่อไปได้ และสามารถบำรุงรักษาเครือข่ายมาได้อย่างยั่งยืน

1. สมาชิกที่เข้าร่วมเป็นแฟนคลับตั้งแต่อัลบั้มชุดแรก

ในส่วนนี้จะกล่าวถึงกลุ่มสมาชิกแฟนคลับที่เข้าร่วมเป็นแฟนคลับตั้งแต่อัลบั้มชุดแรก ว่ามีลักษณะทางประชากร คือ อายุ เพศ อาชีพ ระดับการศึกษา สถานภาพทางเศรษฐกิจ และภูมิฐานะ ว่าเป็นอย่างไรบ้าง นอกจากนี้จะกล่าวถึงลักษณะทางด้านอื่นๆ คือ รูปแบบการดำเนินชีวิต (Lifestyle) เช่น กิจกรรม (activities) ความสนใจ (interests) และความคิดเห็น (opinions) ของแฟนคลับกลุ่มนี้ ดังนี้

1. อายุของแฟนคลับ

แฟนคลับกลุ่มนี้จะมีอายุระหว่าง 16-32 ปี

จากอายุดังกล่าวนี้ เมื่อเรานำมาเปรียบเทียบกับอายุของศิลปิน ซึ่งปัจจุบันศิลปินมีอายุประมาณ 34-36 ปี ทำให้เห็นพัฒนาการของการเข้ามาเป็นแฟนคลับว่า แฟนคลับกลุ่มนี้ส่วนใหญ่จะมีการเข้ามาเป็นแฟนคลับตั้งแต่ช่วงที่ยังเป็นวัยรุ่น และเป็นช่วงที่มีอายุรุ่นราวคราวเดียวกับศิลปิน คือ บางคนจะมีอายุน้อยกว่าศิลปินเพียงไม่กี่ปี นอกจากนี้ ช่วงที่เข้ามาเป็นแฟนคลับนั้นยังเป็นยุคสมัยที่วงโมเดิร์นด็อกได้รับความนิยมเป็นอย่างมากด้วย

“วัยรุ่นสมัยนั้น ใครๆ ก็ชอบเพราะว่าเค้าดังมาก คือ ชอบกันทุกคนแหละ เพื่อนๆ ก็ชอบกันหมด” (ปรัศนีย์ ละอองทอง, สัมภาษณ์ วันที่ 26 มกราคม 2551)

ช่วงอายุของแฟนคลับที่มีมากที่สุดจะอยู่ระหว่าง 26-32 ปีเป็นส่วนใหญ่ ซึ่งหากคิดเป็นเปอร์เซ็นต์จะอยู่ที่ 72% โดยประมาณ (คืออยู่ที่ 13 คน จากการเก็บข้อมูล 18 คน) ที่เหลือจะอยู่ในช่วงอายุระหว่าง 20-25 ปี ที่ประมาณ 17% และ ช่วงอายุระหว่าง 16-20 ปี ที่ประมาณ 11%

จากสัดส่วนที่เปรียบเทียบดังกล่าว ทำให้สรุปได้ว่า กลุ่มสมาชิกที่เข้าร่วมเป็นแฟนคลับ ตั้งแต่อัลบั้มชุดแรก ส่วนใหญ่จะมีอายุระหว่าง 25-32 ปี คือ เป็นช่วงวัยทำงานตอนต้นที่กำลังเป็นช่วงของคนหนุ่มสาว ที่เริ่มค้นหาตัวเองจากการทำงาน รวมถึงเป็นวัยที่เริ่มสร้างเนื้อสร้างตัว ลงหลักปักฐาน ซึ่งมีทั้งข้อดีและข้อเสียในการติดตามผลงาน ซึ่งข้อดี คือ การที่มีรายได้เป็นของตัวเอง มีความอิสระในการตัดสินใจใดๆ มากขึ้น ทำให้สามารถติดตามผลงานได้มากขึ้น แต่ในขณะเดียวกันข้อเสีย คือ การที่ไม่ค่อยจะมีเวลาว่าง โดยเฉพาะช่วงวัยนี้เป็นวัยที่ต้องการความก้าวหน้าในหน้าที่การงาน การแบ่งเวลามาติดตามผลงานจึงอาจทำได้ไม่เต็มที่เท่ากับกลุ่มวัยรุ่นหรือช่วงอายุอื่นๆ

2. เพศของกลุ่มแฟนคลับ

มีทั้งกลุ่มที่เป็นเพศชายและเพศหญิง ซึ่งจากการให้ข้อมูลของสมาชิกแฟนคลับ พบว่า แฟนคลับที่ติดตามไปดูผลงานในช่วงแรกๆ นั้น มักจะเป็นแฟนคลับที่เป็นเพศชายมากกว่า แฟนคลับที่เป็นเพศหญิง แต่ต่อมาจึงเห็นกลุ่มแฟนคลับที่เป็นเพศหญิงมาติดตามมากขึ้น

“ช่วงแรกๆ จะตามไปดูตามงานและไปบ่อยๆ แล้วเวลาเจอเราก็จะเข้าไปทัก และโมเดิร์นด็อกนี่ ช่วงนั้นจะมีแฟนที่เป็นผู้ชายซะส่วนใหญ่ ผู้หญิงจะมีไม่มาก แล้วเราก็เป็นผู้หญิง อาจจะทำให้จำได้ง่าย” (ทะเล, สัมภาษณ์ วันที่ 11 พฤศจิกายน 2550)

ภาพที่ 4.5 ภาพจากวีดีโอบันทึกการแสดงวีดีโอบันทึกการแสดงคอนเสิร์ตของวงโมเดิร์นด็อก ในรายการ 7 สีคอนเสิร์ต ที่ออกอากาศในช่วงปี พ.ศ. 2538

จากภาพดังกล่าวจะเห็นได้ว่า กลุ่มแฟนคลับที่มาติดตามดูในช่วงแรกๆ นั้นจะเป็นเพศชายเสียเป็นส่วนใหญ่ นอกจากนี้ ยังมีการแต่งกายเลียนแบบศิลปิน เช่น การใส่ผ้าถุง เป็นต้น

3. อาชีพของกลุ่มแฟนคลับ

กลุ่มแฟนคลับมีอาชีพที่หลากหลาย เช่น พนักงานบริษัท เจ้าหน้าที่ NGO ข้าราชการ พนักงานรัฐวิสาหกิจ นักศึกษา เจ้าของกิจการส่วนตัว เป็นต้น

4. ระดับการศึกษาของกลุ่มแฟนคลับ

แฟนคลับกลุ่มนี้จะมีระดับการศึกษาตั้งแต่ ปวศ.จนถึงระดับปริญญาโท ซึ่งถือว่าค่อนข้างมีการศึกษาที่ดี และส่วนใหญ่จะจบการศึกษาแล้ว (มีเพียง 6 คนเท่านั้นที่กำลังศึกษาอยู่) นอกจากนี้ การศึกษาของสมาชิกแฟนคลับกลุ่มนี้ ยังมีความหลากหลาย กล่าวคือ มีการศึกษาใน

หลายแขนงวิชา เช่น เรียนจบการศึกษาด้านศิลปกรรมศาสตร์, บริหารธุรกิจและการบัญชี, นิเทศศาสตร์, สารสนเทศ และวิทยาศาสตร์ ซึ่งความหลากหลายของสาขาที่ศึกษานี้ ชี้ให้เห็นถึงความหลากหลายของกลุ่มแฟนคลับที่มาจากกลุ่มความสนใจ ความชอบ ความถนัดที่แตกต่างกัน ซึ่งจะกล่าวถึงในส่วนต่อไป

"หนูอยากเรียนต่อเหมือนนะ คือตอนนี้หนูเรียนด้านธรณี ฟีรู้จักใหม่ geo วิทยาศาสตร์ ธรณีวิทยา มีแค่ 5 มหาลัยในประเทศไทยเองนะ" (พัชชวี นวลขาว, สัมภาษณ์ วันที่ 19 มกราคม 2551)

"ก็จบบัญชีที่จุฬาฯ มา พอจบก็ทำงานได้ปีนึง แล้วก็เรียนมาต่อที่คณะบัญชีที่จุฬาฯ เหมือนเดิม แต่เรียนบริหารนะ" (พัค, สัมภาษณ์ วันที่ 24 ธันวาคม 2550)

นอกจากการศึกษาตามหลักสูตรแล้ว แฟนคลับกลุ่มนี้ ยังมีการศึกษานอกเหนือจากหลักสูตรด้วย ซึ่งเป็นการศึกษาตามความชอบและความสนใจ เช่น การเรียนเรื่องการทำเว็บไซต์ การเรียนเรื่องเกี่ยวกับการทำกราฟฟิคดีไซน์ การเรียนวาดรูป

"ผมเรียนนิชาดรออิงค์ครับ คือ ผมอยากเรียนต่อสายออกแบบ หรือไม่ ก็สายศิลปกรรมไปเลยครับ แอบฝันว่าอยากอยู่ศิลปิน" (จัฐยศ ปานจันทร์, สัมภาษณ์ วันที่ 16 มกราคม 2551)

นอกจากนี้ การเรียนบางส่วนนั้นก็เกิดจากการได้ลองทำของขวัญให้กับศิลปินแล้วพบว่าทำแล้วสนุก เป็นสิ่งที่ตัวเองชอบ จึงไปเรียนเพิ่มเติม

"ทำการ์ดโบแรก ก็หัดทำจากโปรแกรมเวิร์ด ทำแล้วก็ชอบนะ เลยกะจะหัดทำอะไรให้เค้าอีก หลังจากนั้นก็เลยเริ่มไปเรียนคอมฯ ที่รามฯ เรียนแบบสี่เดือนเลย เรียนตั้งแต่ 9 โมงเช้ายัน 4 โมงเย็น เรียนแบบจริงจังมาก คือ คิดอยากทำเว็บไซต์ให้เค้าเลยไปเรียน แต่ก็ไม่ได้ทำนะ เพราะว่าเว็บเจ็พดก็มีเิง แล้วเรารู้จักเจ็พดแล้วก็เลยไม่ทำ แต่ก็เรียนไว้ มันก็ได้ใช้ประโยชน์เป็นงานที่ทำต่อมา" (ปรศนีย์ ละอองทอง, สัมภาษณ์ วันที่ 26 มกราคม 2551)

5. สถานภาพทางเศรษฐกิจของกลุ่มแฟนคลับ

จากการสังเกตและการสอบถามของผู้วิจัยถึงชีวิตทุกๆ ไปของกลุ่มตัวอย่าง พบว่า กลุ่มแฟนคลับกลุ่มนี้ มีสถานภาพทางเศรษฐกิจในระดับปานกลางค่อนข้างดี คือ มีอาชีพมั่นคง มีรายได้เป็นของตัวเอง จึงมีกำลังทรัพย์ ในการสนับสนุนผลงาน และสามารถติดตามดูคอนเสิร์ตได้บ่อยๆ ซึ่งการเข้าดูคอนเสิร์ตแต่ละครั้งนั้น ค่าใช้จ่ายในการเข้าชม จะขึ้นอยู่กับว่าทางวงโมเดิร์นด็อก มีการแสดงที่ไหน หากเล่นตามผับ ค่าใช้จ่ายโดยประมาณจะอยู่ที่ 300-600 บาทต่อคน ซึ่งอาจจะเป็นค่าเช่า รวมถึงค่าเครื่องดื่ม หรือหากเป็นคอนเสิร์ตที่เล่นร่วมกับวงอื่นๆ เช่น คอนเสิร์ตในเทศกาลดนตรีเฟสติวัล ค่าเข้าชมจะอยู่ที่ประมาณ 300 บาท ซึ่งยังไม่รวมค่าใช้จ่ายอื่นๆ เช่น ค่าเดินทางไปสถานที่จัดงาน ค่าอาหารและเครื่องดื่ม เป็นต้น ซึ่งเนื่องจากกลุ่มแฟนคลับกลุ่มนี้ มีอาชีพมีรายได้เป็นของตนเองแล้ว การแบ่งรายได้มาชมคอนเสิร์ตหรือติดตามผลงานของศิลปินจึงไม่กระทบต่อการใช้จ่ายในชีวิตประจำวันเท่าไรนัก

นอกจากนี้ การสนับสนุนผลงานรวมถึงสื่อต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับวง ยังทำได้โดยง่าย เพราะแฟนคลับกลุ่มนี้ มีอำนาจในการตัดสินใจในการจับจ่ายใช้สอย การซื้อซีดี ผลงานอื่นๆ รวมถึงสื่อต่างๆ ที่มีเรื่องราวของศิลปิน เช่น นิตยสาร ก็สามารถตัดสินใจซื้อได้โดยง่ายไม่เดือดร้อน

"อย่างพวกหนังสือ เราต้องถามตัวเองก่อน ว่าเราอยากได้ไหม ถ้าเราอยากได้ เราก็ต้องได้ ینگก็เอา อย่างช่วงนี้ไปแพต กลับมากำลังบ้า ใครพูดเรื่องนี้มาก็เออ เอาหมด แต่ถ้าวงจรชีวิตช่วงนี้แบบ แฮ่เดี่ยวก่อนของพัก มีเรื่องอย่างอื่น ชั้นหนักเรื่องงานนะ แต่ก็ยังจะเอานะ จะให้เพื่อนซื้อให้แต่เก็บไว้ให้ก่อน" (ภัทรพร มีคล้าย, สัมภาษณ์ วันที่ 1 ธันวาคม 2550)

"ถ้ามีหนังสือก็ซื้อนะ แบบว่า พอเปิดหนังสือเล่มนี้ เปิดเล่นๆ แล้วเค้าลง ก็ซื้อเลย ลงหน้านี้ก็ซื้อ" (ทะเล, สัมภาษณ์ วันที่ 11 ธันวาคม 2550)

6. ภูมิสำเนาของกลุ่มแฟนคลับ

ส่วนใหญ่เป็นคนกรุงเทพฯ หรือจังหวัดอื่นๆ ในประเทศไทย แต่มักจะมาศึกษาหรือทำงานต่อในกรุงเทพฯ

“บ้านก็อยู่ชัชนาท เรียนอยู่ชัชนาท พอโตขึ้นก็เข้ากรุงเทพฯ แล้วก็อยู่มาเรื่อยๆ 10 กว่าปี แล้ว” (ภัทรพร มีคล้าย, สัมภาษณ์ สัมภาษณ์ วันที่ 1 ธันวาคม 2550)

“ผมเกิดที่โรงพยาบาลยะลาครับ พ่อแม่ก็เป็นคนใต้ แต่ผมมาโตที่กรุงเทพฯ” (จรัญศ ปานจันทร์, สัมภาษณ์ วันที่ 16 มกราคม 2551)

7. รูปแบบการดำเนินชีวิตของกลุ่มแฟนคลับ

รูปแบบการดำเนินชีวิตจะแบ่งออกเป็น 3 องค์ประกอบ คือ

1) กิจกรรม (activities)

คือ สิ่งที่คนเลือกทำ หลังจากการประกอบภารกิจประจำวัน คือ สิ่งที่ทำในช่วงที่เป็นเวลาว่าง ซึ่งกิจกรรมส่วนใหญ่ที่แฟนคลับกลุ่มนี้ทำ คือ ดูโทรทัศน์ ฟังวิทยุ อ่านหนังสือ เล่นอินเทอร์เน็ต เล่นดนตรี ดูคอนเสิร์ต ดูภาพยนตร์ตามโรงหนัง เดินเล่นตามห้างสรรพสินค้า สังสรรค์กับเพื่อนฝูง ท่องเที่ยว เล่นเกมส์ เรียนพิเศษ สะสมแผ่นซีดี และการประดิษฐ์หรือออกแบบของต่างๆ

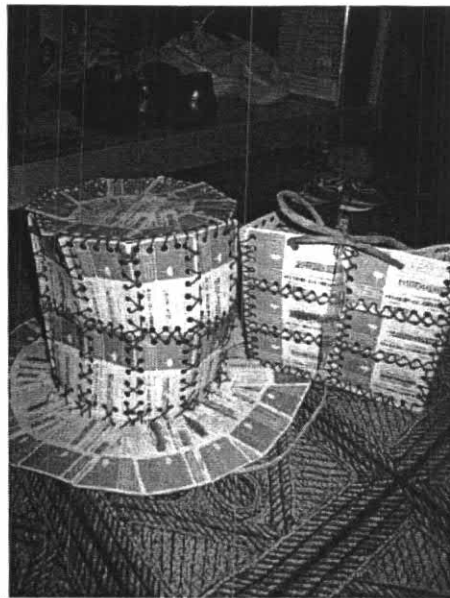
“ก็มีเดินห้าง ดูหนัง ไปเที่ยว มีเรียนพิเศษด้วยครับ เรียนวิชาครออิง” (จรัญศ ปานจันทร์, สัมภาษณ์ วันที่ 16 มกราคม 2551)

“ก็จะเล่นเน็ต พร้อมๆ กับฟังเพลง หรือไม่ก็ดูหนังช่อง HBO ถ้ามีเวลาก็ออกไปช้อปปิ้ง” (พิมพ์ประไพ บุญสม, สัมภาษณ์ วันที่ 27 ตุลาคม 2550)

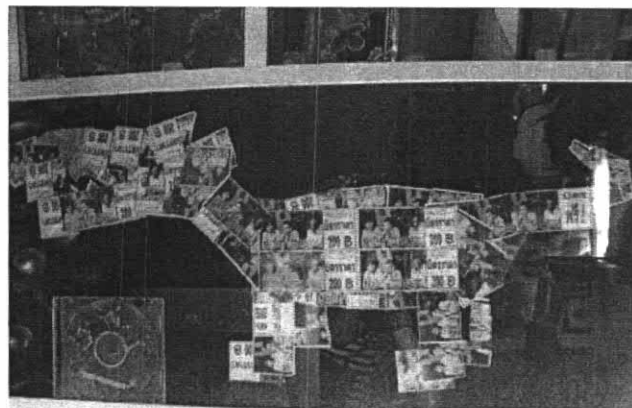
ซึ่งจากกิจกรรมที่สมาชิกแฟนคลับกลุ่มนี้นิยมทำในเวลาว่างนั้น สามารถวิเคราะห์ได้ว่า ส่วนใหญ่จะเป็นกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการใช้สื่อทั้งสิ้น เช่น การใช้สื่อมวลชน (โทรทัศน์ วิทยุ ภาพยนตร์) สื่อสมัยใหม่ (อินเทอร์เน็ต) ซึ่งน่าสนใจในการวิเคราะห์ถึงความต้องการใช้สื่อ, เนื้อหา รวมถึงความถี่ในการใช้ว่าเป็นอย่างไร เกี่ยวข้องกับการเป็นแฟนคลับของวงโมเดิร์นด็อกหรือไม่ ซึ่งจะอภิปรายเปรียบเทียบกับกลุ่มสมาชิกที่เข้าร่วมเป็นแฟนคลับในอัลบั้มล่าสุดในส่วนตัวต่อไป

นอกจากนี้ ยังมีกิจกรรมที่สมาชิกแฟนคลับบางคนนิยมทำเมื่อมีเวลาว่าง เช่น การประดิษฐ์ของต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับวงโมเดิร์นด็อก เช่น การนำเอาบัตรเติมเงินโทรศัพท์มือถือของ วันทูคอลที่มีพีปอดเป็นฟรีเซ็นเตอร์ นำมาประดิษฐ์เป็นหมวกหรือกล่อง การนำบัตรคอนเสิร์ตมาวางเรียงกัน การวาดรูปเกี่ยวกับวงโมเดิร์นด็อก

"ก็ถ้าว่างๆ พี่ก็จะทำพวกนี้แหละ อย่างบัตรเติมเงินนี่พี่ก็เอามาทำเป็นหมวก เป็นกล่อง ก็กะว่าจะเอาไปแจกน้องๆ ในงานมีตติ้งครั้งหน้านะ" (ทองพูน คงพันธ์, สัมภาษณ์ วันที่ 8 ธันวาคม 2550)

ภาพที่ 4.6 หมวกและกล่องที่ทำมาจากบัตรเติมเงินมือถือ one-2-call ที่พีปอดเคยเป็นฟรีเซ็นเตอร์

ภาพที่ 4.7 การนำบัตรคอนเสิร์ตมาต่อติดกันเป็นรูปสุนัข

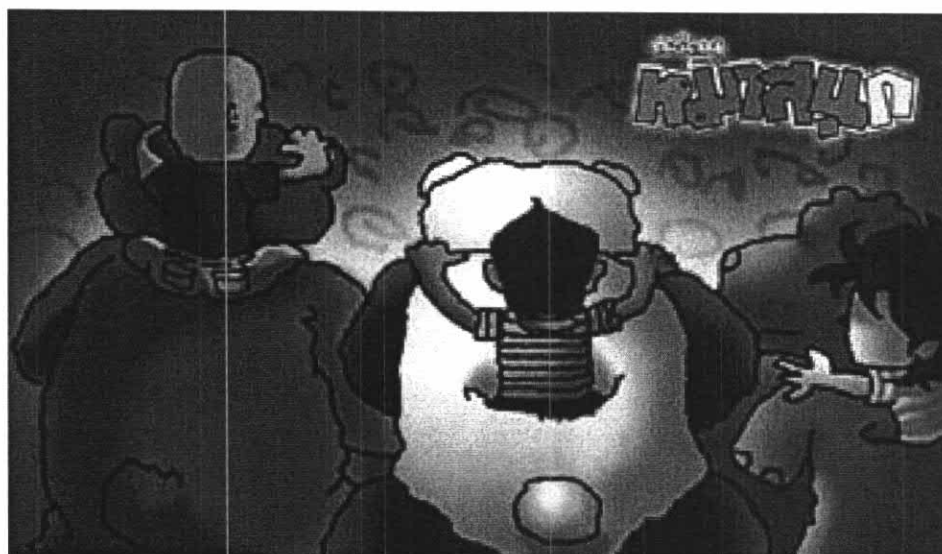
ภาพที่ 4.8 ภาพที่ทองพูนวาดเล่น

จากสิ่งที่ทองพูนได้กล่าวมา แสดงให้เห็นว่า การประดิษฐ์สิ่งของต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับวงโมเดิร์นด็อก นอกจากจะเป็นการตอบสนองความสนใจส่วนตัวแล้ว ยังมีบทบาทในเรื่องของสังคม กล่าวคือ เมื่อประดิษฐ์สิ่งของเหล่านี้เสร็จสมบูรณ์แล้ว จะมีการนำไปแจกจ่ายหรือให้แก่กลุ่มแฟนคลับคนอื่นๆ ด้วย

“ก็ถ้าไม่ได้ไปดูด็อก ก็ออกแบบอะไรเล่น นานๆ ทีก็จะกลายเป็นเสื้อ เอาไปให้เฮียๆ (เฮียๆ หมายถึง ศิลปินวงโมเดิร์นด็อก กลุ่มตัวอย่างมักจะใช้สรรพนามเรียกศิลปินว่า “เฮีย” เสมอ – ผู้วิจัย) เฮียๆ ก็จะได้ใส่อยู่บ้าน หรือว่าอาจจะทำอย่างอื่น พวกเสื้อ เข็มกลัด ไปสการ์ด ทำแล้วก็เอาไปให้เฮียเซ็นรับรอง” (มนธรรม การย์บรรจบ, สัมภาษณ์ วันที่ 27 ตุลาคม 2550)

กรณีของมนธรรมก็เช่นกัน คือ มีความชื่นชอบในการประดิษฐ์สิ่งของและออกแบบกราฟิกต่างๆ ด้วยตัวเอง นอกจากจะตอบสนองความสนใจส่วนตัว ยังมีการแจกจ่ายไปให้คนอื่น ๆ รวมถึงมีการนำไปให้แก่ศิลปิน และมีการให้ศิลปินเซ็นชื่อรับรองด้วย

ภาพที่ 4.9 ตัวอย่างภาพการ์ตูนที่มนธรรมวาดเล่น แล้วนำมาลงในเวบบอร์ดของวงโมเดิร์นด็อก

จากกิจกรรมอื่นๆ ที่สมาชิกแฟนคลับทำ ทำให้ผู้วิจัยวิเคราะห์ว่า กลุ่มตัวอย่างกลุ่มนี้มีลักษณะของความเป็นชนชั้นกลางที่อาศัยในเมือง คือ ได้รับการศึกษาที่ดี มีรายได้พอสมควรในการที่จะเข้าถึงสื่อต่างๆ รวมทั้งมีความสามารถในการเข้าถึงเทคโนโลยีสมัยใหม่ กิจกรรมต่างๆ เช่น การเดินเล่นตามห้างสรรพสินค้า การสังสรรค์กับเพื่อนฝูง ก็แสดงถึงรูปแบบการดำเนินชีวิตของชนชั้นกลางที่อาศัยอยู่ในเมืองได้เป็นอย่างดี นอกจากนี้ พฤติกรรมการใช้สื่อ การเข้าถึงสื่อ เช่น กรณีของการใช้สื่อมวลชนอย่างสม่ำเสมอ แสดงถึงการมีฐานะทางการเงินที่ดี และความสามารถในการเข้าถึงสื่อได้โดยง่าย สื่ออื่นๆ เช่น สื่อสมัยใหม่ กลุ่มตัวอย่างกลุ่มนี้ก็ยังมี การใช้สื่อที่มากด้วย แสดงว่ากลุ่มตัวอย่างจะต้องเป็นคนที่มีความรู้ มีการศึกษาที่ดี มีรายได้ที่ดีพอสมควร นอกจากนี้ ความพยายามในการแสวงหาข้อมูล รวมถึงการใช้สื่ออย่างสม่ำเสมอ แสดงถึงความเป็นผู้รับสารที่มีความกระตือรือร้น (Active audience) ซึ่งตรงกันข้ามกับนิยามของคำว่าแฟนคลับ ที่มองว่าแฟนคลับมีลักษณะของความเป็นกลุ่มคนที่ถูกกระทำ (Passive audience) มีลักษณะเฉื่อยชา และมีพฤติกรรมการรับสารตามทิศทางและความต้องการของผู้ส่งสารเท่านั้น

นอกจากนี้ กิจกรรมหลายๆ อย่างที่กลุ่มตัวอย่างนิยมทำ เช่น การนำสิ่งของที่เกี่ยวข้องกับวงมาประดิษฐ์ การออกแบบลายกราฟฟิคต่างๆ ที่เกี่ยวกับวงด้วยตัวเอง แสดงให้เห็นถึงลักษณะของคนที่ชอบ "Do it yourself" ของกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งเป็นบุคลิกที่ตรงตามลักษณะของเพลงที่พวกเขาชื่นชอบ คือ ลักษณะของเพลงอินดี้ ที่มีขั้นตอนและกระบวนการในการผลิตของศิลปินด้วยตัวเองทุกขั้นตอน แสดงให้เห็นว่า ความชื่นชอบของกลุ่มตัวอย่างที่มีต่อเพลงหรือศิลปินตรงตามบุคลิกภาพและความเป็นตัวตนของกลุ่มตัวอย่างด้วยเช่นกัน นั่นคือ กลุ่มตัวอย่างเลือกที่จะชื่นชอบสิ่งที่ตรงตามรูปแบบการดำเนินชีวิตของตัวเอง หรืออาจกล่าวได้ว่า "ความเป็นอินดี้" ได้เข้าไปเป็นส่วนหนึ่งของรูปแบบการดำเนินชีวิตของกลุ่มตัวอย่างแล้ว

2) ความสนใจ (interests)

แฟนคลับกลุ่มนี้จะมีสนใจในเรื่องของความบันเทิง การพักผ่อนหย่อนใจ ศิลปะ วิทยาศาสตร์ การประสบความสำเร็จในหน้าที่การงานและการเรียน รวมถึงความสนใจในข่าวสารความเป็นไปของเศรษฐกิจและการเมืองด้วย

หลายปีก่อนเคยไปดูงานพี่ตัวที่ about café มาปีนี้นี้ที่ ชอบงานชุดนี้มากกว่า
ผลงานแบ่งเป็น 2 ส่วน แยกห้องกันตามธีม และสถานที่จัด
โซนหนึ่งเป็นคาเฟ่ป่าไม้ อีกด้านเป็นนกกกโผผินยามค่ำคืน
มุมมองของภาพไม้ซีเลาะถึงสถานที่จริง (ครั้งแรกเป็นภาพถ่ายที่ญี่ปุ่น ครั้งหลังเป็นในไทย)
เพราะสถานที่อาจไม่สำคัญ เท่าตัวหัวใจของภาพ

ก็ท้อป่า ต้นไม้ที่เคลื่อนไหวไม่ได้ แต่รู้สึกเหมือนเคลื่อนไหว และเป็นป่วนตลอดเวลา
ผิดกับนกที่เคลื่อนไหว ล่องลอย กลับดูหยุดนิ่งอยู่กับที่ ณ ช่วงเวลาหนึ่ง

..

โดยส่วนตัวชอบธีมป่า ชอบสีที่โชนเอียงมาทางเทาตาเกือบทั้งภาพ
มันดูหม่น และอยู่กับตัวเอง อารมณ์แบบไม่ได้เศร้า แต่พอใจที่จะเป็นแบบนี้
ถึงรูปจะน้อยไปสักหน่อย (ศิลปินบอก > แปรผันตามงบประมาณ - ฮ่า)
แต่ก็เป็นงานที่ดี และโดยรวมก็เป็น event ที่ดี, สำหรับจุดรวมตัวของคนที่ชอบอะไรคล้ายๆกัน

ภาพที่ 4.10 ภาพตัวอย่างข้อความแสดงความสนใจของกลุ่มแฟนคลับ, www.moderndog.biz

ข้อความด้านบน เป็นตัวอย่างบางส่วนที่แฟนคลับคนหนึ่งชื่อ ทะเล ได้โพสต์ไว้ในเว็บไซต์ www.moderndog.biz ซึ่งเป็นการเล่าเรื่องของตนเองรวมถึงอารมณ์ความรู้สึก เมื่อครั้งที่ได้ไปดูงานนิทรรศการศิลปะที่จัดขึ้นที่ about café โดยเรื่องที่ทะเลกล่าวถึง เป็นเรื่องของการจัดนิทรรศการศิลปิน โดยมีภาพถ่ายของนักถ่ายภาพหญิงฝีมือดีคนหนึ่งของเมืองไทย (พี่ตัว) ซึ่งในงานยังมีการแสดงศิลปะของสมาชิกในวงโมเดิร์นด็อกด้วย (งานแสดงศิลปะของพี่ป๊อด) นอกจากนี้ยังมีการแสดงคอนเสิร์ตของศิลปินวงโมเดิร์นด็อกในงานนั้นด้วย (www.moderndog.biz/webboard, 10 กันยายน 2550)

ยังมีสมาชิกแฟนคลับบางคน ที่มีความสนใจในเรื่องของศาสนา โดยได้รับแรงบันดาลใจมาจากตัวศิลปิน คือ พี่ป๊อด สิ่งนี้เองทำให้ฐานะของศิลปินเปลี่ยนไป เปรียบเสมือน role model หรือต้นแบบที่เป็นแรงบันดาลใจให้กับแฟนคลับในการดำเนินชีวิต หรือเลือกที่จะปฏิบัติตาม

“พี่ป๊อดบอกว่ามังสมาธิ เราก็เลือกแง่นี้ของเค้ามาทำ เราก็เลยนั่งบ้าง ซึ่งนั่งแล้วก็เหมือนกับการ clean ตัวเอง เรื่องอะไรต่างๆ ที่มันวุ่นวายๆ folder ในชีวิตเรื่องงาน เรื่องครอบครัว มันก็จะค่อยๆ แผ่วๆ จนนิ่ง แล้วเราจะมองเห็นอะไรหลายๆ อย่างง่ายขึ้นเลยนะ” (ปรีศิณีย์ ละอองทอง, สัมภาษณ์ วันที่ 26 มกราคม 2551)

3) ความคิดเห็น (opinions)

แฟนคลับกลุ่มนี้จะมีความคิดเห็นที่ค่อนข้างหลากหลาย อันสืบเนื่องมาจากความสนใจที่หลากหลายด้วย คือ จะมีความคิดเห็นต่อเศรษฐกิจ, สังคมและการเมือง รวมถึงมีความเห็นต่อเรื่องในวงการดนตรีและวงการบันเทิง

จากการได้สอบถามพูดคุยกับสมาชิกกลุ่มนี้นั้น พบว่า ความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องอื่นๆ รอบๆ ตัว ที่แฟนคลับกลุ่มนี้มี เช่น เรื่องราคาน้ำมัน เรื่องการเมือง นอกจากนี้ยังเห็นได้จากการแสดงความเห็นทางการเมือง เช่น ในกรณีที่ดีตตินายกฯ ทักษิณเดินทางกลับมาประเทศไทย, กรณี นายยงยุทธ ดิยะไพรัชได้รับใบแดงจากกกต. เป็นต้น

จากรูปแบบการดำเนินชีวิต ของกลุ่มสมาชิกแฟนคลับที่เข้าร่วมเป็นสมาชิกตั้งแต่ชุดแรก นั้น เมื่อผู้วิจัยได้นำมาวิเคราะห์ พบว่ากลุ่มแฟนคลับกลุ่มนี้จะมีลักษณะรูปแบบการดำเนินชีวิตที่สามารถแบ่งตามเกณฑ์ของ Reimer คือ จะมีลักษณะรูปแบบการดำเนินชีวิตอยู่ 2 กลุ่ม คือ

1. Entertainment Orientation

คือ รูปแบบการดำเนินชีวิตที่เน้นกิจกรรมและความสนใจในด้านสังคมวัฒนธรรมและเรื่องใกล้ตัว โดยจะมีจุดมุ่งหมายเพื่อความพึงพอใจและเพื่อความบันเทิงของตนเองเป็นสำคัญ เช่น การเปิดรับและเลือกใช้สื่อมวลชนต่างๆ การพักผ่อนด้วยการเดินเล่นตามห้างสรรพสินค้า การดูคอนเสิร์ต การฟังเพลง เป็นต้น

2. Social Orientation

คือ รูปแบบของกิจกรรมที่นอกเหนือจากสิ่งที่มีอยู่ทั่วไป ถือเป็นสิ่งที่มีความสำคัญและมีคุณค่าต่อการใช้แต่ละบุคคลจะเข้าไปร่วม เช่น เรื่องการเมือง เศรษฐกิจ และศาสนา

2. สมาชิกที่เข้าร่วมเป็นแฟนคลับในอัลบั้มชุดปัจจุบัน

ในส่วนนี้จะกล่าวถึงกลุ่มสมาชิกแฟนคลับที่เข้าร่วมเป็นแฟนคลับในอัลบั้มชุดปัจจุบัน ว่ามีลักษณะทางประชากร คือ อายุ เพศ อาชีพ ระดับการศึกษา สถานภาพทางเศรษฐกิจ และภูมิฐานะ รวมถึงลักษณะทางด้านอื่นๆ คือ รูปแบบการดำเนินชีวิต (Lifestyle) เช่น กิจกรรม (activities) ความสนใจ (interests) และความคิดเห็น (opinions) เป็นอย่างไร

1. อายุของกลุ่มแฟนคลับ

แฟนคลับกลุ่มนี้จะมีอายุระหว่าง 15-26 ปี

จะเห็นได้ว่า กลุ่มแฟนคลับกลุ่มนี้จะมีช่วงอายุที่น้อยลง กล่าวคือ อายุต่ำที่สุดจะอยู่ที่อายุ 15 ปี และอายุสูงที่สุดอยู่ที่อายุ 26 ปี โดยที่ช่วงอายุระหว่าง 15-20 ปีนั้น มีถึง 67% และช่วงอายุระหว่าง 21-26 ปี จะอยู่ที่ 33% ซึ่งการที่ช่วงอายุที่มากที่สุด คือ ช่วงอายุ 15-20 ปี นั้น สามารถวิเคราะห์ได้ว่า ในการเข้ามาเป็นแฟนคลับเมื่อศิลปินออกอัลบั้มชุดล่าสุดในปี พ.ศ. 2547 เป็นช่วงที่แฟนคลับกลุ่มนี้มีอายุอยู่ประมาณ 11-16 ปี นั่นเอง ซึ่งถือเป็นช่วงวัยรุ่นตอนต้น และตอนกลาง ความสนใจในเรื่องเกี่ยวกับบันเทิง รวมถึงเรื่องนักร้องและดนตรี ยังมีอยู่มาก และสามารถรู้สึกเข้าถึงได้ลึกซึ้งหรือชอบได้โดยง่าย นอกจากนี้ การที่วงโมเดิร์นด็อกได้เปลี่ยนแนวทางของดนตรีเป็นเพลงที่ฟังง่ายขึ้น ทำให้กลุ่มแฟนคลับขยายกว้างขึ้น และเข้าถึงกลุ่มวัยรุ่นตอนต้นและตอนกลางได้มากขึ้นด้วย

2. เพศของกลุ่มแฟนคลับ

มีทั้งเพศชายและเพศหญิง แต่จากการเก็บข้อมูลพบว่า กลุ่มแฟนคลับที่เพิ่งเข้ามาร่วมเป็นสมาชิกในอัลบั้มล่าสุดนี้ มีจำนวนแฟนคลับที่เป็นเพศหญิงมากกว่าเพศชาย อาจจะเป็นเนื่องจากแนวเพลงที่เปลี่ยนไป คือ แนวเพลงที่มีจังหวะที่ฟังง่ายขึ้น และความหนักของดนตรีมีน้อยลง

“ชุดใหม่นี้มันฟังง่ายขึ้นนะ ถ้าเป็นชุด love me love my life พี่ว่าเด็กๆ เค้าไม่ฟังกัน คือถ้าได้ฟังชุดที่ 3 ก่อน เด็กๆ จะมาชอบมัย พี่ว่าเป็นปัจจัยอย่างหนึ่งเลยใจ เพราะว่าชุดนี้มันฟังสบาย ฟังง่ายขึ้น” (ทองพูน คงพันธ์, สัมภาษณ์ วันที่ 8 ธันวาคม 2550)

นอกจากนี้ จากการวิเคราะห์ของผู้วิจัยผ่านการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างทั้งสองกลุ่ม พบว่าการที่กลุ่มสมาชิกที่เพิ่งเข้าร่วมเป็นสมาชิกแฟนคลับในอัลบั้มชุดปัจจุบันนี้ มีจำนวนของเพศหญิงมากกว่า อาจเป็นเพราะในช่วงที่วงโมเดิร์นด็อกออกอัลบั้มแรก คือ เมื่อ 14 ปีก่อนนั้น การเปิดกว้างของสื่อมวลชน, การได้รับการอนุญาตจากพ่อแม่ผู้ปกครอง รวมถึงภาพลักษณ์ของวงโมเดิร์นด็อกในยุคนั้น ทำให้กลุ่มแฟนคลับที่เป็นเพศหญิงไม่สามารถมาติดตามได้อย่างใกล้ชิดเท่าในปัจจุบัน เพราะผู้ปกครองไม่อนุญาตให้มาติดตามดูเนื่องจากเห็นว่าเป็นแนวเพลงที่มีความแปลก ศิลปินมีการแต่งตัวที่แปลก (เช่น เอาผ้าถุง และเสื้อคอกระเช้าคุณยายมานุ่งแล้วร้องเพลง) ศิลปินมีการแสดงออกที่แปลก (เช่น การเต้นแบบที่เรียกว่า “ซักดินซักงอ” ลงไปนอนร้องเพลงกับพื้น) จึงทำให้มีแต่แฟนคลับที่เป็นเพศชายที่ติดตามดูอย่างใกล้ชิด รวมถึงความเข้าใจผิดที่ว่า การแสดงคอนเสิร์ตของคนตรีหรือคนนั้น จะต้องมียี่งออยู่คู่กัน คือ การทะเลาะวิวาทกันของคนดู

“ไม่ได้ตามดูตั้งแต่แรก เพราะว่าที่บ้านไม่ให้ออกมาดู เพื่อนก็ไม่ชอบ พอเพื่อนไม่ชอบก็ไม่ว่างจะไปดูกับใคร” (เจี๊พัด, สัมภาษณ์ วันที่ 24 ธันวาคม 2550)

“ตอนเด็กๆ ไม่ได้ไปดูหรอก พ่อแม่ไม่ให้ไปเลย ก็เวลาดูทีวีแล้วเห็นพวกคนๆ ไปดูนี้ มีแต่พวกผู้ชายดูน่ากลัวๆ หน่อย เหมือนพวกเด็กช่างกล พ่อแม่ก็เลยไม่ให้ไป เค้าบอกว่าเดี๋ยวก็มีตีกันหรอก ซึ่งตอนนี้เค้าก็ยังคงกลัวอยู่เลย ฮ่าๆ” (อรวรรณ มาลา, สัมภาษณ์ วันที่ 21 มกราคม 2551)

ภาพที่ 4.11 ภาพจากวิดีโอบันทึกการแสดงวิดีโอบันทึกการแสดงคอนเสิร์ตของวงโมเดิร์นด็อก ในรายการ 7 สีคอนเสิร์ต ที่ออกอากาศในช่วงปี พ.ศ. 2538

จากภาพดังกล่าวข้างต้น เป็นภาพที่ส่วนหนึ่งจากวิดีโอบันทึกการแสดงคอนเสิร์ตของวงโมเดิร์นด็อกในรายการ 7 สีคอนเสิร์ต ที่ออกอากาศในช่วงปี พ.ศ. 2538 ในภาพจะเห็นพฤติกรรมของแฟนคลับ และจะสังเกตเห็นว่าแฟนคลับที่เข้าไปดูคอนเสิร์ตในช่วงแรกๆ จะมีแต่เพศชาย เนื่องจากแนวเพลง รวมถึงภาพที่ออกมาทำให้กลุ่มผู้ปกครองไม่อนุญาตให้แฟนคลับเพศหญิงออกมาดูคอนเสิร์ตได้

อย่างไรก็ดี ผู้วิจัยมองว่า เมื่อยุคสมัยเปลี่ยนไป การเข้าถึงสื่อต่างๆ ที่มากขึ้น รวมถึงภาพลักษณ์ของวงและแฟนคลับที่ติดตามไปดูมีลักษณะที่เปลี่ยนแปลงไป กลุ่มแฟนคลับที่เป็นเพศหญิงจึงมีการออกมาแสดงตัวมากขึ้น ผู้ปกครองของกลุ่มแฟนคลับกลุ่มนี้จึงอนุญาตให้ออกมาติดตามผลงาน หรือออกมาดูคอนเสิร์ตได้

“เวลาไปดูคอนเสิร์ต พ่อแม่ก็ให้ไปนะพี่ แต่ว่าต้องกลับไม่ดึกมาก” (ชุตินา ขาวมีศรี, สัมภาษณ์ วันที่ 19 มกราคม 2551)

นอกจากนี้ปัจจัยที่ทำให้กลุ่มแฟนคลับที่เป็นเพศหญิงเข้ามาแสดงตัวมากขึ้นนั้น เนื่องจากการเข้ามาเป็นสมาชิกแฟนคลับตามบุคคลในครอบครัว เช่น พี่ชาย

“พี่ชายแถมแต่ก่อนตอนเค้าไปรับ ตอนอัลบั้มแรก ตอนนั้นยังเรียนประถมอยู่เลย แล้วเค้าเปิดเพลงนี้ในรถ เปิดตลอด เปิดก่อน เปิดบุษบา อะไรอย่างนี้ ก็เลยรู้จักไง แต่ตอนนั้นยังไม่ได้ชอบมาก เพิ่งจะมาชอบตอนหลัง ช่วงอัลบั้มล่าสุดนี้แหละ” (ธมลวรรณ วิโรจน์ชัยยันต์, สัมภาษณ์ วันที่ 13 ธันวาคม 2550)

“ฟังมาตั้งแต่ชุดแรกเลย เพราะว่าพี่ชายฟัง เราก็ฟังไปด้วย เค้าชอบฟังในรถ ก็ติดหู ชอบแต่ไม่ได้ติดตามอะไรมากมายนักนะ แต่มาชอบอีกทีตอนมัธยมปลาย ตอนนั้นพ่อแม่เริ่มปล่อยแล้วด้วยไง ก็มีไปดูคอนเสิร์ตกับเพื่อนด้วย” (ณชนิซ ศิริสันธนะ สัมภาษณ์ วันที่ 14 มกราคม 2551)

3. อาชีพของกลุ่มแฟนคลับ

กลุ่มแฟนคลับกลุ่มนี้มีอาชีพไม่หลากหลายมากนัก เนื่องจากส่วนใหญ่จะกำลังศึกษาอยู่นอกจากนี้ยังมีอาชีพอื่นๆ ด้วย คือ พนักงานบริษัทเอกชน และประกอบกิจการส่วนตัวด้วย

“ก็ทำงานด้านไอที อยู่บริษัทอยุธยาออลอินซีทีที อยู่แถวๆ ชิดลมนะ” (ตะวัน วังวสุ, สัมภาษณ์ วันที่ 21 มกราคม 2551)

“ตอนนี้เรียนอยู่สวนกุหลาบ ม.5 สายศิลป์คำนวณครับ” (กมลัญญ์ คนองนี่ก, สัมภาษณ์ วันที่ 20 มกราคม 2551)

4. ระดับการศึกษาของกลุ่มแฟนคลับ

แฟนคลับกลุ่มนี้ส่วนใหญ่จะกำลังศึกษาอยู่ โดยจะมีระดับการศึกษาตั้งแต่มัธยมปลาย, ปวส.,ปริญญาตรี จนถึงการศึกษาในระดับปริญญาโท

“ผมเรียนปวส.อยู่ฮะ อยู่ปี 2 เรียนด้านคอมพิวเตอร์ธุรกิจละ” (อาณาจักร อาจหาญ, สัมภาษณ์ วันที่ 15 มกราคม 2551)

“แพรวจบโทด้านไอทีจากออสเตรเลียมา” (ตะวัน วังวสุ, สัมภาษณ์ วันที่ 21 มกราคม 2551)

5. สถานภาพทางเศรษฐกิจของกลุ่มแฟนคลับ

จากการสังเกตและการสอบถามของผู้วิจัยถึงสภาพชีวิตโดยทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง และการสอบถามถึงงานอดิเรกของกลุ่มตัวอย่าง พบว่า กลุ่มแฟนคลับกลุ่มนี้ มีสถานภาพทางเศรษฐกิจที่แตกต่างกัน คือ จะมีทั้งที่มีสถานภาพทางเศรษฐกิจในระดับปานกลางค่อนข้างน้อย เช่น เป็นเด็กต่างจังหวัดที่เข้ามาเรียนในกรุงเทพฯ ยังไม่มีอาชีพ และยังสามารถหารายได้เลี้ยงตนเอง

“ถ้าบัตรแพงเราจะไม่เน้น เราเน้นบรรยากาศ อย่างผึ่งกับอ้อม ถ้าเสียเงินจะไม่เอานะ รอเล่นแบบฟรีดีกว่า ออกแนววง” (อรทัย เกื้อกุล และ สุนิสา เกาะกาใต้, สัมภาษณ์ วันที่ 12 มกราคม 2551)

“พ่อหนูเป็นคนขับแท็กซี่ที่ ตอนนั้นที่ทางวงเค้ารับสมัครคนขับรถตู้ หนูยังจะให้พ่อไปสมัครเลย แต่พอบอกไม่เอา แค่นี้หนูก็บ้าพอแล้ว มีหวังถ้าเค้าไปทำจริงคงลืมพ่อแท้ๆ แน่” (ทัศนีย์ เกตุทัต, สัมภาษณ์ วันที่ 2 มกราคม 2551)

นอกจากนี้ มีอีกกลุ่มที่มีสถานภาพทางเศรษฐกิจในระดับปานกลางค่อนข้างดี คือ มาจากครอบครัวที่มีฐานะปานกลางค่อนข้างดี หรืออาจจะมีอาชีพและมีรายได้เป็นของตัวเอง จึงมีกำลังทรัพย์ ในการสนับสนุนผลงาน และสามารถติดตามดูคอนเสิร์ตได้บ่อยๆ นอกจากนี้ ยังสามารถให้การสนับสนุนทางการเงินให้แก่สมาชิกในครอบครัวในการมาติดตามดูคอนเสิร์ตได้อีกด้วย

“ซื้อบัตรให้น้องไปด้วย คือจะปลุกฝังให้น้องชอบด้วยใจ ซึ่งน้องก็ฟังนะ แต่มันไม่ได้ฟังขนาดเรา แต่ว่าถ้ามีคอนเสิร์ตหรืออะไรที่เล่นวันเสาร์อาทิตย์ ก็จะถามว่าอยากดูมั๊ย ก็จะพามันไปดูด้วย” (ตะวัน วังวสุ, สัมภาษณ์ วันที่ 21 มกราคม 2551)

“งานอดิเรก ก็คือ ยิงปืน เล่นเน็ต สะสมซีดีทุกอย่างที่ชอบ” (ธมลวรรณ วิโรจน์ชัยยันต์, สัมภาษณ์ วันที่ 13 ธันวาคม 2550)

6. ภูมิฐานะของกลุ่มแฟนคลับ

ส่วนใหญ่เป็นคนกรุงเทพฯ และปริมณฑล รวมถึงจังหวัดอื่นๆ ในประเทศไทย แต่จะเข้ามาศึกษาหรือทำงานต่อในกรุงเทพฯ เช่น ระยอง ชลบุรี ภูเก็ต กาญจนบุรี เป็นต้น

“เกิดกรุงเทพฯ แต่อยู่ระยองนะ บ้านก็อยู่ระยอง แต่ตอนนี้มาอยู่กรุงเทพฯ แล้ว อยู่คนเดียวที่คอนโด” (ตะวัน วัจนสุ, สัมภาษณ์ วันที่ 21 มกราคม 2551)

7. รูปแบบการดำเนินชีวิตของกลุ่มแฟนคลับ

รูปแบบการดำเนินชีวิตจะแบบออกเป็น 3 องค์ประกอบ คือ

1) กิจกรรม (activities)

กิจกรรมส่วนใหญ่ที่แฟนคลับกลุ่มนี้ทำ คือ ดูโทรทัศน์ ฟังวิทยุ อ่านหนังสือ เล่นอินเทอร์เน็ต เล่นดนตรี ดูคอนเสิร์ต ทำงานพิเศษ เรียนพิเศษ ดูภาพยนตร์ตามโรงหนัง เดินเล่นตามห้างสรรพสินค้า ท่องเที่ยว เล่นเกมส์ เรียนพิเศษ และสะสมแผ่นซีดี

“ผมเรียนกีตาร์ที่ KPN เมื่อก่อนผมเล่นอยู่ต่างจังหวัด อยู่พัทยาอะ ผมเป็นคนพัทยา แต่ตอนนี้มาเรียนที่กรุงเทพฯ” (อภิณัฐ ทองพันชั่ง, สัมภาษณ์ วันที่ 15 ธันวาคม 2550)

“วันเสาร์นี่ก็จะไปช่วยงานที่ร้านน้ำของอ้อม เป็นร้านดอกไม้อยู่ตรงโรงพยาบาลจุฬานะนี่” (อรทัย เกื้อกุล, สัมภาษณ์ วันที่ 12 มกราคม 2551)

กิจกรรมของแฟนคลับกลุ่มนี้ ส่วนใหญ่ก็ยังเป็นเรื่องของการใช้สื่อ เช่น การใช้สื่อมวลชน (โทรทัศน์ วิทยุ ภาพยนตร์) สื่อสมัยใหม่ (อินเทอร์เน็ต) ซึ่งจะนำมาวิเคราะห์ถึงความต้องการใช้สื่อ, เนื้อหา รวมถึงความถี่ในการใช้ว่าเป็นอย่างไร เกี่ยวข้องกับการเป็นแฟนคลับของวงโมเดิร์นด็อกหรือไม่ ซึ่งจะอภิปรายเปรียบเทียบกับกลุ่มสมาชิกที่เข้าร่วมเป็นแฟนคลับตั้งแต่อัลบั้มแรกในส่วนต่อไป

2) ความสนใจ (interests)

แฟนคลับกลุ่มนี้จะมีสนใจในเรื่องของความบันเทิง ศิลปะ การพักผ่อนหย่อนใจ การพัฒนาตนเองในด้านต่างๆ เช่น การเล่นดนตรี การเรียน รวมถึงการประสบความสำเร็จในการเรียนและหน้าที่การงาน

"เคยทำนิเมชันแบบการ์ตูน ใช้เวลาแป็บเดียวเอง ผมเอาเพลงใส่เป็นมิวสิควีดีโอ แบบคาราโอเกะ รู้สึกชอบนะ ชอบสื่อความหมาย ชอบงานอาร์ท" (อภิณัฐ ทองพันธ์, สัมภาษณ์ วันที่ 15 ธันวาคม 2550)

3) ความคิดเห็น (opinions)

แฟนคลับกลุ่มนี้จะมีความคิดเห็นที่จะเน้นไปในเรื่องเกี่ยวกับตัวเอง และมีความคิดเห็นที่เกี่ยวข้องกับวงการดนตรีและวงการบิน

ซึ่งจากการวิเคราะห์ของผู้วิจัย พบว่ากลุ่มแฟนคลับกลุ่มนี้จะมีลักษณะรูปแบบการดำเนินชีวิตที่สามารถแบ่งตามเกณฑ์ของ Reimer คือ จะมีลักษณะรูปแบบการดำเนินชีวิตอยู่แบบเดียว คือ Entertainment Orientation คือ รูปแบบการดำเนินชีวิตที่เน้นกิจกรรมและความสนใจในด้านสังคมวัฒนธรรมและเรื่องใกล้ตัว โดยจะมีจุดมุ่งหมายเพื่อความพึงพอใจและเพื่อความบันเทิงของตนเองเป็นสำคัญ เช่น การเปิดรับและการใช้สื่อมวลชนต่างๆ การพักผ่อนด้วยการเดินเล่นตามห้างสรรพสินค้า การดูคอนเสิร์ต การฟังเพลง เป็นต้น

จากรูปแบบการดำเนินชีวิตของแฟนคลับกลุ่มแรกและกลุ่มที่สองนี้ มีความแตกต่างกัน ผู้วิจัยวิเคราะห์ว่า กลุ่มสมาชิกที่เข้าร่วมเป็นแฟนคลับตั้งแต่อัลบั้มแรกนั้น จะมีความสนใจและความคิดเห็นเรื่องต่างๆ ที่ค่อนข้างหลากหลายมากกว่า กลุ่มสมาชิกที่เข้าร่วมเป็นแฟนคลับในอัลบั้มชุดปัจจุบัน สาเหตุหนึ่ง อาจเป็นเพราะช่วงอายุของแฟนคลับ ที่กลุ่มที่สองนั้นยังมีอายุน้อยกว่า ความสนใจต่อสิ่งต่างๆ รอบๆ ตัว เช่น สังคม การเมือง เศรษฐกิจ หรือศาสนา จะมีน้อยกว่าด้วย นอกจากนี้ การที่สมาชิกกลุ่มแรกส่วนใหญ่มีอาชีพ มีหน้าที่การงานแล้ว อาชีพและหน้าที่การงานเหล่านี้อาจจะมีส่วนช่วย หรือบังคับให้สมาชิกแฟนคลับต้องสนใจประเด็นต่างๆ ในสังคม เช่น สมาชิกที่เป็นเจ้าหน้าที่ NGO ซึ่งจะต้องเข้าใจประเด็นต่างๆ ของสังคม ทำให้มีการติดตามข่าวสาร การทำกิจกรรม รวมถึงรูปแบบความสนใจมีความหลากหลายมากกว่า หรือ สมาชิกแฟน

คลับกลุ่มแรกที่มีตำแหน่งเป็น project manager จำเป็นจะต้องติดตามข่าวคราวความเคลื่อนไหวของบ้านเมือง และ เศรษฐกิจ เพื่อให้ทันต่อเหตุการณ์เหล่านั้น เพราะจำเป็นต้องนำมาปรับใช้ ในหน้าที่การงานและชีวิตประจำวัน เป็นต้น

จากคุณลักษณะทางด้านประชากรและคุณลักษณะทางด้านอื่นๆ ผู้วิจัยจะขอสรุปเปรียบเทียบตามตารางดังนี้

ตารางที่ 4.1 ตารางสรุปเปรียบเทียบคุณลักษณะทางด้านประชากรและคุณลักษณะทางด้านอื่นๆ ของแฟนคลับทั้ง 2 กลุ่ม

	สมาชิกที่เข้าร่วมเป็นแฟนคลับตั้งแต่ อัลบั้มชุดแรก	สมาชิกที่เข้าร่วมเป็นแฟนคลับในอัลบั้มชุดปัจจุบัน
อายุ	16-32 ปี โดยช่วงอายุระหว่าง 26-32 ปีจะเป็นช่วงอายุที่มีมากที่สุด	15-26 ปี โดยช่วงอายุระหว่าง 15-20 ปีจะเป็นช่วงอายุที่มีมากที่สุด
เพศ	มีทั้งเพศชายและเพศหญิง แต่ในช่วงแรกๆ แฟนคลับเพศชายจะติดตามมากกว่าเพศหญิง	มีทั้งเพศชายและเพศหญิง แต่มีจำนวนแฟนคลับที่เป็นเพศหญิงมากกว่ากลุ่มแรก เนื่องจาก การเข้าถึงข่าวสารของผู้ปกครอง , แนวเพลงที่ฟังง่ายขึ้น, การเข้ามาเป็นสมาชิกแฟนคลับตามสมาชิกของครอบครัว เช่น พี่ชาย
อาชีพ	หลากหลาย เช่น พนักงานบริษัทเอกชน, เจ้าหน้าที่ NGO, ข้าราชการ, พนักงานรัฐวิสาหกิจ, นักศึกษา เจ้าของกิจการส่วนตัว เป็นต้น	ไม่หลากหลายมากนัก ส่วนใหญ่จะกำลังศึกษาอยู่ นอกจากนั้น จะเป็น พนักงานบริษัทเอกชน รวมถึงประกอบกิจการส่วนตัว
ระดับการศึกษา	ปวส.-ปริญญาโท	มัธยมปลาย, ปวส., ปริญญาตรี, ปริญญาโท
สถานภาพทางเศรษฐกิจ	อยู่ในระดับปานกลางค่อนข้างดี	มีทั้งสถานภาพทางเศรษฐกิจในระดับปานกลางค่อนข้างดี และสถานภาพทางเศรษฐกิจในระดับปานกลางค่อนข้างน้อย

	สมาชิกที่เข้าร่วมเป็นแฟนคลับตั้งแต่ อัลบั้มชุดแรก	สมาชิกที่เข้าร่วมเป็นแฟนคลับ ในอัลบั้มชุดปัจจุบัน
ภูมิลำเนา	ทั้งในกรุงเทพฯและปริมณฑล รวมถึง จังหวัดอื่นๆ ในประเทศไทย แต่จะเข้ามา ศึกษาต่อหรือทำงานที่กรุงเทพฯ	มีทั้งในกรุงเทพฯและปริมณฑล รวมถึง จังหวัดอื่นๆ ในประเทศไทย แต่ส่วนใหญ่ จะเข้ามาศึกษาต่อหรือทำงานที่กรุงเทพฯ
รูปแบบการ ดำเนินชีวิต	<ol style="list-style-type: none"> กิจกรรม ส่วนใหญ่จะมีพฤติกรรมของ การใช้สื่อค่อนข้างมาก เช่น ดูโทรทัศน์ ฟังวิทยุ อ่านหนังสือ เล่นอินเทอร์เน็ต เล่นดนตรี ดูคอนเสิร์ต ดูภาพยนตร์ ตามโรงหนัง นอกจากนี้ยังมีรูปแบบ การดำเนินชีวิตแบบชนชั้นกลางใน เมือง คือ เดินเล่นตามห้างสรรพสินค้า สังสรรค์กับเพื่อนฝูง ท่องเที่ยว เล่น เกมส์ เรียนพิเศษ นอกจากนี้ยังมี ลักษณะพฤติกรรมของแฟนคลับด้วย เช่น สะสมแผ่นซีดี และการประดิษฐ์ หรือออกแบบของต่างๆ ความสนใจ มีความสนใจที่หลากหลาย ทั้งเรื่องบันเทิง การพักผ่อน ศิลปะ ศาสนา การประสบความสำเร็จ ในการเรียนและการงาน รวมถึงสนใจ ข่าวสารบ้านเมือง เช่น เศรษฐกิจ สังคม การเมือง ความคิดเห็น มีความคิดเห็นที่ หลากหลาย ไปตามความสนใจของ แต่ละคน 	<ol style="list-style-type: none"> กิจกรรม มีพฤติกรรมของการใช้สื่อที่ ค่อนข้างมากเช่นกัน คือ ดูโทรทัศน์ ฟังวิทยุ อ่านหนังสือ เล่นอินเทอร์เน็ต เล่นดนตรี ดูคอนเสิร์ต นอกจากนี้ยังมี มีพฤติกรรมของชนชั้นกลางในเมือง เช่น ดูภาพยนตร์ตามโรงหนัง เดิน เล่นตามห้างสรรพสินค้า ท่องเที่ยว เล่นเกมส์ นอกจากนี้ยังมีพฤติกรรม ของแฟนคลับด้วย คือ สะสมแผ่นซีดี ความสนใจ ไม่ค่อยหลากหลายเท่า กลุ่มแรก คือ จะมีสนใจในเรื่องความ บันเทิง ศิลปะ การพักผ่อนหย่อนใจ การพัฒนาตนเองในด้านต่างๆ การ ประสบความสำเร็จในการเรียนและ หน้าที่การงาน ความคิดเห็น ไม่หลากหลายมากนัก จะมีความคิดเห็นตามเรื่องที่สนใจ เช่น เรื่องบันเทิง ดนตรี

จากข้อมูลลักษณะทางด้านประชากรและลักษณะทางด้านอื่นๆ ของแฟนคลับทั้ง 2 กลุ่มที่
ได้กล่าวมาข้างต้น ทำให้เราเห็นถึงความแตกต่างของกลุ่มแฟนคลับทั้ง 2 กลุ่ม กล่าวคือ

1. อายุของกลุ่มแฟนคลับ

แฟนคลับกลุ่มแรกจะมีช่วงอายุที่มากกว่าแฟนคลับกลุ่มที่สอง เนื่องจากการติดตามผลงานที่ยาวนานกว่า คือ มีการติดตามผลงานของศิลปินมาตั้งแต่อัลบั้มชุดแรก (ติดตามมาประมาณ 14 ปี) นอกจากนี้ ยังมีปัจจัยจากตัวศิลปิน ที่มีการเปลี่ยนแปลงรูปแบบทางด้านดนตรีในอัลบั้มชุดล่าสุด กล่าวคือ ความหนักแน่นของดนตรีมีน้อยลง ดนตรีจึงฟังได้ง่ายขึ้น ทำให้กลุ่มวัยรุ่นตอนต้นจึงก้าวเข้ามาเป็นสมาชิกแฟนคลับมากขึ้น ถือเป็นการขยายช่วงอายุของกลุ่มสมาชิกแฟนคลับให้มีมากขึ้นกว่าเดิม

2. เพศของกลุ่มแฟนคลับ

กลุ่มแฟนคลับที่เป็นเพศหญิงเริ่มมีมากขึ้น จากการที่ได้มีการออกมาแสดงตัวมากขึ้นว่าชื่นชอบวงโมเดิร์นด็อก เนื่องจากในอัลบั้มชุดแรกนั้น การติดตามดูคอนเสิร์ตตามสถานที่ต่างๆ ของกลุ่มแฟนคลับที่เป็นเพศหญิงจะทำได้ยากกว่า เพราะการไม่ได้รับอนุญาตจากผู้ปกครองทางบ้าน และเนื่องจากภาพลักษณ์ของวงที่มีความแปลกแหวกแนวมาก จนทำให้ผู้ปกครองกลัวและรู้สึกเป็นห่วงลูกหลาน รวมถึงทัศนคติของผู้ปกครองในการเชื่อเรื่อง คอนเสิร์ตหรือคัปเดต้องมาคู่กับการตีกันของคนดู

ปัจจัยอีกอย่างหนึ่งที่ทำให้กลุ่มแฟนคลับที่เป็นเพศหญิงมีมากขึ้นนั้น คือ ปัจจัยด้านการเปลี่ยนแปลงแนวเพลงของศิลปิน ซึ่งมีส่วนทำให้กลุ่มแฟนคลับที่เป็นเพศหญิงสามารถเข้าถึงได้ง่ายขึ้น เพราะเพลงฟังง่ายขึ้น และฟังสบายขึ้น กลุ่มแฟนคลับที่เป็นเพศหญิงจึงมีจำนวนเพิ่มขึ้นตามมา

3. อาชีพของกลุ่มแฟนคลับ

สมาชิกแฟนคลับกลุ่มแรกนั้น มีอาชีพที่มีความหลากหลายมากกว่า คือ ส่วนใหญ่จะมีหน้าที่การงาน มีรายได้จากการประกอบอาชีพ ในขณะที่กลุ่มแฟนคลับกลุ่มที่สอง จะยังไม่มีประกอบอาชีพเพื่อเลี้ยงดูตัวเอง เพราะส่วนใหญ่จะอยู่ในวัยที่กำลังศึกษา ซึ่งสิ่งนี้มีผลต่อระดับของการติดตามผลงาน รวมทั้งรูปแบบการติดตามผลงานที่ต่างกันด้วย เช่น ความสามารถในการจับจ่ายใช้สอยในการซื้อผลงานของศิลปิน ความสามารถในการเข้าร่วมชมการแสดงของศิลปิน เป็นต้น

1. อายุของกลุ่มแฟนคลับ

แฟนคลับกลุ่มแรกจะมีช่วงอายุที่มากกว่าแฟนคลับกลุ่มที่สอง เนื่องจากการติดตามผลงานที่ยาวนานกว่า คือ มีการติดตามผลงานของศิลปินมาตั้งแต่อัลบั้มชุดแรก (ติดตามมาประมาณ 14 ปี) นอกจากนี้ ยังมีปัจจัยจากตัวศิลปิน ที่มีการเปลี่ยนแปลงรูปแบบทางด้านดนตรีในอัลบั้มชุดล่าสุด กล่าวคือ ความหนักแน่นของดนตรีมีน้อยลง ดนตรีจึงฟังได้ง่ายขึ้น ทำให้กลุ่มวัยรุ่นตอนต้นจึงก้าวเข้ามาเป็นสมาชิกแฟนคลับมากขึ้น ถือเป็นกรขยายช่วงอายุของกลุ่มสมาชิกแฟนคลับให้มีมากขึ้นกว่าเดิม

2. เพศของกลุ่มแฟนคลับ

กลุ่มแฟนคลับที่เป็นเพศหญิงเริ่มมีมากขึ้น จากการที่ได้มีการออกมาแสดงตัวมากขึ้นว่าชื่นชอบวงโมเดิร์นด็อก เนื่องจากในอัลบั้มชุดแรกนั้น การติดตามดูคอนเสิร์ตตามสถานที่ต่างๆ ของกลุ่มแฟนคลับที่เป็นเพศหญิงจะทำได้ยากกว่า เพราะการไม่ได้รับอนุญาตจากผู้ปกครองทางบ้าน และเนื่องจากภาพลักษณ์ของวงที่มีความแปลกแหวกแนวมาก จนทำให้ผู้ปกครองกลัวและรู้สึกเป็นห่วงลูกหลาน รวมถึงทัศนคติของผู้ปกครองในการเชื่อเรื่อง คอนเสิร์ตหรือคตั้มมากู้กับการติ๊กนของคนดู

ปัจจัยอีกอย่างหนึ่งที่ทำให้กลุ่มแฟนคลับที่เป็นเพศหญิงมีมากขึ้นนั้น คือ ปัจจัยด้านการเปลี่ยนแปลงแนวเพลงของศิลปิน ซึ่งมีส่วนทำให้กลุ่มแฟนคลับที่เป็นเพศหญิงสามารถเข้าถึงได้ง่ายขึ้น เพราะเพลงฟังง่ายขึ้น และฟังสบายขึ้น กลุ่มแฟนคลับที่เป็นเพศหญิงจึงมีจำนวนเพิ่มมากขึ้นตามมา

3. อาชีพของกลุ่มแฟนคลับ

สมาชิกแฟนคลับกลุ่มแรกนั้น มีอาชีพที่มีความหลากหลายมากกว่า คือ ส่วนใหญ่จะมีหน้าที่การงาน มีรายได้จากการประกอบอาชีพ ในขณะที่กลุ่มแฟนคลับกลุ่มที่สอง จะยังไม่มีกรประกอบอาชีพเพื่อเลี้ยงดูตัวเอง เพราะส่วนใหญ่จะอยู่ในวัยที่กำลังศึกษา ซึ่งสิ่งนี้มีผลต่อระดับของการติดตามผลงาน รวมทั้งรูปแบบการติดตามผลงานที่ต่างกันด้วย เช่น ความสามารถในการจับจ่ายใช้สอยในการซื้อผลงานของศิลปิน ความสามารถในการเข้าร่วมชมการแสดงของศิลปิน เป็นต้น

4. ระดับการศึกษาของกลุ่มแฟนคลับ

สมาชิกแฟนคลับกลุ่มแรก จะมีระดับการศึกษาที่สูงกว่าสมาชิกแฟนคลับกลุ่มที่สองเล็กน้อย และส่วนใหญ่จะจบการศึกษาแล้ว แต่สมาชิกแฟนคลับกลุ่มที่สองนั้น ส่วนใหญ่จะกำลังศึกษาอยู่ ทั้งในระดับมัธยมศึกษา และระดับมหาวิทยาลัย ซึ่งสิ่งนี้มีผลต่อกิจกรรมที่ทำ, ทักษะความคิดเห็นต่อเรื่องหรือประเด็นต่างๆ, ประสบการณ์ รวมถึงความสนใจในสิ่งต่างๆ ด้วย

5. สถานภาพทางเศรษฐกิจของกลุ่มแฟนคลับ

สถานภาพทางเศรษฐกิจของกลุ่มแฟนคลับทั้งสองกลุ่มจะก็มีความแตกต่างกัน กล่าวคือ กลุ่มแฟนคลับกลุ่มแรก จะมีสถานภาพทางเศรษฐกิจในระดับปานกลางค่อนข้างดี ส่วนกลุ่มแฟนคลับกลุ่มที่สอง จะมีทั้งสถานภาพทางเศรษฐกิจในระดับปานกลางค่อนข้างดี และ สถานภาพทางเศรษฐกิจในระดับปานกลางค่อนข้างน้อยด้วย ซึ่งสิ่งนี้ ส่งผลให้รูปแบบการดำเนินชีวิต การเข้าถึงสื่อ การติดตามผลงานของศิลปิน มีความแตกต่างกันไป เช่น กลุ่มแฟนคลับที่มีฐานะทางเศรษฐกิจไม่ดีมาก ก็จะซื้อหรือเก็บสะสมผลงานได้ไม่ครบทุกอย่าง หรือ จำเป็นต้องเลือกไปดูการแสดงคอนเสิร์ตเฉพาะที่เป็นฟรีคอนเสิร์ต หรือมีราคาค่าเข้าชมไม่แพงมากนัก ซึ่งสิ่งนี้จึงเปรียบเสมือนกับข้อจำกัดหรืออุปสรรคอย่างหนึ่งในการติดตามผลงานของศิลปิน

6. ภูมิลำเนาของกลุ่มแฟนคลับ

แฟนคลับทั้งสองกลุ่ม จะมีทั้งที่มีภูมิลำเนาอยู่ในจังหวัดต่างๆ ของประเทศไทย และที่มีภูมิลำเนาอยู่ในกรุงเทพฯ และปริมณฑล แต่แฟนคลับส่วนใหญ่ จะเข้ามาศึกษาต่อ หรือทำงานต่อที่กรุงเทพฯ

7. รูปแบบการดำเนินชีวิตของกลุ่มแฟนคลับ

จากปัจจัยด้านลักษณะทางประชากรดังกล่าวข้างต้น ทำให้รูปแบบการดำเนินชีวิตของกลุ่มแฟนคลับทั้ง 2 กลุ่มมีความแตกต่างกันด้วย กล่าวคือ สมาชิกที่เข้าร่วมเป็นแฟนคลับตั้งแต่อัลบั้มชุดแรก จะมีความหลากหลายในเรื่องของการทำกิจกรรม ความสนใจ รวมถึงเรื่องของความคิดเห็นที่กว้างขวางและหลากหลายกว่า สมาชิกที่เข้าร่วมเป็นแฟนคลับในอัลบั้มชุดล่าสุด ผู้วิจัยวิเคราะห์ว่า สิ่งสำคัญ อาจจะเป็นเนื่องมาจากประสบการณ์ และมุมมองในการมองโลกของคนทั้งสอง

กลุ่มที่มีความแตกต่างกัน ส่งผลให้การทำกิจกรรม ความสนใจ และความคิดเห็นต่อเรื่องต่างๆ ไม่เท่ากัน และไม่เหมือนกัน

นอกจากนี้ ความแตกต่างกันทางด้านอายุ กล่าวคือ กลุ่มสมาชิกแฟนคลับกลุ่มแรกที่มีช่วงอายุส่วนใหญ่อยู่ระหว่าง 25-32 ปี และกลุ่มสมาชิกแฟนคลับกลุ่มที่ 2 ที่ส่วนใหญ่จะมีช่วงอายุระหว่าง 15-20 ปีนั้น ผู้วิจัยได้นำแนวคิดเรื่อง Generation ที่แบ่งช่วงอายุของคนตามช่วงปีที่เกิด (<http://en.wikipedia.org/wiki/Generation>) ซึ่งสภาพเศรษฐกิจ การเมือง สังคม หรือเหตุการณ์สำคัญต่างๆ ในยุคนั้นๆ จะส่งผลต่อรูปแบบการดำเนินชีวิต แนวคิด ความเชื่อ การใช้สื่อ ซึ่ง generation ต่างๆ มีลักษณะดังนี้

1. The Builder Generation (พ.ศ. 2444-2467)
กลุ่มนี้จะมีอายุอยู่ระหว่าง 84-107 ปี
2. The Silent Generation (พ.ศ. 2468-2485)
กลุ่มนี้จะมีอายุอยู่ระหว่าง 66-83 ปี
3. The Baby Boomers Generation หรือ Gen-B (พ.ศ. 2486-2503)
กลุ่มนี้จะมีอายุอยู่ระหว่าง 48-65 ปี
4. Generation X (Gen-X) (พ.ศ. 2504-2524)
กลุ่มนี้จะมีอายุอยู่ระหว่าง 27-47 ปี
5. Generation Y (Gen-Y) (พ.ศ. 2524-2544)
กลุ่มนี้จะมีอายุอยู่ระหว่าง 7-27 ปี

จะเห็นได้ว่าการแบ่งกลุ่มคนเป็น Generation ต่างๆ นั้น แฟนคลับของวงโมเดิร์นด็อก จะอยู่ใน 2 กลุ่ม คือ Generation X และ Generation Y ซึ่งจะขออธิบายลักษณะของทั้ง 2 generation ดังนี้

1. Generation X (Gen-X)

กลุ่มนี้จะมีอายุอยู่ระหว่าง 27-47 ปี คนกลุ่มนี้เกิดมาในยุคที่อัตราการเกิดลดน้อยลง หรือที่บางคนจะเรียกคนรุ่นนี้ว่า Baby Buster กลุ่ม Gen-X นั้น เติบโตมาโดยมีความคิดที่ค่อนข้างขัดแย้งทั้งความเชื่อ ค่านิยมรวมถึงรูปแบบในการดำเนินชีวิต ซึ่งจะตรงกันข้ามกับคนรุ่นก่อนหน้าตัวเอง โดยเฉพาะ Baby Boomers ซึ่งส่วนใหญ่จะเป็นคนรุ่นพ่อ-แม่ของคน Gen-X คน Gen-X เกิดมาในยุคของปัญหา ในขณะที่คนรุ่น Gen-B จะเติบโตมาในยุคของการปฏิรูปเปลี่ยนแปลงซึ่ง

สิ่งเหล่านี้มีผลกระทบให้เกิดแรงบันดาลใจต่างๆ แต่คน Gen-X นั้นเติบโตมาท่ามกลางปัญหาต่างๆ ที่รุ่มลุ่ม ทั้งปัญหายาเสพติด สถิติการหย่าร้างที่สูงขึ้น รวมถึงสภาพเศรษฐกิจที่บีบคั้น คนกลุ่มนี้จึงรู้สึกว่าการอดที่ตนเองได้รับจากคนรุ่นก่อนนั้นเป็นเรื่องของปัญหาต่างๆ ทั้งสิ้น เช่น การแข่งขันกันของแต่ละเชื้อชาติ, ปัญหาคนไร้ที่อยู่อาศัย, โรคเอดส์, ครอบครัแตกแยก และการขาดความเป็นเอกภาพของรัฐบาล

อย่างไรก็ตาม ถึงแม้คนในรุ่น Gen-X จะเกิดท่ามกลางความขัดแย้งและปัญหาสังคม แต่คนกลุ่มนี้ก็มีลักษณะของคนที่มีความมั่นใจในตัวเอง รักความก้าวหน้า การดำเนินชีวิตไม่ลำบากเท่าคนรุ่นหลังสงครามโลก คือ คนรุ่น Gen-B คน Gen-X ไม่เชื่อในระบบและประเพณีดั้งเดิม ค้นหาหนทางของตัวเอง ยืดหยุ่นและปรับตัวเข้ากับเทคโนโลยีใหม่ๆ ได้อย่างรวดเร็ว นอกจากนี้ยังมีพฤติกรรมการใช้สื่อที่ยึดติดกับเคเบิลทีวี เกมส์ และคอมพิวเตอร์

2. Generation Y (Gen-Y)

กลุ่มนี้จะมีอายุอยู่ระหว่าง 7-27 ปี คน Gen-Y นี้ ได้รับความเอาใจใส่และได้รับการศึกษาที่สูงมากกว่าคน generation อื่นๆ รวมถึงมีชีวิตที่สุขสบายกว่ามาก คนรุ่นนี้จึงมีความทะเยอทะยาน และมีแนวโน้มที่จะเปลี่ยนงานบ่อยๆ (ซึ่งแตกต่างกับคน Gen-B ที่จะมีจงรักภักดีต่อองค์กรสูง) นอกจากนี้ คน Gen-Y ยังรักความอิสระมาก ฉะนั้นจึงมีคน Gen-Y จำนวนมากที่ประกอบอาชีพแบบ freelance คนกลุ่มนี้ยังเกิดมาในช่วงบ้านเมืองสงบเรียบร้อยแล้ว ไม่มีส่วนร่วมในประสบการณ์ทางการเมืองที่ตึงเครียด เช่น กรณี 14 ตุลาคม พ.ศ. 2516 หรือเด็กเกินกว่าที่จะเข้าใจเหตุการณ์พฤษภาทมิฬ ในปีพ.ศ. 2535 หรือเหตุการณ์วิกฤตเศรษฐกิจในปี พ.ศ. 2540 เด็กรุ่นนี้จึงมีความสะดวกสบายทั้งกายและใจมากกว่า รุ่น Gen-X ซึ่งสิ่งนี้ส่งผลต่อความสนใจและความคิดเห็นของคนรุ่น Gen-Y ด้วย

พฤติกรรมการใช้สื่อสารของคนรุ่นนี้ จะไม่ขึ้นชอบสนใจเรื่องใหญ่ (mass) สื่อทางเลือกต่างๆ เช่น การเกิดขึ้นของวงโมเดิร์นด็อกในปีพ.ศ. 2537 หนังสือบ้านคาราโอเกะ ของเป็นเอกรัตนเรือง ในปี พ.ศ. 2540, คลื่นวิทยุแพตเรดิโอ และอะเดย์ แมกกาซีน ในปี พ.ศ. 2543 แสดงให้เห็นถึงพฤติกรรมการใช้สื่อของคนรุ่น Gen-Y ที่ชอบการมีพื้นที่ของตัวเองสูง การตลาดเพื่อคนส่วนใหญ่ (mass) นั้นขาย (out) ไปแล้ว การตลาดเล็กๆ แต่ เก๋ กำลังอิน พวกเขาเปลี่ยนผ่านจาก จิ๊กโก๋-เด็กอัลเทอร์-เด็กอินดี้ และกลายเป็นเด็กแนวในที่สุด นอกจากนี้ ปัจจัยทางด้านเทคโนโลยีที่ทันสมัยส่งผลให้คน Gen-Y มีพฤติกรรมในการใช้เทคโนโลยีอย่างมาก กล่าวคือ มากกว่า 90% ของคนกลุ่มนี้มีคอมพิวเตอร์, โทรศัพท์มือถือ หรือ iPod เป็นของตัวเอง นอกจากนี้ ยังใช้เว็บไซต์

เป็นแหล่งแรกที่ตนเองจะเข้าไปแสวงหาข้อมูลข่าวสาร มีการใช้โปรแกรมแชตและหลายๆ คนที่มีการออนไลน์ตลอด 24 ชั่วโมง ใช้การดาวน์โหลดเพลง และมีการแชร์ข้อมูลกับกลุ่มเพื่อนของตัวเอง นอกจากนี้ยังใช้การสื่อสารสมัยใหม่กับกลุ่มเพื่อนฝูง หรือเพื่อหาเพื่อนใหม่จากผู้คนทั่วทุกมุมโลกผ่านทาง Facebook, MySpace, Hi5 ซึ่งเป็นเว็บไซต์ที่คนกลุ่มนี้สามารถแสดงความเป็นตัวตนออกมาได้

ในการแบ่งยุคของคนออกเป็น Generation X และ Generation Y นั้น ยังมีการแบ่งคนอีกกลุ่มหนึ่งที่มีช่วงอายุกำลังอยู่ระหว่าง Gen-X และ Gen-Y นั่นคือ Generation I หรือที่บางคนเรียกว่า Internet Generation คนกลุ่ม Gen-I นี้ เกิดในช่วงปีพ.ศ. 2520-2540 หรือมีช่วงอายุระหว่าง 11-31 ปี คนกลุ่มนี้เป็นคนที่เกิดมาในยุคที่เทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ได้รับการพัฒนาอย่างเต็มที่ และได้ถูกพัฒนากลายเป็นเทคโนโลยีดิจิทัลในเวลาต่อมา คนยุคนี้เกิดในช่วงที่มีการใช้สื่อสมัยใหม่ คือ คอมพิวเตอร์และอินเทอร์เน็ตกลายเป็นสื่อกระแสหลัก (mainstream) ไม่ใช่สื่อมวลชนเหมือนในสมัย Gen-B แหล่งข้อมูลข่าวสารของคนกลุ่มนี้จึงเป็นข้อมูลที่ได้มาจากอินเทอร์เน็ตทั้งสิ้น เช่น จากอินเทอร์เน็ตฟอรัม (เช่น เว็บไซต์พันทิพย์), เซิร์ชเอนจิน (google), เว็บไซต์ข้อมูลความรู้ (wikipedia) หรือการใช้เว็บไซต์ที่แนะนำตัวเองและสร้างเครือข่ายในการทำความรู้จักกับคนทั่วโลก เช่น Facebook, MySpace, Hi5 และใช้ YouTube ในเรื่องของความบันเทิง

จากแนวคิดเรื่อง generation ดังกล่าว เมื่อนำมาเชื่อมโยงกับลักษณะทางด้านประชากรและลักษณะทางด้านอื่นๆ ของกลุ่มแฟนคลับวงโมเดิร์นด็อกจะพบว่า กลุ่มแฟนคลับของวงโมเดิร์นด็อกจะมีลักษณะของคนที่เป็นคนยุคปลายของ Generation X และคนในยุค Generation Y นั่นคือ แฟนคลับที่เข้ามาเป็นสมาชิกตั้งแต่อัลบั้มชุดแรก จะเป็นคนในรุ่นยุคปลายของ Gen-X ในขณะที่กลุ่มแฟนคลับที่เข้ามาเป็นสมาชิกในอัลบั้มชุดปัจจุบันจะเป็นคนในยุค Gen-Y ซึ่งสิ่งนี้ทำให้สมาชิกแฟนคลับทั้งสองกลุ่มมีรูปแบบการดำเนินชีวิต ความคิดเห็น ความสนใจที่แตกต่างกันไป แต่อย่างไรก็ตาม ลักษณะบางอย่างของคนทั้งสองกลุ่มนั้นมีลักษณะที่ร่วมกัน และสามารถเชื่อมโยงให้เข้ากับแนวคิดเรื่องของ Generation I นั่นคือ พฤติกรรมการสื่อสารรวมถึงกิจกรรมหลักๆ ของคนทั้งสองกลุ่มนั้นจะเกี่ยวข้องกับการใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่อย่างมาก ไม่ว่าจะเป็นการหาข้อมูลข่าวสารต่างๆ ผ่านทางสื่ออินเทอร์เน็ต พฤติกรรมของการติดอินเทอร์เน็ต ซึ่งสิ่งนี้ทำให้คนทั้งสองกลุ่มมีลักษณะของพฤติกรรมการสื่อสารที่เหมือนกัน

นอกจากนี้ ความเหมือนกันของกลุ่มแฟนคลับทั้งสองกลุ่มอีกประการหนึ่ง นั่นคือ ความ เป็น “มนุษย์อินดี้” คือ รักความแตกต่าง รักความเป็นอิสระ มีความคิดเป็นตัวของตัวเองสูง ซึ่งสิ่งนี้ ถือเป็นจุดร่วมของกลุ่มตัวอย่างทั้ง 2 กลุ่ม และนำมาสู่การชื่นชอบวงๆ เดียวกัน ถึงแม้ช่วงเวลาใน การชื่นชอบจะแตกต่างกันไปตามลักษณะทางประชากรของแต่ละกลุ่มก็ตาม

จากของสรุปทั้งในเรื่องของลักษณะทางด้านประชากร และรูปแบบการดำเนินชีวิตของ แฟนคลับ ทำให้เราสามารถวิเคราะห์ถึงลักษณะทางด้านประชากรและลักษณะทางด้านอื่นๆ ของ แฟนคลับวงโมเดิร์นด็อกได้ว่า แฟนคลับของวงโมเดิร์นด็อกมีความแตกต่างจากแฟนคลับของวง อื่นๆ กล่าวคือ

- **แฟนคลับของวงโมเดิร์นด็อกมีลักษณะของชนชั้นกลาง**

แฟนคลับของวงนี้มีลักษณะของความเป็นชนชั้นกลางสูง กล่าวคือ มีรูปแบบการ ดำเนินชีวิต กิจกรรม ความสนใจ และความคิดเห็น ที่เป็นลักษณะของชนชั้นกลางในเมือง มีการ เข้าถึงสื่อต่างๆ และใช้สื่อต่างๆ เพื่อตอบสนองความต้องการของตัวเอง มีการศึกษาที่ดี มีความรู้ ความสามารถ รวมถึงกำลังทรัพย์ในการใช้และการเข้าถึงสื่อสมัยใหม่ มีความสนใจและ ความคิดเห็นที่หลากหลาย

- **แฟนคลับของวงโมเดิร์นด็อกเปรียบเทียบกับแฟนคลับของศิลปินกลุ่มอื่น**

เมื่อเรานำลักษณะทางด้านประชากรและลักษณะทางด้านอื่นๆ หรือรูปแบบการ ดำเนินชีวิต มาทำการเปรียบเทียบกับแฟนคลับของเพลงแนวอื่นๆ เช่น จากงานวิจัยของสุปรีดา ซอลลำไย ที่ศึกษาเรื่อง “เครือข่ายการสื่อสารและการดำรงอยู่ของแฟนคลับของธงไชย แมคอินไตย์” จะพบว่า แฟนคลับของธงไชยนั้น มีลักษณะทางประชากรที่มีความกระจายและหลากหลายมาก กล่าวคือ มีอายุ อาชีพ ระดับการศึกษา สถานภาพทางเศรษฐกิจ และภูมิลำเนาที่หลากหลาย กระจายอยู่ในคนทุกกลุ่ม แฟนคลับของธงไชยยังมีช่วงอายุที่กว้างกว่าแฟนคลับของวงโมเดิร์นด็อก นั่นคือ มีอายุตั้งแต่ 7-30 ปีขึ้นไป และแฟนคลับส่วนใหญ่จะเป็นเพศหญิง เนื่องจากภาพลักษณ์ ของธงไชยที่เป็นผู้ชายที่สุภาพ อ่อนโยน สนุกสนาน เป็นคุณสมบัติของผู้ชายในอุดมคติของผู้หญิง หลายๆ คน ซึ่งลักษณะทางด้านประชากรเหล่านี้ มีความแตกต่างกับแฟนคลับของวงโมเดิร์นด็อก เพราะแฟนคลับของวงโมเดิร์นด็อกนั้นส่วนใหญ่จะมีอายุอยู่ในช่วงวัยรุ่น และวัยทำงาน เป็นช่วงวัย ที่มีความกระตือรือร้น มีความแสวงหาสิ่งใหม่ๆ ให้แก่ตัวเอง รวมถึงเป็นวัยที่มองหาแนวทางและ หนทางที่ตนเองชื่นชอบ มองหากลุ่มที่ตัวเองจะสามารถเข้าไปสังกัด ซึ่งจะต้องเป็นกลุ่มที่มีความ สนใจคล้ายหรือใกล้เคียงกับความสนใจของตนเอง และพวกเขาสามารถแสดงความเป็นตัวของ

ตัวเองออกมาได้ นอกจากนี้ในเรื่องของเพศของแฟนคลับนั้น แฟนคลับวงโมเดิร์นด็อกจะมีทั้งเพศชายและเพศหญิง โดยที่ในช่วงแรกๆ ของวงจะมีจำนวนเพศชายที่มากกว่า และเมื่อวงมีการเปลี่ยนแปลงแนวเพลง รวมถึงภาพลักษณ์ของวงและแฟนคลับของวงที่เปลี่ยนแปลงไป ทำให้จำนวนแฟนคลับที่เป็นเพศหญิงมีมากขึ้น นั่นแสดงให้เห็นว่า การเริ่มเข้ามาชื่นชอบศิลปินของแฟนคลับอาจจะมาจากปัจจัยที่ตัวเพลง หรือ ตัวผลงานมากกว่ารูปลักษณ์ภายนอก ซึ่งสิ่งนี้มีความแตกต่างกับแฟนคลับของธงไชยพอสสมควร ซึ่งผู้วิจัยมองว่า ความแตกต่างของกลุ่มแฟนคลับนี้ น่าจะมาจากลักษณะของแนวเพลง รวมถึงรูปแบบการทำงานของศิลปินทั้งสองกลุ่มที่มีความแตกต่างกันด้วย

นอกจากนี้ หากเรานำแฟนคลับของวงโมเดิร์นด็อกมาเปรียบเทียบกับแฟนคลับของเพลงแนวเฮฟวีเมทัล ซึ่งจากการศึกษาของชวลวรรณ วงษ์อินทร์ ที่ศึกษาเรื่อง "ชีวิตวัฒนธรรมของกลุ่มแฟนเพลงเฮฟวีเมทัลในประเทศไทย" พบว่า แฟนเพลงเฮฟวีเมทัลมีลักษณะหลายๆ อย่างที่คล้ายคลึงกันกับแฟนคลับวงโมเดิร์นด็อก คือ เป็นกลุ่มคนที่มีการศึกษาค่อนข้างดี คือ มีการศึกษาตั้งแต่ระดับปริญญาตรีขึ้นไปเสียเป็นส่วนใหญ่ เพศของแฟนคลับก็จะเน้นไปที่เพศชาย ช่วงอายุนั้นส่วนใหญ่ก็จะเป็นวัยรุ่น ไปจนถึงวัยทำงาน ที่พอจะมีกำลังทรัพย์ในการติดตามผลงานต่างๆ ได้ ส่วนรูปแบบของการใช้สื่อ ก็จะเน้นไปที่สื่อสมัยใหม่ และมีลักษณะของการแสวงหาข้อมูลข่าวสารเช่นเดียวกันกับแฟนคลับของวงโมเดิร์นด็อก ผู้วิจัยวิเคราะห์ว่า ลักษณะทางด้านประชากรและรูปแบบการดำเนินชีวิตที่มีความเหมือนกันของแฟนคลับทั้งสองกลุ่ม ทั้งๆ ที่แนวเพลงนั้นมีความแตกต่างกัน อาจจะเนื่องมาจากการที่เพลงของทั้งสองกลุ่ม เป็นเสมือนกับวัฒนธรรมย่อย ไม่ใช่กระแสวัฒนธรรมหลัก หรือเป็นเพลง mainstream ที่เป็นเพลงที่คนกลุ่มใหญ่ในสังคมฟังกัน ลักษณะทางด้านประชากร รวมถึงรูปแบบการดำเนินชีวิตของกลุ่มคนที่เป็นวัฒนธรรมย่อยทั้งสองกลุ่ม จึงมีความใกล้เคียงกัน จึงวิเคราะห์ได้ว่า ความแตกต่างในเรื่องของแนวเพลง โดยเฉพาะอย่างยิ่งหากเป็นแนวเพลงที่ไม่ได้รับความนิยมจากกลุ่มคนกลุ่มใหญ่นั้น สามารถส่งผลต่อลักษณะทางด้านประชากรและรูปแบบการดำเนินชีวิตของผู้รับสารได้ด้วย

- **แฟนคลับของวงโมเดิร์นด็อกมีลักษณะของความเป็น "มนุษย์อินดี้"**

จากนิยามคำว่าเพลงอินดี้ ซึ่งหมายถึงรูปแบบกระบวนการสร้างสรรค์ การผลิต การจัดจำหน่ายเพลงด้วยตัวศิลปินเอง ซึ่งในกระบวนการผลิตนั้น เป็นกระบวนการที่ทำขึ้นมาเพื่อตอบสนองความต้องการของศิลปินโดยตรง เป็นความต้องการถ่ายทอดความรู้สึกนึกคิดของศิลปิน ผ่านงานเพลงมายังผู้รับสาร โดยไม่ผ่านการปิดกั้น จำกัด หรือการเปลี่ยนแปลงจากค่ายเพลง หรือจากใครก็ตาม ความเป็นเพลงอินดี้จึงเป็นการแสดงถึงความคิดสร้างสรรค์อย่างเป็นเสรี แสดงถึง

ความเป็นศิลปะ ผลงานเพลงที่ออกมาจึงกลั่นกรองออกมาจากตัวตนของศิลปินผู้สร้างสรรค์งานเพลงอย่างเต็มที่และชัดเจน ในขณะที่เดียวกัน กลุ่มผู้รับสารที่ติดตามผลงานของศิลปินอินดี้ ก็เป็นกลุ่มคนที่พยายามมองหาสิ่งที่เข้ากับความต้องการและรูปแบบการดำเนินชีวิตของตัวเอง พวกเขาจึงได้รับเอาเพลงอินดี้เข้ามาเป็นส่วนหนึ่งของชีวิต การชื่นชอบที่มีต่อศิลปินวงโมเดิร์นด็อก หากมองในอีกแง่หนึ่ง เราสามารถกล่าวได้ว่า เป็นการ "คลิก" กันของทั้งผู้ส่งสารและผู้รับสาร นั่นคือกลุ่มผู้รับสารกลุ่มนี้ ก็มีรสนิยมและแนวความคิดที่เป็นอิสระเสรีอยู่แล้ว คนกลุ่มนี้มองหาสื่อหรือสารที่สามารถตอบสนองความต้องการและมุมมองความคิดเห็นของตัวเองพวกเขาเองได้ นอกจากนี้ มุมมองของคนกลุ่มนี้ ที่ไม่ชื่นชอบในเพลงรวมถึงกระบวนการทำงานเพลงของค่ายเพลงใหญ่ ที่มีการผลิตเพลงเพื่อขายให้ได้จำนวนมาก โดยที่ศิลปินต้องทิ้งความเป็นตัวของตัวเองไป นอกจากนี้ เพลงแต่ละเพลงของศิลปินค่ายเพลงใหญ่ ก็ไม่มีความแตกต่างกันมาก การออกอัลบั้มของศิลปินค่ายใหญ่ มักจะต้องผ่านกระบวนการคิดคอนเซ็ปต์ ทั้งคอนเซ็ปต์เรื่องเสื้อผ้า-หน้า-ผม คอนเซ็ปต์อัลบั้ม กลุ่ม target ที่ต้องการขาย ซึ่งสิ่งเหล่านี้จะไม่เกิดขึ้นกับศิลปินอินดี้ ที่จะผลิตงานเพลงขึ้นมาเพื่อสนองความต้องการของตัวเองเป็นหลัก และต้องการถ่ายทอดแนวคิดของตนเองผ่านเพลง กลุ่มผู้รับสารที่เป็นแฟนของศิลปินอินดี้จึงมีความแตกต่างจากกลุ่มผู้รับสารของศิลปินจากค่ายเพลงใหญ่ ทั้งในเรื่องของความต้องการ และรูปแบบการดำเนินชีวิต

นอกจากนี้ หากเราวิเคราะห์จากลักษณะของรูปแบบการดำเนินชีวิตของแฟนคลับวงโมเดิร์นด็อกแล้ว จะเห็นได้ว่า แฟนคลับของวงโมเดิร์นด็อกก็มีรูปแบบการดำเนินชีวิตในแบบอินดี้เช่นกัน กล่าวคือ ความชื่นชอบที่จะประดิษฐ์สิ่งของต่างๆ หรือ การออกแบบสิ่งของต่างๆ ขึ้นมาเอง วัฒนธรรมการ do it yourself ซึ่งเป็นแนวคิดหลักอย่างเดียวกันกับการทำเพลงอินดี้ ก็เป็นแนวคิดหลักในการดำเนินชีวิตของกลุ่มแฟนคลับเช่นเดียวกัน แฟนคลับกลุ่มนี้จึงมี "ความเป็นอินดี้" แทรกซึมอยู่ในชีวิตประจำวัน

จากข้อสรุปที่กล่าวมาข้างต้น ทำให้เราสามารถมองเห็น "ตำแหน่ง (Position)" ของกลุ่มแฟนคลับของวงโมเดิร์นที่เป็นกลุ่มคนกลุ่มหนึ่งในสังคมไทย ที่มีลักษณะรูปแบบการดำเนินชีวิต และมีวัฒนธรรมย่อยของกลุ่มของตนเอง มีการเลือกที่จะรับสื่อและเลือกที่จะใช้สารต่างๆ เพื่อตอบสนองความต้องการของตนเอง ลักษณะทางด้านประชากรและลักษณะรูปแบบการดำเนินชีวิตของกลุ่มแฟนคลับกลุ่มนี้ ทำให้เรามองเห็นความเป็นกลุ่มคนในวัฒนธรรมย่อย ที่มีความโดดเด่นแยกตัวออกมาจากวัฒนธรรมหลัก ที่เป็นวัฒนธรรมส่วนใหญ่ของคนในสังคมในปัจจุบัน

ความเป็นศิลปะ ผลงานเพลงที่ออกมาจึงกลั่นกรองออกมาจากตัวตนของศิลปินผู้สร้างสรรค์งานเพลงอย่างเต็มที่และชัดเจน ในขณะเดียวกัน กลุ่มผู้รับสารที่ติดตามผลงานของศิลปินอินดี้ ก็เป็นกลุ่มคนที่พยายามมองหาสิ่งที่เข้ากับความต้องการและรูปแบบการดำเนินชีวิตของตัวเอง พวกเขาจึงได้รับเอาเพลงอินดี้เข้ามาเป็นส่วนหนึ่งของชีวิต การชื่นชอบที่มีต่อศิลปินวงโมเดิร์นด็อก หากมองในอีกแง่หนึ่ง เราสามารถกล่าวได้ว่า เป็นการ “คลิก” กันของทั้งผู้ส่งสารและผู้รับสาร นั่นคือกลุ่มผู้รับสารกลุ่มนี้ ก็มีรสนิยมและแนวความคิดที่เป็นอิสระเสรีอยู่แล้ว คนกลุ่มนี้มองหาสื่อหรือสารที่สามารถตอบสนองของความต้องการและมุมมองความคิดเห็นของตัวเองพวกเขาเองได้ นอกจากนี้ มุมมองของคนกลุ่มนี้ ที่ไม่ชื่นชอบในเพลงรวมถึงกระบวนการทำงานเพลงของค่ายเพลงใหญ่ ที่มีการผลิตเพลงเพื่อขายให้ได้จำนวนมาก โดยที่ศิลปินต้องทิ้งความเป็นตัวของตัวเองไป นอกจากนี้ เพลงแต่ละเพลงของศิลปินค่ายเพลงใหญ่ ก็ไม่มีความแตกต่างกันมาก การออกอัลบั้มของศิลปินค่ายใหญ่ มักจะต้องผ่านกระบวนการคิดคอนเซ็ปต์ ทั้งคอนเซ็ปต์เรื่องเสื้อผ้า-หน้า-ผม คอนเซ็ปต์อัลบั้ม กลุ่ม target ที่ต้องการขาย ซึ่งสิ่งเหล่านี้จะไม่เกิดขึ้นกับศิลปินอินดี้ ที่จะผลิตงานเพลงขึ้นมาเพื่อสนองความต้องการของตัวเองเป็นหลัก และต้องการถ่ายทอดแนวคิดของตนเองผ่านเพลง กลุ่มผู้รับสารที่เป็นแฟนของศิลปินอินดี้จึงมีความแตกต่างจากกลุ่มผู้รับสารของศิลปินจากค่ายเพลงใหญ่ ทั้งในเรื่องของความต้องการ และรูปแบบการดำเนินชีวิต

นอกจากนี้ หากเราวิเคราะห์จากลักษณะของรูปแบบการดำเนินชีวิตของแฟนคลับวงโมเดิร์นด็อกแล้ว จะเห็นได้ว่า แฟนคลับของวงโมเดิร์นด็อกก็มีรูปแบบการดำเนินชีวิตในแบบอินดี้เช่นกัน กล่าวคือ ความชื่นชอบที่จะประดิษฐ์สิ่งของต่างๆ หรือ การออกแบบสิ่งของต่างๆ ขึ้นมาเอง วัฒนธรรมการ do it yourself ซึ่งเป็นแนวคิดหลักอย่างเดียวกันกับการทำเพลงอินดี้ ก็เป็นแนวคิดหลักในการดำเนินชีวิตของกลุ่มแฟนคลับเช่นเดียวกัน แฟนคลับกลุ่มนี้จึงมี “ความเป็นอินดี้” แทรกซึมอยู่ในชีวิตประจำวัน

จากข้อสรุปที่กล่าวมาข้างต้น ทำให้เราสามารถมองเห็น “ตำแหน่ง (Position)” ของกลุ่มแฟนคลับของวงโมเดิร์นที่เป็นกลุ่มคนกลุ่มหนึ่งในสังคมไทย ที่มีลักษณะรูปแบบการดำเนินชีวิต และมีวัฒนธรรมย่อยของกลุ่มของตนเอง มีการเลือกที่จะรับสื่อและเลือกที่จะใช้สารต่างๆ เพื่อตอบสนองความต้องการของตนเอง ลักษณะทางด้านประชากรและลักษณะรูปแบบการดำเนินชีวิตของกลุ่มแฟนคลับกลุ่มนี้ ทำให้เรามองเห็นความเป็นกลุ่มคนในวัฒนธรรมย่อย ที่มีความโดดเด่นแยกตัวออกมาจากวัฒนธรรมหลัก ที่เป็นวัฒนธรรมส่วนใหญ่ของคนในสังคมในปัจจุบัน

กรณีตัวอย่างของสมาชิกที่เข้าร่วมเป็นแฟนคลับตั้งแต่อัลบั้มชุดแรก

ในส่วนนี้จะขอยกตัวอย่างถึงสมาชิกที่เข้าร่วมเป็นแฟนคลับตั้งแต่อัลบั้มชุดแรก คือ เริ่มขึ้นชอบวงโมเดิร์นด็อกมาตั้งแต่อัลบั้มชุดที่ 1 จนมาถึงอัลบั้มชุดปัจจุบัน เป็นเวลาประมาณ 14 ปี ในที่นี้จะกล่าวถึงกลุ่มตัวอย่างที่เป็นกรณีศึกษา คือ "เจ้พัด"

เจ้พัด : แฟนคลับและเจ้าของเว็บไซต์ moderndog unofficial

เจ้พัด หรือ พัด เจ้าของเว็บไซต์ www.geocities.com/md_unoff/ ปัจจุบันอายุ 27 ปี ทำงานอยู่บริษัทผู้ให้บริการเครือข่ายโทรศัพท์มือถือชื่อดังแห่งหนึ่ง โดยดำรงตำแหน่ง project manager เจ้พัดจบการศึกษาระดับปริญญาตรีจากคณะบัญชี จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และปริญญาโทด้านบริหารธุรกิจ จากมหาวิทยาลัยเดียวกัน ซึ่งนอกจากเจ้พัดจะเป็นเจ้าของเว็บไซต์แล้ว เจ้พัดยังเคยช่วยงานในตำแหน่งผู้จัดการวงให้กับทางวงโมเดิร์นด็อกในช่วงระยะเวลาสั้นๆ ประมาณ 3 เดือนด้วย ซึ่งการทำเว็บไซต์ของเจ้พัดถือเป็นการเปลี่ยนสถานะจากเดิมในฐานะผู้รับสารที่คอยติดตามผลงานของศิลปินในช่วงแรกๆ เปลี่ยนมาเป็นผู้ส่งสารในเวลาต่อมา เมื่อได้เริ่มมาทำเว็บไซต์ของตัวเอง นอกจากนี้ การได้มีความสัมพันธ์ส่วนตัวกับศิลปินยังเป็นการพัฒนารูปแบบความสัมพันธ์ระหว่างผู้ส่งสารกับผู้รับสารอีกรูปแบบหนึ่งด้วย คือ มีการสร้างความสัมพันธ์ส่วนตัว เพื่อให้การสื่อสารมีประสิทธิภาพมากขึ้น และทำให้ผู้รับสารกลายเป็นผู้ส่งสารให้แก่คนอื่นๆ ในเครือข่ายในเวลาต่อมา

ความชื่นชอบและการเข้ามาเป็นแฟนคลับ

เจ้พัดเริ่มชื่นชอบวงโมเดิร์นด็อกมาตั้งแต่อัลบั้มชุดแรก ในปีพ.ศ. 2537 แต่ในช่วงแรกที่ชื่นชอบนั้น ยังไม่ได้มีการติดตามดูการแสดงคอนเสิร์ตต่างๆ เนื่องจากยังเด็กอายุประมาณ 15 ปี และที่บ้านไม่อนุญาตให้ออกมาดู รวมถึงเพื่อนๆ ้วยเดียวกันก็ไม่ได้ชอบดนตรีแนวเดียวกันด้วย จึงติดตามข่าวสารความเคลื่อนไหวของวง ผ่านทางสื่อมวลชนต่างๆ เช่น ทีวี วิทยุ หนังสือพิมพ์ หรือนิตยสาร

“เพราะว่าที่บ้านไม่ให้ออกมาดู เพื่อนก็ไม่ชอบ พอเพื่อนไม่ชอบก็ไม่ว่าจะไปดูกับใคร”

เจ้พัดได้เริ่มมาติดตามอย่างจริงจัง เมื่อตอนที่โมเดิร์นด็อกออกอัลบั้มชุดที่ 3 ซึ่งช่วงนั้นมีเทคโนโลยีใหม่ๆ เข้ามา นั่นคือ อินเทอร์เน็ต เจ้พัดเล่าว่า ในช่วงชุดที่ 3 นั้น ทางวงโมเดิร์นด็อก มีการติดต่อกันรูปแบบใหม่ๆ ผ่านทางเว็บไซต์ 2 เว็บไซต์ คือ เว็บไซต์ของค่ายเบเกอร์รี่ (www.bakerymusic.com) โดยในเว็บไซต์นี้จะมีเวบบอร์ด หรือ ห้องสนทนาแยกย่อยออกไป เป็นหลายๆ ห้องสนทนา โดยจะแบ่งห้องสนทนาตามแต่ละศิลปินของค่าย เช่น ห้องโมเดิร์นด็อก, ห้องบอย โกสิยพงษ์, ห้องเป้ โยคี เพลย์บอย, ห้องกรูฟไรเดอร์ เป็นต้น และอีกเว็บไซต์หนึ่ง คือ เว็บไซต์ www.dogmodern.com ซึ่งเป็นเว็บไซต์ที่ทางวงโมเดิร์นด็อกจัดทำขึ้นมาเอง แต่เว็บไซต์นี้อยู่ได้ไม่นานนัก เนื่องจากไม่มีคนดูแล ข่าวสารต่างๆ ในเว็บไซต์จึงไม่มีการอัปเดต จนในที่สุดกลายเป็นเว็บไซต์ร้างและหายไป และเนื่องจากช่วงนั้นเจ้พัดเริ่มหัดเรียนการทำเว็บไซต์ เจ้พัดจึงลองนำความรู้ที่ตนเองมีมาใช้ในการทำเว็บไซต์ของตัวเองขึ้นชื่อชอบ เป็นเว็บไซต์ moderndog unofficial (www.geocities.com/md_unoff/) ขึ้นมา โดยนำเว็บไซต์ที่ตัวเองทำ ไปโปรโมตในเวบบอร์ดของค่ายเบเกอร์รี่ จึงทำให้เว็บไซต์ของตัวเองเป็นที่รู้จักขึ้นมา ซึ่งการทำเว็บไซต์ของเจ้พัดถือเป็นการเปลี่ยนสถานะจากเดิมในฐานะผู้รับสารที่คอยติดตามผลงานของศิลปินในช่วงแรกๆ เปลี่ยนมาเป็นผู้ส่งสาร

“ก็เพราะด็อกนั้นแหละ แบบว่าคือมันเริ่มมาจากว่าตอนแรก พอด็อกออกชุด 3 แล้วตอนนั้นด็อกมีเว็บ dogmodern แต่เว็บนี้มันทำไปแล้ว ไม่มีคนมาอัปเดต แล้วก็เจ๊งไป ก็เลยคิดว่า งั้นลองทำดูบ้างดีกว่า แล้วพอทำปุ๊บก็ได้นะ ช่วงนั้นมันก็มีบอร์ดของเบเกอร์รี่ขึ้นมาด้วย ก็เลยเอาเว็บตัวเองไปโปรโมตบ้างซะเลย”

จากการที่เจ้พัดได้ทำเว็บไซต์ จึงได้เริ่มมีการติดต่อสื่อสารกับแฟนคลับด้วยกัน ผ่านทางเวบบอร์ดต่างๆ ที่กล่าวมามากขึ้น เจ้พัดจึงรู้จักคนเยอะขึ้น อันเป็นที่มาของการจัดงานมิตติ้ง ซึ่งทำให้เจ้พัดรู้จักเพื่อนๆ มากขึ้น และทำให้มีเพื่อนในการไปคอนเสิร์ตของวงร่วมกัน

“ก็เลยเริ่มรู้จักคนเยอะขึ้น พอรู้จักคนนั้นคนนี้ก็เลยจัดมิตติ้งขึ้นมา แล้วช่วงตอนแรกๆ ก็ไม่ค่อยได้ไปดูเท่าไร เพราะทะเลมันอยู่เชียงใหม่ ก็ไม่มีเพื่อนไปดู จนมาที่นี่แหละ ทะเล (ทะเล คือเพื่อนแฟนคลับคนหนึ่งที่เจ้พัดไปดูคอนเสิร์ตด้วย – ผู้วิจัย) ก็ย้ายลงมากรุงเทพฯ ก็เลยได้ไปโน่นไปนี่กัน”

จากเหตุการณ์ดังกล่าว ผู้วิจัยมองว่า การสื่อสารผ่านสื่อสมัยใหม่ ช่วยเปลี่ยนรูปแบบของการสื่อสารของแฟนคลับจากเดิม ที่รูปแบบการสื่อสารแบบ Mediated Communication คือ การ

สื่อสารผ่านสื่อมวลชนพร้อมๆ กัน เป็นการรับสื่อในเวลาเดียวกันของคนจำนวนมากๆ แต่อย่างไรก็ตาม ถึงกลุ่มคนเหล่านี้จะได้รับข้อมูลในเวลาใกล้เคียงกัน แต่ก็ไม่มี การสื่อสารปฏิสัมพันธ์ระหว่างกันเองในกลุ่มผู้รับสาร แต่เมื่อสื่อสมัยใหม่ เข้ามามีส่วนสำคัญในการสื่อสาร ทำให้เกิดรูปแบบการสื่อสารแบบการสื่อสารกลุ่ม (Group communication) และเกิดการสื่อสารระหว่างบุคคลขึ้นตามมาพร้อมๆ กันด้วย

การทำเว็บไซต์ นอกจากจะทำให้เจ็พู้จักเพื่อนๆ มากขึ้นแล้ว เจ็พู้ยังได้รู้จักเพื่อนชาวต่างชาติที่มีความชื่นชอบในวงโมเดิร์นด็อกเหมือนกัน ซึ่งสิ่งนี้ทำให้เจ็พู้มีเพื่อนในการดูคอนเสิร์ต และพัฒนาความสัมพันธ์เป็นเพื่อนกันในเวลาต่อมา เช่น ในกรณีของคาโอรุ เพื่อนชาวญี่ปุ่น เป็นต้น

“พวกเมืองนอก จะเข้ามาดูตาราง เพราะเค้าเข้าไปของด็อกแล้วเค้าหาไม่เจอบ้างอะไรบางอย่างนั้นะ มีแบบพวกฮ่องกงเข้ามาดูบ้าง เคยมีแบบเป็นประเทศอะไรก็ไม่รู้ น่าจะประมาณแถบยุโรปนะ ก็จะมีส่งเมลล์มาถามว่าเค้าเห็นตารางว่ามีวันไหน แล้วมันเล่นที่ไหน เค้ากำลังจะมาเมืองไทย เค้าอยากมาดู”

ในส่วนของคุณข้อมูลในการทำเว็บไซต์ในช่วงแรกๆ นั้น เจ็พู้ได้นำข้อมูลมาจากเว็บไซต์ www.cityblue.net และเว็บไซต์ของค่ายเบเกอร์ ซึ่งเจ็พู้เล่าว่า ทั้ง 2 เว็บไซต์นั้น จะมีตารางงานที่ไม่ค่อยเหมือนกัน แต่เมื่อจับมาผสมรวมกัน ก็จะได้ตารางงานที่ค่อนข้างครบถ้วน ซึ่งสิ่งนี้เองทำให้เว็บไซต์ของเจ็พู้ มีข้อมูลที่ค่อนข้างละเอียดมากที่สุดในช่วงนั้น

“แรกๆ ข้อมูลมันมาจาก 2 ที่ คือเว็บไซต์ของพีเพท และจากเว็บบอร์ดเบเกอร์ เพราะว่าทั้ง 2 ที่นี้ ข้อมูลจะไม่เท่ากัน ฉะนั้นของเราก็จะเอาทั้ง 2 อันมารวมกันเลยในเว็บเรา เอาให้มันครบไป”

ในพื้นที่กิจกรรมคอนเสิร์ต

ในส่วนในช่วงเวลากิจกรรมคอนเสิร์ตนั้น เจ็พู้เล่าว่า หลังจากการจัดงานมิตติ้งโมเดิร์นด็อกครั้งที่ 1 เสร็จสิ้น ทำให้เจ็พู้รู้จักเพื่อนๆ เพิ่มขึ้นหลายคน ซึ่งจริงๆ แล้วได้ทำความรู้จักกันก่อนหน้านั้น ผ่านทางตัวหนังสือในเว็บบอร์ดของเบเกอร์มิวสิค และในเว็บบอร์ดของเจ็พู้เอง แต่การที่มีการจัดมิตติ้งขึ้น ทำให้การรู้จักกันเป็นความเป็นจริงขึ้นมา คือ ได้มีการรู้จักตัวตน เห็นหน้าค่าตา และสัมผัสได้ จึงเริ่มมีการคบหา สานต่อความสัมพันธ์ ด้วยการแลกเปลี่ยนโทรศัพท์กัน

นัดเจอกันเพื่อทานข้าวกัน หรือ ไปทำกิจกรรมอื่นๆ ทั้งที่ไม่เกี่ยวข้องกับการเป็นแฟนคลับวงโมเดิร์นด็อก และเกี่ยวกับการเป็นแฟนคลับวงโมเดิร์นด็อก เช่น การไปดูคอนเสิร์ตด้วยกัน ซึ่งเจ้พัดเล่าว่า ในการไปดูคอนเสิร์ตนั้น กลุ่มที่ไปดูคอนเสิร์ตด้วยกันจะไปกันเป็นกลุ่มเล็กๆ แต่จะผลัดเปลี่ยนกันไป เช่น ถ้าคนนี้ไม่ว่าง จะมีคนอื่นมาสมทบแทน ซึ่งจะไปดูร่วมกันราวๆ 5-6 คนต่อครั้ง โดยไปดูด้วยกันบ่อยๆ โดยเฉพาะในช่วงที่ทางวงเพิ่งออกอัลบั้มใหม่ จะไปดูกันอาทิตย์ละ 2-3 ครั้งทีเดียว

"จะผลัดกันอยู่ 5-6 คนนี้แหละ มีเรา ทะเล เจ้เอื้อง พี่ชะเอม กาญ น่องกาญจอีก 2 คน ประมาณอย่างนี้ ไปแต่ละครั้งก็ไม่ได้ครบหรอกนะ จะสลับๆ กันไป ใครว่างก็ไปอะไรประมาณนั้น"

ในการนัดกันไปดูคอนเสิร์ตแต่ละครั้ง จะมีกระบวนการเริ่มจากการเช็คตารางคอนเสิร์ตว่าจะมีการแสดงที่ไหน อย่างไร วันไหนบ้าง แล้วทำการพูดคุยกันผ่านทางเวบบอร์ด หรือ ผ่านทางโปรแกรมแชต เช่น msn แล้วหลังจากนั้น เมื่อใกล้ถึงวันที่จะมีการแสดงคอนเสิร์ต ก็จะทำให้วิธีการโทรศัพท์ นัดหมายกันอีกครั้งหนึ่ง แล้วจึงไปเจอกันบริเวณหน้างาน หลังจากนั้นจึงเข้าไปดูคอนเสิร์ตด้วยกัน

จะเห็นได้ว่า การดูคอนเสิร์ตของกลุ่มแฟนคลับนั้น จะนิยมไปดูด้วยกันเป็นกลุ่ม จากการที่ผู้วิจัยได้ทำการสอบถามกลุ่มแฟนคลับ พบว่า แฟนคลับส่วนใหญ่จะชอบการไปดูคอนเสิร์ตแบบเป็นกลุ่มมากกว่าการไปดูคอนเสิร์ตแบบคนเดียว เพราะสามารถแสดงออกได้อย่างเต็มที่ สนุกได้อย่างเต็มที่ เพราะพฤติกรรมบางอย่างหากทำคนเดียวจะดูแปลกเกินไป แฟนคลับจะไม่กล้าแสดงออกอย่างเต็มที่ เช่น การกรี๊ดแบบเต็มเสียง การเต้นและการกระโดดไปตามจังหวะดนตรีได้อย่างเต็มที่ นั่นแสดงว่า การไปดูคอนเสิร์ตแบบรวมกลุ่มกัน ตอบสนองต่อความต้องการและการใช้งานของกลุ่มแฟนคลับ นั่นคือ มีบทบาทหน้าที่การสื่อสารทางด้านการสร้างสังคม ทำให้คนไม่รู้สึกโดดเดี่ยว และกล้าที่จะแสดงพฤติกรรมหรืออัตลักษณ์ของกลุ่มออกมา

นอกจากนี้ ในการรวมกลุ่มกันของกลุ่มแฟนคลับนั้น ผู้วิจัยมองว่า การรวมกลุ่มกันในพื้นที่คอนเสิร์ต เป็นการรวมกลุ่มกันในรูปแบบของชุมชนสมัยใหม่ กล่าวคือ การรวมกลุ่มกันของคนในสมัยก่อนนั้น หากเป็นการรวมกลุ่มกันในพื้นที่ส่วนตัว จะเป็นการรวมกลุ่มกันของสมาชิกในครอบครัว หรือหากเป็นการรวมกลุ่มกันในพื้นที่สาธารณะก็จะเป็น การรวมกลุ่มของเด็กที่รวมตัวกันในโรงเรียน กลุ่มชาวบ้านที่ร่วมกันทำกิจกรรมต่างๆ ในวัดในช่วงเวลาพิเศษ หรือในงานเทศกาลต่างๆ แต่การรวมกลุ่มกันของกลุ่มแฟนคลับในกิจกรรมคอนเสิร์ตนี้ ถือเป็นปรากฏการณ์ของสังคม

สมัยใหม่ เพราะเป็นการสร้างสายสัมพันธ์และความเชื่อมโยงของคนในสังคมยุคใหม่ ในพื้นที่กิจกรรมรูปแบบใหม่ ที่แตกต่างจากคนในสังคมสมัยโบราณ และยังมีเรื่องของความศักดิ์สิทธิ์ทางศาสนาเข้ามาเกี่ยวข้อง (บาป บุญ การสะเดาะเคราะห์) ซึ่งเป็นสิ่งที่น่าสังเกตว่า กิจกรรมรูปแบบนี้จะเข้ามาแทนที่พื้นที่ศักดิ์สิทธิ์ของอดีต สามารถตอบโจทย์การใช้งาน และตรงกับความต้องการและรูปแบบการดำเนินชีวิตของคนในปัจจุบัน

ในพื้นที่กิจกรรมแฟนคลับ : กิจกรรมมีตติ้ง

ในส่วนของช่วงเวลาในพื้นที่กิจกรรมแฟนคลับนั้น จะเป็นลักษณะของการจัดมีตติ้งของแฟนคลับขึ้นมา โดยในการจัดมีตติ้งครั้งที่ 1 นั้น เกิดขึ้นมาจากการพูดคุยกันเล่นๆ ของกลุ่มสมาชิกแฟนคลับ โดยที่เจี๊พได้ร่วมพูดคุยด้วย เริ่มจากการที่เห็นศิลปินของค่ายใหญ่ๆ มีการจัดมีตติ้งกัน จึงคิดว่าทางวงโมเดิร์นด็อกน่าจะมีการจัด มีตติ้งขึ้นมาบ้าง จึงนำเรื่องนี้ไปพูดคุยกับพีโป้ง¹ และพีโป้งก็ตกลง ทางทีมงานในการจัดมีตติ้งจึงเริ่มจัดงานกันขึ้น

“ตอนแรกคิดกันเล่นๆ ประมาณแบบข้าๆ เห็นอาร์เอส แกรมมีเค้ามีไม้ง ก็เลยคิดกันเล่นๆ แต่ยังไม่ได้คิดจะจริงจังนะ แล้วแบบประมาณว่าเราดันไปถามพีโป้ง ถามว่า พีโป้งมามีตติ้งมั๊ย พีโป้งก็อยากให้มี ทุกคนก็เลยแบบใหม่ไฟกระพือขึ้นมา ทุกคนเลยแบบทำๆๆ คือถ้าพวกเค้าไม่ยอมก็มี ก็คงไม่มีกันแล้ว”

จากการวิเคราะห์ของผู้วิจัย พบว่า กิจกรรมมีตติ้งครั้งที่ 1 นี้ มีวัตถุประสงค์เริ่มแรกเกิดจากการที่กลุ่มแฟนคลับต้องการให้มีการจัดขึ้นมา และเมื่อได้สอบถามศิลปินแล้วศิลปินก็อยากให้ออกมาจัดขึ้นมา ความต้องการที่ตรงกันของทั้งแฟนคลับและศิลปิน จึงก่อให้เกิดการจัดมีตติ้งครั้งที่ 1 ขึ้นมา ซึ่งหากเราเปรียบเทียบกับการจัดมีตติ้งของสมาชิกแฟนคลับของศิลปินจากค่ายเพลงใหญ่ๆ แล้ว จะพบว่า การจัดมีตติ้งของศิลปินค่ายเพลงใหญ่นั้น จะริเริ่มมาจากการที่ค่ายเพลงต้องการจัดขึ้นมา หรืออาจจะได้รับทราบถึงความต้องการของแฟนคลับว่าต้องการมีกิจกรรมที่ทำร่วมกับศิลปิน แต่ถ้าสำหรับแฟนคลับวงโมเดิร์นด็อกนั้น ความต้องการเกิดจากกลุ่มแฟนคลับก่อน แล้วเมื่อพบว่ามีความต้องการที่ตรงกันกับศิลปิน จึงได้เริ่มดำเนินการจัดขึ้นมา นอกจากนี้ ข้อแตกต่าง

¹ พีโป้ง หรือ บิเวณ สุวรรณชีพ หนึ่งในสมาชิกของวงโมเดิร์นด็อก ในตำแหน่งมือกลองของวง พีโป้งมักจะเป็นคนที่สมาชิกแฟนคลับเข้าถึงได้ง่ายที่สุด เนื่องจากมักจะทวิตแอสแตดเซอร์ของตัวเองไว้บนเวบบอร์ดให้กับแฟนคลับเสมอ นอกจากนี้พีโป้งยังเล่นโปรแกรมแชต MSN ด้วย แฟนคลับจึงสามารถเข้าถึง และพูดคุยได้โดยง่าย นอกจากนี้ ในการถามไถ่ถึงตารางงาน หรือการอัพเดทข่าวสารต่างๆ ของวง พีโป้งมักจะเป็นผู้ที่มีข้อมูลมากที่สุดด้วย

ระหว่างการจัดกิจกรรมแฟนคลับของศิลปินจากค่ายเพลงใหญ่กับศิลปินวงโมเดิร์นด็อกคือ ในการจัดมิตติ้งของศิลปินจากค่ายเพลงใหญ่นั้น จะมีกลุ่มคนหรือทีมงานของค่ายที่เป็นผู้ดำเนินการจัดงานให้ แต่สำหรับการจัดมิตติ้งของวงโมเดิร์นด็อกนั้น กลุ่มแฟนคลับจะเป็นผู้จัดการกันเอง โดยจะมีการประสานงานกัน ช่วยกันทำงาน ทั้งการประชาสัมพันธ์ การคิดกิจกรรมในงาน การหาสถานที่ การหาของที่ระลึก ฯลฯ ซึ่งสิ่งนี้ทำให้สายสัมพันธ์ระหว่างแฟนคลับแน่นขึ้นด้วย เพราะมีการติดต่อและมีปฏิสัมพันธ์กันที่มากขึ้น ทำให้มีความสนิทสนมกันได้มากขึ้นตามมา เครือข่ายจึงมีความมั่นคงและแข็งแรงมากขึ้น นอกจากนี้ ผู้วิจัยยังมองว่า การจัดกิจกรรมมิตติ้งของศิลปินจากค่ายใหญ่นั้น มักจะมีวัตถุประสงค์อื่นๆ แอบแฝง กล่าวคือ จะมีลักษณะของการทำการตลาดกับแฟนคลับแอบแฝงอยู่ด้วย แต่ในกิจกรรมแฟนคลับของวงโมเดิร์นด็อกนั้น ไม่มีลักษณะดังกล่าว เพราะเป็นความต้องการของแฟนคลับที่จะได้มาพบปะพูดคุยกับสมาชิกแฟนคลับคนอื่นๆ เป็นความต้องการสร้างสังคมของคนที่มีความชื่นชอบในสิ่งเดียวกัน และได้มีโอกาสได้ใกล้ชิดศิลปินที่พวกเขาชื่นชอบเพียงเท่านั้นเอง รวมถึงการที่กลุ่มแฟนคลับเป็นผู้จัดงานขึ้นมาเอง ลักษณะทางการตลาดจึงหมดไป เพราะเป็นการจัดงานเพื่อให้คนที่ชื่นชอบสิ่งเดียวกันได้มารวมกลุ่มกันเท่านั้น

ในการจัดงานมิตติ้งครั้งที่ 1 นั้น เจ้พัดทำหน้าที่ในหลายๆ ด้าน ทั้งการประสานงาน การหาสถานที่ การคิดกิจกรรมในงาน การหากกลุ่มคนมาช่วยทำงาน

“เป็นคนจัด คนนัด คนหาสถานที่ คนโทรคุยกะพี่แอนว่าจะขอไปเช่าร้าน gig grocery² แล้วก็ตกลงราคากัน แล้วก็โทรนัดพวกเฮียๆ ว่าจะมากันยังไง แล้วก็คุยกับพวกพี่เอื้อง พี่เชเมว่าทางพี่เค้าจะเป็นคนที่ทำของแจกในงานอะไรยังไง และทางทะเล พี่ปล่ากุ้ง และประมาณอีก 3-4 คนก็ช่วยๆ กัน เตรียมว่าจะคุยจะเล่นอะไรในงาน เราก็วิ่งไปวิ่งมาจัดโน่นจัดนี่”

อย่างไรก็ดี งานมิตติ้งครั้งนี้ ก็ไม่ได้เป็นไปอย่างราบรื่นนัก เนื่องจากวันที่มีการจัดงานนั้นเป็นวันเดียวกับที่การแสดงคอนเสิร์ตของวงกรูฟไรเดอร์ จึงทำให้มีกลุ่มสมาชิกจำนวนหนึ่งออกไปจากงานก่อนเวลาเลิก ทำให้กิจกรรมหลายๆ ของงานต้องยกเลิก เช่น การประมูลของจากศิลปิน เพื่อนำเงินที่ได้ไปบริจาคการกุศล

² ร้านนี้ เป็นร้านที่สมาชิกในวงโมเดิร์นด็อก หุ่นกับเพื่อนๆ ของพวกเขาเอง เปิดเป็นร้านสไตล์คิบแอนด์เรสต์วอร์ช ร้านตั้งอยู่บนถนนสุขุมวิท แต่ปัจจุบันได้ปิดให้บริการไปแล้ว

“งานวันนั้นมันล่ม เพราะว่ามันชนกับคอนเสิร์ตกรุฟโรเตอร์ที่สยาม แล้วเราไม่รู้ไง คือมีตติ้งเริ่มประมาณบ่าย 2 แล้วกรุฟโรเตอร์เล่นประมาณ 4-5 โมงเย็น พอประมาณ 4 โมงเย็น คือเลทไง พอเลทปั๊บ คนลุกออกเกือบหมดร้าน ก็เลยล่มเลย คือมันคุมไม่อยู่ เพราะว่าเหลือคนนิดเดียว แล้วไม่รู้จะทำอะไร คือจริงๆ แพลนไว้ว่า ครึ่งหลังจะเอาของที่พี่ๆ ทั้ง 3 คนเอามาให้ร่วมประมูล แล้วก็เอาเงินที่ได้ไปทำบุญให้บ้านหมา เพราะว่าเงินที่ได้จากตอนเก็บค่าเช่างาน ซึ่งวันนั้นเก็บคนละ 150-200 บาท คือคิดว่าถ้ามันเหลือจะเอาไปทำบุญอยู่แล้ว ก็เลยให้พี่เค้าหาของพวกตติ้ง กูกี้ก็มาประมูล แล้วจะได้เอาเงินที่ได้ไปทำบุญ แล้วพอมันล่มปั๊บ มันก็ไม่มันแล้วไง ก็เลยเลิก”

สาเหตุหนึ่งที่เจ้พัดเล่าให้ฟังว่า ทำไมคนที่ไปงานมีตติ้งจึงออกมาจากงานกลางคืนนั้น เนื่องจากในเวบบอร์ดของค่ายเบเกอร์ในช่วงนั้น จะมีการเล่นกันข้ามห้อง เช่น คนที่เป็นแฟนคลับของไป๋ โยคีเพลย์บอย ก็มีคนที่ชื่นชอบวงโมเดิร์นด็อกเหมือนกัน ก็จะเข้ามาเล่น มาคุยกันในห้องของวงโมเดิร์นด็อก ซึ่งจะมีการเล่นข้ามห้องอย่างนี้ไปๆ มาๆ ซึ่งในการจัดมีตติ้งครั้งที่ 1 นี้ก็เช่นกัน จะมีกลุ่มแฟนคลับของนักร้องวงอื่นๆ ที่ชื่นชอบโมเดิร์นด็อกด้วย แต่อาจจะมีความชื่นชอบในศิลปินวงอื่นๆ มากกว่ามาร่วมงานด้วย ฉะนั้น เมื่อวันที่จัดงานมีตติ้งเป็นวันเดียวกันกับวันที่มีการจัดแสดงคอนเสิร์ตของอีกวงหนึ่ง ทำให้มีกลุ่มคนจำนวนหนึ่ง ลุกออกไปจากงานก่อนเวลาเลิกจริง

“ตอนนั้นมันมีคนในบอร์ดเบเกอร์ด้วย คนมันมาจากหลายศิลปินไป แล้วคือยุคนั้น เป็นยุคที่แบบทุกคนรักกันมากไป มันจะมีจากบอร์ดไป๋ บอร์ดพี่บอย แล้วเค้าจะไม่อยู่แค่ห้องตัวเองไป เค้าจะมาอยู่กะห้องเรา เราก็ไปอยู่กะห้องเค้า ประมาณว่ารู้จักกัน 20-30 คน แล้วสนิทกันมาก ไปไหนทีไปกันแบบเยอะๆ เลย แล้วพวกกลุ่มนี้ ก็เป็นกลุ่มที่มาร่วมในมีตติ้งด้วย แต่เค้าไม่ได้เป็นคนจัดหลักนะ เค้ามาในมีตเราด้วยเฉยๆ”

เจ้พัดยังเล่าต่อด้วยว่า ปัจจุบันนี้ กลุ่มเพื่อนที่รู้จักกันทางเวบบอร์ดเบเกอร์นั้น ได้แยกย้ายไปทำงาน หรือบางคนก็ไปเรียนต่อต่างประเทศ แต่จะมีบางคน หรือบางกลุ่มที่ยังคงติดต่อกันอยู่ และได้พัฒนาความสัมพันธ์ไปเป็นเพื่อนสนิท หัวข้อในการสนทนาจากเรื่องที่เกี่ยวข้องกับศิลปิน หรือเกี่ยวกับวงโมเดิร์นด็อก ก็เพิ่มเรื่องของการใช้ชีวิต การให้คำปรึกษากัน ทั้งเรื่องงานและเรื่องส่วนตัว รวมถึงในวันที่ผู้วิจัยขออนุญาตสัมภาษณ์กับเจ้พัดนั้น เจ้พัดก็ยังมึนตากับเพื่อนที่ได้รู้จักผ่านทางเวบบอร์ดเบเกอร์นี้ด้วย ซึ่งสิ่งนี้ ถือเป็นการทำหน้าที่ในมิติใหม่ของศิลปิน กล่าวคือ ศิลปินได้ทำหน้าที่เป็น “แม่สื่อแม่ชัก” นำพากลุ่มคนที่มีความชื่นชอบในตัวศิลปินเหมือนกัน คือ กลุ่มแฟนคลับให้มีโอกาสได้มาพบปะทำความรู้จักกัน และสร้างความสัมพันธ์ต่อกันในเวลาต่อมา

นอกจากนี้ การสร้างความสัมพันธ์ส่วนตัวอันนำไปสู่ความเป็นเพื่อนกัน ยังเป็นวิธีการที่ดียิ่งในการสร้างความมั่นคงให้แก่กลุ่ม ทำให้กลุ่มมีกิจกรรมที่ทำร่วมกัน ส่งผลให้เครือข่ายมีการเคลื่อนไหวอยู่ตลอดเวลา ทำให้เครือข่ายยังดำรงอยู่ได้

ในส่วนของมีมติตั้งครั้งต่อๆ มาคือ ครั้งที่ 2 และครั้งที่ 3 นั้น เจ็พัตไม่ได้เป็นผู้จัดแล้ว เนื่องจากหน้าที่การงานที่มากขึ้น ทำให้ไม่สามารถแบ่งเวลาไปจัดงานได้ แต่ก็ยังเป็นทีปรึกษาให้กับน้องๆ แฟนคลับรุ่นใหม่ ที่เป็นผู้จัดงาน ซึ่งสิ่งนี้แสดงให้เห็นถึงลักษณะของ "การสืบทอด" กล่าวคือ การจัดมีมติตั้งได้กลายเป็นส่วนประกอบสำคัญ และเป็นเครื่องมือหนึ่งในการสื่อสารกันของเครือข่ายแฟนคลับวงโมเดิร์นด็อก ทั้งสมาชิกที่เข้าร่วมมาตั้งแต่ชุดแรกและสมาชิกที่เพิ่งมาเข้าร่วมเป็นแฟนคลับในอัลบั้มชุดปัจจุบัน

"ก็พวกจิ๋วพวกน้องหมิงก็ส่งเมลล์มาถาม ตอนนั้นเราก็ยังเห็นโพสอยู่ในบอร์ดนะ บอกว่าจะมีมีมติตั้ง เราก็บอกว่าเราไปด้วย แต่เราไม่สามารถช่วยได้นะ ทางหมิงก็ส่งเมลล์มาถาม ทำยังไงบ้าง เอาร้านไหนดี อันนี้ทำยังไง เก็บตังค์ยังไง ก็ส่งตอบไป เหมือนเป็นที่ปรึกษาให้"

ในพื้นที่ชีวิตประจำวัน

ในพื้นที่เวลาในชีวิตประจำวันนั้น เจ็พัตติดตามข่าวสารต่างๆ ของโมเดิร์นด็อกเสมอ หากเป็นช่วงที่ศิลปินมีผลงานใหม่ออกมา เจ็พัตจะติดตามข่าวสารต่างๆ ผ่านทางสื่อมวลชนหลายๆ แขนง เช่น โทรทัศน์ วิทยุ หนังสือพิมพ์ นิตยสาร รวมถึงผ่านทางเว็บไซต์ และสื่ออินเทอร์เน็ตเป็นส่วนใหญ่ รวมถึงการที่เจ็พัตทำเว็บไซต์ของตัวเอง ทำให้ต้องมีการอัปเดตข้อมูลต่างๆ อยู่เสมอและความสนิทสนมที่มีกับกลุ่มศิลปิน เนื่องจากการได้เคยไปช่วยงานมาด้วยนั้น ทำให้เจ็พัตเข้าถึงข้อมูลเรื่องตารางการแสดงของศิลปินได้โดยง่าย โดยข้อมูลที่เจ็พัตได้มานั้น จะนำมาบอกต่อในเวบบอร์ดของตัวเอง และในเวบบอร์ดของวงโมเดิร์นด็อก

"คือด็อกเค้าจะมีคล้ายๆ กับเป็นเมลล์ตรงกลางของ yahoo อยู่อันนึง ซึ่งมันก็จะมี calendar ซึ่งใจ³ ก็จะคอยอัปเดตตารางว่ามิงงานอะไรบ้าง เพราะว่าที่ทั้งสามคนจะเข้าไปซิงค์เมลล์เข้าไปในมือถือ อันนี้ก็เหมือนกับเป็นตรงกลางที่ทุกคนจะเข้ามาหยิบของนะ เป็นข้อมูลกลางที่เราเข้าไปหยิบ

³ ใจ คือ ผู้จัดการวงคนปัจจุบันของวงโมเดิร์นด็อก โดยในช่วงที่เจ็พัตเคยไปช่วยงานกับทางวงนั้น ก็เคยได้ทำงานร่วมกันกับใจ จึงทำให้มีความสนิทสนมกันพอสมควร

ออกมา ซึ่งแค่เราเข้าไปตรงนี้ได้ เราก็รู้แล้วว่าเค้าเล่นอะไรกันวันไหน เค้าจะทำอะไร วันไหนใครจะหยุด อันนี้ก็รู้หมดแล้วไง”

ซึ่งจากคำกล่าวนี้ แสดงให้เห็นว่า ในช่วงเวลาปกติในชีวิตประจำวันนั้น เจ็พัตจะมีการติดตามข่าวสารตามปกติ แต่ในช่วงเวลาพิเศษ หรือ ช่วงที่ศิลปินจะมีการออกอัลบั้มใหม่ เจ็พัตจะมีการติดตามข่าวสารจากหลายๆ สื่อ นอกจากนี้ การเปลี่ยนสถานะจากผู้รับสาร มาเป็นผู้ส่งสารผ่านทางเว็บไซต์ของตัวเองของเจ็พัตนั้น ทำให้เจ็พัตเพิ่มบทบาทหน้าที่ของตัวเอง จากการเป็นแค่แฟนคลับ มาสู่การเป็น “นักข่าว” ที่มีความสามารถในการเข้าถึง “แหล่งข่าว” ได้โดยตรงด้วย

อย่างไรก็ดี การเป็นแฟนคลับของเจ็พัตนั้น ไม่เป็นที่เปิดเผยต่อบุคคลภายนอกมากนัก เนื่องจากสังคมที่เจ็พัตเติบโตมา ไม่ใช่สังคมที่มีกลุ่มคนที่ชื่นชอบโมเดิร์นด็อกมากนัก ทั้งเพื่อนระดับมัธยมศึกษา (โรงเรียนมาแตร์เดอีวิทยาลัย) เพื่อนระดับมหาวิทยาลัย (คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย) หรือสังคมในการทำงาน เจ็พัตจึงไม่ยากเปิดเผยสถานภาพว่า ชื่นชอบวงโมเดิร์นด็อกมาก เพราะกลัวจะถูกมองในแง่ลบ

“แอบด้วยซ้ำ ไม่อยากให้ใครรู้ คือ จะปิดบัง ไม่ค่อยอยากให้ใครรู้ว่าเราบ้าขนาดนี้ เค้ารู้ใน level ว่าเราชอบ แต่เรื่องแบบที่เราทำเว็บ เค้าจะไม่รู้ ก็จะได้บอก แต่หลังๆ ก็จะมีคนที่เคยเห็นเราตามงานแฟต⁴บ้าง ที่ว่าเราเป็นคนช่วยขายของในบูธโมเดิร์นด็อกนะ เค้าก็จะพอรู้ว่าเรารู้จักกับด็อกเป็นการส่วนตัว แต่เค้าจะไม่รู้ว่าเราทำเว็บ ไม่รู้ละ มันดูเพี้ยนนะ ไม่กล้าบอก เพื่อนสนิทจริงๆ รู้ แต่เพื่อนคนอื่นๆ จะไม่รู้”

ผู้วิจัยได้ถามเจ็พัตว่า ทางบ้านรู้หรือไม่ เจ็พัตบอกว่า ทางบ้านทราบว่าชื่นชอบวงโมเดิร์นด็อก แต่ก็ไม่รู้เช่นกันว่าทำเว็บไซต์ เจ็พัตบอกว่า ไม่มีประโยชน์อะไรที่จะต้องบอก และเจ็พัตเองก็เคยไปช่วยงานกับทางวง การที่จะออกไปดูคอนเสิร์ตแต่ละครั้ง ก็จะไปบอกที่บ้านว่าออกไปทำงาน นอกจากนี้ เจ็พัตยังรู้จักกับศิลปินคนอื่นๆ ในค่ายเบเกอรี่ด้วย เช่น เป็นเพื่อนกับมาเรียม นักร้องวง B5 เวลาออกไปดูคอนเสิร์ตจึงเหมือนการออกไปดูเพื่อนแสดงมากกว่า

⁴ งานแฟต หรืองานแฟตเฟสติวัล (Fat Festival) เป็นงานเทศกาลดนตรี ที่จัดขึ้นโดยคลื่นวิทยุ 104.5 แฟตเรดิโอ โดยในงานนี้จะมีวงต่างๆ ทั้งที่อยู่ในสังกัดค่ายใหญ่ ไปจนถึงไม่มีสังกัดค่าย มาแสดงคอนเสิร์ตร่วมกัน โดยจะมีการแสดงคอนเสิร์ตทั้งวัน สลับเปลี่ยนกันไป (แต่ก่อนจะมีแค่ 1 วัน แต่ปัจจุบันจะมีการแสดง 2 วัน) นอกจากนี้ยังมีการเปิดบูธขายของของศิลปิน ทำให้เป็นงานที่เปิดโอกาสให้แฟนคลับ ได้มีโอกาสใกล้ชิดกับศิลปินที่ตนชื่นชอบพอสมควร

“ก็เฉยๆ นะ จะบอกหรือไม่บอกมันก็ได้มีประโยชน์อะไร ที่บ้านก็มารู้ว่า รู้จักพี่โป่งพี่ป๊อด ตอนที่พวกพี่เค้ามาเรียกให้ไปชงกาแฟ แล้วช่วงนั้นคือมันต้องออกจากบ้านเยอะมากไป คือมันต้องทำโน่นทำนี่ เยอะมากๆ เค้าก็เลยรู้ แต่ว่าเค้าไม่ได้รู้ว่าเราทำเว็บ รู้แค่จะไปทำงานด้วย แต่ก็ไม่ได้ว่าอะไร เราก็รู้จักมาเรียน (นักร้องหญิงคนหนึ่งในวง B5 ซึ่งวงนี้จะประกอบด้วยนักร้องเสียงคุณภาพ 5 คน นำเพลงเก่าๆ ของศิลปินค่ายเบเกอรี่มิวสิคมาร้องใหม่ในสไตล์ของตัวเอง – ผู้วิจัย) รู้จักใครๆ ด้วยไง ก็แบบเดี๋ยววันนี้ไปดูมาเรียน วันนี้ไปดูคนนั้น วันนี้ไปดูคนนี้ ก็กลายเป็นความเคยชินว่า เออ มันออกไปหาเพื่อนมัน ก็ไม่ได้ว่าอะไร”

การที่ปกปิดความเป็นแฟนคลับเช่นนี้ ทำให้เจฟต์ ไม่เคยแสดงออกถึงความเป็นแฟนคลับ โมเดิร์นด็อกให้คนภายนอกเห็น เช่น การแต่งตัวหรือการใส่เสื้อยืดของวงโมเดิร์นด็อก ซึ่งถ้าจำเป็นจะต้องใส่ก็จะเอาเสื้อไปเปลี่ยนก่อน เมื่อถึงหน้างานค่อยเปลี่ยนเป็นเสื้อของวงโมเดิร์นด็อก

“ไม่ใช่ ใครจะกล้าใส่เชิมนะ ใครบอกให้ใส่เสื้อด็อกออกมา เราไม่ใช่ เคยใส่แค่ตอนไปงาน มีตติ้งกับ งานแฟน ไม่นั่นก็ไม่ใช่ มันเป็นความรู้สึกในใจว่าจะพียงไปถึงไหน ไม่ต้องใส่หรือก้อๆ ไม่รู้สิ เหมือนเรารู้กันเองในใจว่าแบบไม่ต้องใส่หรือก้อ อายเค้า แก่แล้วนะ ยังจะใส่เสื้อเค้าอีกหรือ มันเป็นความรู้สึกส่วนตัวใจ แต่เวลาเห็นคนอื่นเค้าใส่ก็ดีนะ ภูมิใจแทนพวกพี่ๆ เค้า ว่ามีคนซื้อเสื้อแล้วไปใส่ด้วย แต่พอตัวเองจะใส่ก็แบบ เอ้อ ไม่ใช่ดีกว่า ถ้าเจอเพื่อนอายุเค้าตายเลย”

จากการปกปิดไม่เปิดเผยตัวเองของเจฟต์นั้น ผู้วิจัยวิเคราะห์ว่า ในสังคมปัจจุบัน ที่บุคคลมีหน้าที่การงาน หรือมีสังคมที่ตนเองสังกัดอยู่ ที่จะต้องแสดงออกหรือประพฤติตนให้เป็นไปตามความต้องการหรือบรรทัดฐานของสังคม ในกรณีของเจฟต์นั้นก็ไม่สามารถแสดงออกถึงความชื่นชอบของตนที่มีต่อวงออกมาได้อย่างเต็มที่ ทั้งในพื้นที่ส่วนตัว คือ พื้นที่ครอบครัว-เพื่อน หรือในพื้นที่สาธารณะ เช่น พื้นที่ในที่ทำงาน แสดงให้เห็นว่า บรรทัดฐานของสังคมบางเรื่อง ยังครอบงำและตีกรอบพฤติกรรมของบุคคลต่างๆ ไว้อยู่ การแสดงออกใดๆ ที่ผิดแผกไปจากบรรทัดฐานของสังคมที่บุคคลสังกัด อาจนำซึ่งความเสียหายสู่ตัวบุคคลนั้นๆ ได้ หากมีพฤติกรรมที่แตกต่างหรือแสดงพฤติกรรมที่สังคมตีค่าว่า “ผิด” ออกไป สิ่งนี้ทำให้บุคคลไม่สามารถแสดงพฤติกรรมต่างๆ ตามความต้องการของตนเองได้ แต่ในพื้นที่พิเศษบางพื้นที่ เช่น ในพื้นที่กิจกรรมคอนเสิร์ต หรือในพื้นที่กิจกรรมแฟนคลับ (กิจกรรมมีตติ้ง) ถือเป็นพื้นที่อิสระ ที่บุคคลสามารถแสดงออกถึงความเป็นตัวของตัวเองออกมาได้อย่างเต็มที่ โดยไม่ต้องเกรงกลัวว่าบรรทัดฐานของสังคมจะเข้ามาตัดสินว่าตนเองผิดแผกแตกต่างจากคนอื่น นอกจากนี้ ในพื้นที่ดังกล่าว ยังมีกลุ่มคนที่มีความ “เหมือน” กับ

ตนเอง เกิดความรู้สึกเป็น **“พวกเดียวกัน”** ทำให้สามารถแสดงอัตลักษณ์ของตนเองและของกลุ่มได้อย่างอิสระ โดยไม่ต้องสนใจกับกรอบหรือบรรทัดฐานของสังคมที่จะมาตัดสินตัวเราได้

นอกจากนี้ในพื้นที่ชีวิตประจำวันนั้น ยังมีสิ่งหนึ่งที่เจี๊พัดจะทำอย่างต่อเนื่องจนถึงปัจจุบัน ถึงแม้ว่าเจี๊พัดจะมีหน้าที่การงานที่เพิ่มมากขึ้นก็ตาม ก็ยังทำสิ่งนี้เป็นกิจวัตรประจำวันอย่างต่อเนื่อง นั่นคือ การอัปเดตตารางงานของวงโมเดิร์นด็อกลงในเวบบอร์ดของวงโมเดิร์นด็อก และในเวบไซต์ของตัวเอง เจี๊พัดบอกว่า ข้อมูลส่วนนี้เป็นส่วนที่คนทั่วไปจะไม่รู้ และตัวเจี๊พัดเองก็สามารถเข้าถึงข้อมูลได้โดยง่าย หากว่าตัวเองไม่ทำ พวกแฟนคลับคนอื่นๆ อาจจะหาข้อมูลต่างๆ เหล่านี้ได้ยาก ถือเป็นการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน

“ก็อัปเดตอะ 3-4 วันครั้งนะ บางทีงานเยอะมากก็จะทำวันอาทิตย์นี้แหละ คือ เราส่งสารเด็กๆ ไข่ เด็กๆ คงไม่รู้ว่าจะไปดูที่ไหน ก็ทำจนเหมือนเป็นชีวิตประจำวันนะ คือ แบบต้องเข้าไปเช็คเมลล์ Yahoo เมลล์กลางของพี่ๆ เค้า แล้วก็เอามาโพสต์ลง บางทีงานยุ่ง ก็มีคนมาตั้งกระทู้ว่าเมื่อไหร่จะมาอัปเดตงาน ก็แบบเออได้ๆ ขอโทษที่ทำงานช้านะ ฮ่าๆๆ”

คำกล่าวของเจี๊พัดทำให้เห็นว่า การรับผิดชอบต่องานการอัปเดตข่าวสารของวง ได้เปลี่ยนจากงานในลักษณะของ “งานอาสาสมัคร” กลายเป็นงานที่ต้องรับผิดชอบมีความสำคัญทันเทียมกับงานที่ได้รับรายได้ นอกจากนี้ การที่เจี๊พัดยังคงอัปเดตตารางการแสดงของศิลปิน ยังเป็นการแสดงความรู้สึกต่อแฟนคลับด้วยกัน คือ รู้สึกเห็นอกเห็นใจ หากรู้ว่ากลุ่มแฟนคลับคนอื่นๆ อาจจะไม่ได้รับข้อมูลเกี่ยวกับตารางการแสดงของวง ทำให้ไม่สามารถติดตามผลงานของวงได้ ซึ่งสิ่งนี้เกิดขึ้นจากการเอาความรู้สึกของตัวเองไปใส่ในตัวแฟนคลับคนอื่นๆ และเป็นความรู้สึกที่เกิดขึ้นเพราะรู้สึกว่าเป็นพวกพ้องเดียวกัน ควรจะต้องช่วยเหลือกัน

การสื่อสารกับศิลปิน

ในเรื่องของการสื่อสารกับศิลปินนั้น เจี๊พัดเล่าว่า การได้พูดคุยกับศิลปินครั้งแรกเกิดขึ้นในงานแฟนเฟสติวัลครั้งที่ 1 ที่จัดขึ้นที่โรงงานยาสูบ เนื่องจากเป็นงานที่มีการจัดขึ้นเป็นครั้งแรก คนที่ไปร่วมงานจึงยังมีจำนวนน้อยกว่าในปัจจุบันเป็นอย่างมาก โอกาสที่จะได้ใกล้ชิดกับศิลปินจึงมีมากด้วย โดยในครั้งนั้น เจี๊พัดได้เข้าไปชื่อของทีปฐของวงโมเดิร์นด็อก และได้มีการพูดคุยกับศิลปินเป็นครั้งแรก

“คือเราเข้าไปซื้อของ แล้วยังคือ คือ แบบคุยแล้วก็กริดๆ อยู่ในใจ”

ในช่วงที่เจี๊พัดมีการทำเว็บไซต์ของตัวเองนั้น ก็ได้มีการติดต่อกับศิลปิน คือ พี่โป่ง ผ่านทางโปรแกรมแชต คือ icq เจี๊พัดเล่าว่าคุยกันนานมาก เป็นปีๆ กว่าจะได้เจอหน้าค่าตากันอีกครั้งหนึ่ง

“ได้คุยอีกครั้งตอนทำเว็บ เราได้คุยแค่พี่โป่งคนเดียว คุยแบบเป็นปีนะ คุยกันเรื่องทั่วไป คุยกันได้ทุกวันเลย มาได้เห็นหน้ากันจริงๆ ก็แบบเป็นปีแล้ว”

หลังจากนั้น เมื่อเจี๊พัดที่ได้เป็นหัวเรี่ยวหัวแรงในการจัดงานมีตติ้งครั้งที่ 1 ทำให้มีโอกาสได้พูดคุยกับศิลปินมากขึ้น และเมื่อได้ตามไปดูงานคอนเสิร์ตต่างๆ บ่อยขึ้น ทำให้รู้จักกันมากขึ้น จึงมีโอกาสเข้ามาช่วยงานกับกลุ่มศิลปินในที่สุด

“มันพอดีกับช่วงที่เราจะเรียนจบพอดี เวลาที่พอดี คือ 4 เดือนนี้เราว่างเพราะเพิ่งทำ thesis เสร็จ ทำจริงๆ งานหลักๆ จะเป็นเรื่องสัญญา (คือ หนังสือสัญญาที่ทางวงจะทำกับผู้จ้างที่ให้วงไปแสดงในที่ต่างๆ ซึ่งจะมีข้อตกลงเรื่องราคาค่าจ้าง รถรับส่ง หรือค่าที่พัก ในกรณีที่ทางวงต้องไปเล่นที่ต่างจังหวัด – ผู้วิจัย) เวลาเค้าไปเล่นตามผับ เค้าก็จะมีสัญญามาเป็นเหมือนกับ template งานหลักๆ จึงจะเป็นเรื่องเกี่ยวกับสัญญา เสร็จแล้วจะมีแบบ จะไปออกงาน ตอนนั้นมีคอนเสิร์ตบีเดีย⁵ ก็แบบต้องไปสั่งทำเสื้อยืด ต้องไปรับแบบทำเสื้อยืด ไปสั่งผ้า รับเสื้อ ขายเสื้อ คุมเงิน แต่พอได้ทำงานประจำปุ๊บ มันไม่ว่างแล้วไง ก็เลยเลิกทำ”

เจี๊พัดยังตั้งข้อสังเกตถึงความรู้สึกของตัวเองให้ฟังด้วยว่า ในช่วงแรกๆ ที่เพิ่งติดตามวงโมเดิร์นด็อกนั้น เจี๊พัดก็ยังมีพฤติกรรมเหมือนแฟนคลับทั่วๆ ไป คือ กรีดกราด ตื่นเต้น ดีใจที่ได้คุยรู้สึกดีใจมากๆ ที่ได้ดูคอนเสิร์ต แต่เมื่อเวลาผ่านไป และได้เมื่อเข้ามาสนิทสนม ได้ใกล้ชิด รวมถึงยังได้มาทำงานร่วมกัน ความรู้สึกของความเป็นแฟนคลับ จึงมีการพัฒนามาเป็นอีกรูปแบบหนึ่ง นั่นคือ ความรู้สึกของความเป็นเพื่อน

“ความรู้สึกมันเปลี่ยนไปนะ เพราะว่าอย่างที่บอกไว้ ถ้าเราไม่ได้มาทำงานกับเค้า ไม่ได้รู้จักเค้าเป็นการส่วนตัว คือความรู้สึกแบบวันนั้นกับวันนี้มันคงต่างกัน อย่างช่วงแรกๆ ที่ได้ไปดู

⁵ คอนเสิร์ตบีเดีย B-day คือคอนเสิร์ตฉลองครบรอบ 10 ปีของค่ายเบเกอรี่มิวสิค และเป็นคอนเสิร์ตอำลาของค่าย เนื่องจากได้ทำการขายกิจการต่อให้กับค่ายโซนี่บีเอ็มจี ซึ่งในคอนเสิร์ตครั้งนี้ ถือเป็นกิจกรรมศิลปินทั้งหมดของค่ายเบเกอรี่ เป็นคอนเสิร์ตที่มีการแสดงยาวนานเป็นประวัติการณ์ คือ เล่นประมาณ 12 ชั่วโมง

ตื่นเต้นจะตาย ดีใจมากๆ โอ้โฮ ครั้งแรกนี่ตอนแพตเฟล 1 นะ โอ้โฮ ตอนนั้นเป็นครั้งแรกที่ได้คุยกะ พี่ๆ เค้าเลย ตื่นเต้นมากๆ แต่ความรู้สึกตอนนี้นั้นก็เหมือนคนรู้จักใจ ไม่ได้รู้สึกคลั่งไคล้ กรีด กรีดมากมายอย่างแต่ก่อนแล้ว แต่ไม่ใช่ไม่ชอบแล้วนะ ก็ยังชอบอยู่ ถ้าเค้าออกอัลบั้มใหม่ก็ยังคงอยากดู ยังติดตามต่อไปเรื่อยๆ แต่มันเหมือนเพื่อนคนนึงมากกว่า”

จากรูปแบบการสื่อสารของเจ้พัดกับศิลปินที่เกิดขึ้นนั้น พอจะสรุปได้ว่า ในการสื่อสารกัน ครั้งแรกของเจ้พัดกับศิลปินนั้น จะเป็นไปในรูปแบบของการสื่อสารระหว่างบุคคล ซึ่งผลในการสื่อสารที่ประสบความสำเร็จนั้นสามารถสร้างความประทับใจให้กับตัวเจ้พัดได้ค่อนข้างมาก ทำให้มีความพยายามที่จะสื่อสารกับศิลปินต่อมามาก โดยจะมีการสื่อสารกันผ่านสื่อสมัยใหม่ นั่นคือ สื่อ อินเทอร์เน็ต ทำให้มีการสื่อสารกันอย่างต่อเนื่อง เกิดความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลขึ้น ส่งผลให้การสื่อสารเกิดบ่อยมากขึ้นตามมา เมื่อมีการสื่อสารกันมากขึ้น และได้มีการทำกิจกรรมกันมากขึ้น รวมถึงการที่เจ้พัดได้มีโอกาสเข้ามาร่วมทำงานกับวง ทำให้รูปแบบความสัมพันธ์ของเจ้พัดกับศิลปินมีมากกว่าการเป็นแฟนคลับและศิลปินที่ชื่นชอบ แต่ได้ก้าวมาสู่รูปแบบของคนรู้จักกัน เป็นเพื่อน เป็นพี่ ฐานะของศิลปินจึงเปลี่ยนไป พฤติกรรมที่ปฏิบัติต่อกันก็เปลี่ยนแปลงไปด้วย นอกจากนี้ จะสังเกตได้ว่า การสื่อสารระหว่างศิลปินในฐานะผู้ส่งสาร กับเจ้พัดในฐานะผู้รับสาร ไม่ได้สื่อสารกันผ่านทางสื่อ “เพลง” เท่านั้น แต่จะมีการใช้การสื่อสารรูปแบบอื่นๆ ซึ่งสิ่งนี้คือสาเหตุหนึ่งที่สำคัญ ที่สามารถตอบคำถามที่ว่า ทำไมแฟนคลับของวงโมเดิร์นด็อกจึงยังคงมีการรวมกลุ่มกันเพื่อติดตามผลงานของศิลปินได้มาอย่างต่อเนื่องและยาวนาน ถึงแม้ว่าศิลปิน จะมีผลงานออกมาเพียงแค่ 4 ชุด ในรอบ 14 ปีที่ผ่านมาเท่านั้น

ความคิดเห็นเกี่ยวกับคำว่าแฟนคลับ

ในเรื่องความคิดเห็นเรื่องเกี่ยวกับแฟนคลับนั้น เจ้พัดมองว่า แฟนคลับหมายถึงกลุ่มคนที่ชื่นชอบศิลปิน แฟนคลับต่างจากแฟนเพลงตรงที่มี “การกระทำ” ที่เห็นออกมาเป็นรูปธรรมมากกว่า เช่น การติดตามดูคอนเสิร์ต

“แฟนเพลงก็แค่แฟนเพลงใจ แต่แฟนคลับนี่เหมือนกับว่ามันต้องมีความเข้มข้นที่มากกว่า มันต้องมาตามบ้าง แฟนเพลงอาจจะแค่ซื้อซีดี แล้วก็ฟังอยู่กะบ้านเฉยๆ แต่แฟนคลับต้องลึกกว่านั้น มันต้องมี action นะ”

อย่างไรก็ตาม เจ็พัตไม่ชอบให้ใครเรียกตัวเองว่าเป็นแฟนคลับ เพราะดูเหมือนเป็นคนเพี้ยน คนที่ชอบอะไรมากจนเกินไป นอกจากนี้เจ็พัตยังบอกว่า เคยถูกเข้าใจผิดเรื่องการติดตามศิลปินด้วย เนื่องจาก คนเหล่านั้นมองว่าตัวเองเป็น groupie⁶ ซึ่งทำให้ตัวเองรู้สึกไม่ดี ไม่กล้าเข้าไปพูดคุยกับศิลปินไปพักใหญ่

“พี่โป่งแกก็อยู่ใกล้ๆ แกก็ถามว่าเป็นอะไรกัน 2 คนนี้ (หมายถึง เจ็พัต และทะเล – ผู้วิจัย) ทำไมวันนี้ไม่มาคุย ไม่มายุ่งกะเค้าเลย พี่เค้าก็ลากเก้าอี้มานั่งกะเราเองเลยนะ คือจริงๆ แล้วเราก็ไม่ได้แบบไปยุ่งกับเค้าเลย พี่เค้าก็มานั่ง เลยถามพี่เค้าไปว่าพวกพี่รำคาญเราหรือเปล่า ก็ถามกันตรงๆ เค้าก็บอกไม่ๆ ทำไมเหวอ ก็เคลียร์ๆ กันไป”

ในส่วนของความหมายในแง่ไม่ดีของแฟนคลับ ที่กล่าวว่าแฟนคลับเป็นพวกกลุ่มหลงหมกมุ่น คลั่งไคล้ เป็นเหยื่อของค่ายเทปและสื่อมวลชนนั้น เจ็พัตเห็นด้วย เพราะความชอบที่มีมากเกินไป บางครั้งอาจทำให้คนที่ชอบเกิดความหมกมุ่นตามัวได้ ซึ่งนั่นจะนำมาซึ่งผลเสียต่อตัวแฟนเอง เช่น การเสียเงินมากเกินไปกับการตามเก็บ หรือการติดตามซื้อสื่อทุกประเภทที่มีออกมา หรือการเสียเวลาในการตามดูทุกคนเสิร์ต

“เราเห็นด้วยนะ เห็นด้วย 100% เลย ช่วงนั้นเราก็เป็นนะ ตอนนั้นก็ซื้อ มีอะไรออกมาซื้อหมด single ก็ซื้อ แต่ตอนนี้ไม่ซื้อแล้ว เปลืองเงินเหมือนกันนะ”

จากพฤติกรรมของเจ็พัต แสดงให้เห็นว่า เจ็พัตได้ก้าวผ่านความเป็นแฟนคลับที่ยังไม่มีวุฒิภาวะ (Immature) ไปสู่การเป็นแฟนคลับที่มีวุฒิภาวะ (Mature) นั่นคือ ช่วงแรกๆ ที่มีการติดตามผลงานทุกอย่าง ซื้อทุกอย่างที่เกี่ยวข้องกับศิลปิน ซึ่งพฤติกรรมเช่นนี้ เป็นพฤติกรรมที่ทำให้แฟนคลับมักถูกมองว่า เป็นเหยื่อทางการตลาดของค่ายเพลง หรือ เป็นเหยื่อของสื่อมวลชนเสมอ เมื่อเจ็พัตมีการใช้สื่อที่มากขึ้น รวมถึงมีพฤติกรรมการสื่อสารที่เปลี่ยนไป คือ ได้เปลี่ยนสถานะไปเป็นผู้สื่อสาร การเป็นแฟนคลับของเจ็พัตจึงมีวุฒิภาวะขึ้น คือ จะมีการเลือกหรือตัดสินใจในการซื้อผลงานของศิลปิน หากผลงานชิ้นไหนไม่เกี่ยวข้องมากก็นักจะไม่ซื้อ สิ่งนี้แสดงให้เห็นว่า แฟนคลับ

⁶ คำว่า groupie เป็นคำที่มีความหมายในแง่ลบ กล่าวคือ จะหมายถึงกลุ่มคนที่หลงไหล คลั่งไคล้ศิลปินอย่างมาก และที่สำคัญคือ คนที่เป็น groupies นั้นต้องการที่จะมีความสัมพันธ์ที่ลึกซึ้ง (เช่น ความสัมพันธ์ทางเพศ) กับกลุ่มศิลปิน พวก groupie จึงถูกมองในแง่ลบว่าเป็นกลุ่มคนที่เข้ามาชื่นชมศิลปินอย่างมีวัตถุประสงค์

ไม่จำเป็นจะต้องเป็นกลุ่มคนที่ตกเป็นเหยื่อของค่ายเพลงหรือสื่อมวลชนเสมอไป เพียงแต่แฟนคลับคนนั้นจะเลือกที่จะกระทำสิ่งนั้นหรือไม่กระทำสิ่งนั้นหรือไม่เพียงเท่านั้นเอง

หน้าที่ของแฟนคลับ

ในส่วนของหน้าที่ของแฟนคลับนั้น เจ้พัฒมองว่า แฟนคลับไม่มีหน้าที่ แต่การเข้ามาของแฟนคลับนั้น จุดประสงค์ของแต่ละคนจะต่างกันไป แต่ว่ามีการเข้าร่วมกันที่เหมือนกัน คือ เกิดจากความชื่นชอบที่มีต่อวงโมเดิร์นด็อก ส่วนสิ่งที่แต่ละคนทำขึ้นมา นั้น ทั้งในเรื่องต่างๆ ที่ทำให้ศิลปิน เช่น การสนับสนุน การให้กำลังใจ หรือการที่แฟนคลับทำให้แฟนคลับด้วยกันเอง เช่น กรณีการแชร์ข้อมูล นั้น ถือเป็นเรื่องความชอบ ความพอใจของคนแต่ละคนมากกว่า

“main ของการมาของแต่ละคน มันเริ่มมาจากการที่ตัวเองชอบไป แต่พอมาถึงแล้ว เราก็ไม่รู้เหมือนกันว่าจริงๆ แล้วแบบมันคิดยังไง อย่างสมมติตัวเรา ตอนที่เราคิดว่าเราจะทำเว็บ เราก็คิดว่าเราอยากแชร์ให้คนอื่นรู้ แต่ถ้าไปถามคนอื่นเค้าอาจจะแบบไม่ได้คิดอยากทำอะไรก็ได้แต่บางครั้งก็เคยเจอนะ เหมือนบางคนก็เป็น แบบรู้แต่ก็ักไม่ยอมบอก แต่ลักษณะอย่างนี้แฟนคลับด็อกมีไม่มากไป แต่ถ้าเป็นกลุ่มแฟนๆ อย่างพวกเกาหลี ที่เค้ามีการแข่งขันกัน จะมีการก็ักไม่บอกข้อมูลกันมากกว่า”

จากคำพูดของเจ้พัฒทำให้พบว่า รูปแบบความสัมพันธ์ของกลุ่มแฟนคลับนั้น มีอยู่หลายระดับและหลายรูปแบบ กล่าวคือ จะมีทั้งกลุ่มแฟนคลับที่มีความเปิดเผยและจริงใจต่อกัน มีข้อมูลข่าวสารอะไร ก็จะนำมาเผยแพร่และบอกต่อกัน และในขณะเดียวกัน ก็มีแฟนคลับอีกประเภทหนึ่งที่มีรูปแบบความสัมพันธ์แบบที่ติดต่อกัน แต่เบื้องหลังจะไม่มีการแบ่งปันข้อมูลกัน เนื่องจากไม่ต้องการให้แฟนคลับคนอื่นๆ ทราบข้อมูล เพื่อที่ตนจะได้มีโอกาสเข้าถึงตัวศิลปินได้มากกว่าแฟนคลับคนอื่นๆ ซึ่งสิ่งนี้ น่าสังเกตว่า มักจะเกิดขึ้นในกลุ่มแฟนคลับของศิลปินที่มีเป็นศิลปินค่ายเพลงใหญ่ หรือ ศิลปินที่เน้นรูปร่างหน้าตา ซึ่งศิลปินกลุ่มนี้จะมีแฟนคลับอยู่เป็นจำนวนมาก การแข่งขันกันของแฟนคลับเพื่อให้ศิลปินจดจำได้ จึงเกิดขึ้น นำมาสู่การ “ก็ัก” ข้อมูล หรือการไม่แบ่งปันข้อมูลตามที่ได้กล่าวมา

ในเรื่องของการรับมือเกี่ยวกับข่าวไม่ดีของศิลปินนั้น เจ้พัฒเล่าว่า เจ้พัฒได้ทราบข่าวไม่ดีเกี่ยวกับศิลปินผ่านทางสื่อมวลชน นั่นคือ หนังสือพิมพ์ ซึ่งเจ้พัตรู้สึกเป็นห่วงศิลปินมาก

“ตอนนั้นข่าวลงหนังสือพิมพ์นี่ คือก่อนหน้านั้น คนเค้าเมาท์กัน ก็ไม่รู้สึกอะไร แต่พอมันลงสื่อปุ๊บ ความรู้สึกเรานั้นแบบ เฮ้ย ไม่ได้วะ เราเป็นห่วงความรู้สึกเค้าด้วยไง ว่าแล้วคนทั่วไปจะคิดยังไง แล้วตัวเค้าจะเป็นยังไง ก็เป็นห่วงนะ ว่าแบบเดียวทำไงดี แล้วเด็กๆ ที่แบบมันรักวงนี้ จะคิดยังไง ก็เครียดไปพักนึง”

วิธีการรับมือนั้น หากมีคนมาถามเจ็พต์เกี่ยวกับเรื่องข่าวที่ไม่ดีนี้ ในช่วงแรกๆ เจ็พต์จะตอบแบบปกป้อง แต่เมื่อเวลาผ่านไป เจ็พต์มองว่า เราไม่ควรสนใจในเรื่องส่วนตัวของเขา เพราะว่าเราชื่นชอบที่ผลงานมากกว่า รวมถึงเรารู้ว่าเขาเป็นยังไง เราชอบที่เค้าเป็นตัวเค้ามากกว่า การตอบจึงออกมาเป็นอีกรูปแบบหนึ่ง

“แรกๆ เค้าจะมาถามว่าเป็นเรื่องจริงหรือเปล่า ก็แบบไม่รู้ ไม่จริงหรือกะนะ แต่ก็แบบนิ่งๆ เฉยๆ ไม่กระโตกกระตาก เพราะไม่อยากต่อความยาวสาวความยืดไปเดาเอาเองแล้วกัน หลังๆ ก็ไม่รู้จะทำไม ถ้าเค้ามาถาม ก็แล้วแต่จะคิดกันไปแล้วกันนะ”

นอกจากนี้ ในช่วงเวลาที่ศิลปินยังไม่มีผลงานออกมา เนื่องจากเจ็พต์มีความสนิทสนมกับศิลปินในระดับหนึ่ง ก็จะใช้วิธีการสื่อสารกันโดยตรง เช่น การถามเมื่อเจอหน้า หรือการทักหรือถามผ่านทางโปรแกรมแชต msn โดยจะทำการคุยกับพี่โป่งเสียเป็นส่วนใหญ่

“ถามเจ้าตัวเลย ว่าแบบ ถึงไหนแล้ว เสร็จหรือยัง ทำอะไรอยู่ เมื่อไหร่จะเสร็จ ช้านะนี่ จะแชร่วๆ ไป เน้นพูดฮาๆ มันซ้ำที่ใคร ทำไม่ถึงซ้ำ ฮ่าๆ”

นอกจากนี้เจ็พต์ยังเคยเป็นส่วนหนึ่ง ในการถ่ายทำคลิปวิดีโอเพื่อทำเป็นของขวัญวันเกิดให้แก่พี่ป๊อด และเป็นการทวงอัลบั้มใหม่ไปในตัวด้วย โดยในคลิปวิดีโอชุดนี้ จำลองบรรยากาศเหมือนรายการทอล์กโชว์ชาวบ้าน แต่เป็นการถามถึงอัลบั้มใหม่ของวงว่าเมื่อไหร่จะทำออกมาเสียที เพราะทำให้แฟนคลับเดือดร้อน เช่น มีเวลาว่างเยอะเกินไป เป็นต้น และในตอนท้ายของคลิปวิดีโอ นี้ ก็จะเป็นการร่วมกันร้องเพลงแฮปปี้เบิร์ดเดย์ให้กับพี่ป๊อด

“เจ็เอื้องเป็นคนคิด เจ็แกก็แบบ เออจะเตรียมวันเกิดพี่ป๊อด ก็แบบโทรหาพล่ากั๊งแล้วนะ พี่พล่ากั๊งก็เป็นคนถ่าย เป็นคนกำกับด้วย ก็โทรตามๆ กัน ว่าแบบกาญู เจ็เอื้องเค้าจะทำแบบคลิปวิดีโอให้พี่ป๊อด แล้วก็มีน้องตาล มีน้องแมน และก็มามีกันประมาณ 5-6 คน ก็ถ่ายไปเล่นไป เล่น

เสียงดังถึงเพียงคั่นนะ ถ่ายหลายสิบเทคหลายๆ ฉากที่เจ็เอ็งแกเป็นทุกข์ชาวบ้านนะ เพราะมันแต่ข้ากันเอง กว่ามันจะหายข้าก็ประมาณสิบกว่าเทคได้"

กับความคิดเห็นเรื่องการรวมกลุ่มกันนั้น เจ็พัฒมองว่าเป็นเรื่องที่ดี เพราะทำให้ได้เพื่อนที่มีความชอบเหมือนกันเพิ่มขึ้น มีการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสาร และแบ่งปันข้อมูลข่าวสารกัน นอกจากนี้การรวมตัวกันนี้เป็นยังประโยชน์ต่อศิลปินด้วย เพราะทำให้ศิลปินมีกำลังใจ และรู้ว่ายังมีกลุ่มคนที่คอยสนับสนุนตัวเองอยู่นั่นเอง

สรุป

จะพบว่า การสื่อสารถือเป็นส่วนประกอบสำคัญที่ทำให้เกิดเครือข่ายแฟนคลับ และทำให้เครือข่ายยังคงดำรงอยู่ได้ โดยการสื่อสารที่เข้ามามีบทบาทอย่างสูงในช่วงแรกๆ จะเป็นการสื่อสารมวลชน และการสื่อสารระหว่างบุคคล ในลักษณะของการให้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับวง นอกจากนี้สื่อเพลงก็ยังเป็นสื่อที่สำคัญทำให้บุคคลเริ่มเข้ามารวมกลุ่มกันมากขึ้น อย่างไรก็ตาม ในระยะแรกๆ รูปแบบของการรวมกลุ่มกันของกลุ่มแฟนคลับจะไม่เด่นชัดมากนัก จะมีลักษณะที่กระจัดกระจาย ไม่มีการรวมกันที่ชัดเจน แต่ต่อมาเมื่อมีสื่อสมัยใหม่ คือ สื่ออินเทอร์เน็ต เข้ามา มีบทบาทสำคัญทำให้การสื่อสารระหว่างแฟนคลับกับศิลปิน และระหว่างแฟนคลับด้วยกันเองง่ายขึ้น สะดวกขึ้น ทำให้รูปแบบการรวมตัวกันของแฟนคลับมีลักษณะที่เด่นชัดมากขึ้น มีการทำกิจกรรมต่างๆ ร่วมกัน เช่น กิจกรรมคอนเสิร์ต กิจกรรมแฟนคลับ รวมถึงกิจกรรมอื่นๆ ที่ไม่เกี่ยวข้องกับความเป็นแฟนคลับวงโมเดิร์นด็อก แต่เป็นการพัฒนาในสวนความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้กลุ่มมีความแนบแน่นและมีความเข้มแข็งมากขึ้น

ในส่วนของ การสื่อสารกับศิลปินนั้น ถือได้ว่ามีความสำคัญอย่างยิ่ง เพราะทำให้กลุ่มแฟนคลับยังคงดำรงอยู่ เพราะจุดประสงค์ในการเข้ามาเป็นแฟนคลับ ก็เพื่อต้องการที่จะได้สื่อสารกับศิลปิน แต่รูปแบบการสื่อสารจะพัฒนาเปลี่ยนแปลงไปตามความสนิสนมของแต่ละบุคคล อย่างเช่น ในกรณีเจ็พัต ที่มีการพัฒนารูปแบบความสัมพันธ์ที่ทำให้ศิลปินเป็นมากกว่าคนที่ตนเองชื่นชอบ ซึ่งการพัฒนาความสัมพันธ์ดังกล่าวมีผลต่อพฤติกรรม การสื่อสารของแฟนคลับด้วย กล่าวคือ ถึงแม้จะมีการตามกรี๊ด การตามดูคอนเสิร์ต การตามให้กำลังใจในงานต่างๆ แต่ความรู้สึกบางอย่างได้เปลี่ยนไปสู่ความรู้สึกเหมือนเพื่อนพ้อง-พี่น้องที่สนิทกัน ความรู้สึกที่แน่นแฟ้นที่ได้เจอกันในช่วงแรกๆ ได้เปลี่ยนไปแล้ว แต่มีความรู้สึกแบบใหม่ๆ เข้ามาแทนที่

"มันเหมือนแบบ มันเริ่มจากชอบด้วย แล้วพอเหมือนเราสนิทกันมากๆ ก็เหมือนแบบพี่น้องกันนะ เอ๊ย พี่เราออกเทปใหม่ ก็ต้องฟัง ก็ต้องต้องสนับสนุน ต้องช่วยกันขายซี ก็จะได้ถามเพื่อนๆ เรา เอ๊ยๆ ซื้อมันหรือยัง ไปซื้อมันได้แล้ว ฮ่าๆ"

นอกจากนี้ ในการสื่อสารของกลุ่มแฟนคลับด้วยตนเองนั้น ยังมีการพัฒนาความสัมพันธ์ มาสู่ชีวิตปกติ มีการพูดคุยกันเรื่องอื่นที่นอกเหนือจากเรื่องของวงโมเดิร์นด็อก ซึ่งสิ่งนี้ทำให้เกิดการ แผลขยายความสนใจของกลุ่ม อันนำมาสู่การพัฒนาความสัมพันธ์ส่วนบุคคลที่เข้มข้นมากขึ้น สิ่งนี้ ทำให้กลุ่มมีความเข้มแข็ง และทำให้การรวมกลุ่มในเครือข่ายแฟนคลับของวงโมเดิร์นด็อกมีการ ดำเนินการต่อไป และอยู่มาได้มายังยืน

กรณีตัวอย่างของสมาชิกที่เข้าร่วมเป็นแฟนคลับในอัลบั้มปัจจุบัน

ในตอนนี้จะขอยกตัวอย่างถึงสมาชิกที่เพิ่งเข้าร่วมเป็นแฟนคลับในอัลบั้มล่าสุด คือ เริ่มขึ้นชอบวงโมเดิร์นด็อกมาตั้งแต่อัลบั้มชุดที่ 4 และได้มีการตามไปฟังอัลบั้มชุดที่ผ่านๆ มา ในที่นี้จะกล่าวถึงกลุ่มตัวอย่างที่เป็นกรณีศึกษา คือ "หมีง"

หมีง : แฟนคลับรุ่นใหม่ที่เป็นผู้จัดงานมิตติ้งของวงโมเดิร์นด็อกในครั้งที่ 2 และครั้งที่ 3

หมีง หรือ เชนนูด อายุ 24 ปี ปัจจุบันทำงานทางด้านการตลาดให้กับบริษัทผู้ผลิตอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ข้ามชาติแห่งหนึ่ง หมีงจบการศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาการตลาด จาก มหาวิทยาลัยกรุงเทพ

ความชื่นชอบและการเข้ามาเป็นแฟนคลับ

หมีงเริ่มฟังเพลงของวงโมเดิร์นด็อกมาตั้งแต่เด็ก แต่ยังไม่ชอบอย่างจริงจังนัก การได้ยินเพลงของวงโมเดิร์นเมื่อตอนเด็กๆ นั้น หมีงสะดุดหูกับเพลง "มานี่" ที่มีการนำเนื้อร้องของแบบเรียนภาษาไทยมาใส่ในเพลง ถือเป็นจุดเริ่มต้นของความสนใจจากปัจจัยทางด้านเนื้อหาของสารที่ดึงดูดใจ ซึ่งต่อมาเมื่อหมีงได้มีโอกาสไปดูคอนเสิร์ตปีเดีย ก็ถือเป็นจุดที่ได้ดูการแสดงคอนเสิร์ตสดของวงโมเดิร์นด็อกเป็นครั้งแรก ทำให้รู้สึกประทับใจมาก จึงติดตามผลงาน และหาซื้อเพลงชุดเก่าๆ มาฟังภายหลัง

"ตอนเด็กเรียนหนังสือที่มีมานีมานะ แล้วตอนนั้นเพลงมันออกพอดิ ตอนนั้นอยู่ประมาณ ป.4 ได้ แล้วเพลงแบบตรงกะหนังสือเรียนเลย ก็เลยฟัง แต่ยังไม่ได้ซื้้นะ เพราะว่ายังเด็กอยู่เลย และพอดิขึ้นมา ได้ไปดูคอนเสิร์ตบีเคย์ อันนั้นคือคอนเสิร์ตแรกเลยที่ไปดูโมเดิร์นด็อก ดูแล้วก็ เออ บ้าดี ชอบๆ ประทับใจสุดๆ"

หลังจากนั้นหมิงก็ได้ติดตามข่าวสารเกี่ยวกับวงโมเดิร์นด็อก ผ่านทางเว็บไซต์ของวงและ เว็บไซต์รายการแสดงต่างๆ ของวงผ่านทางเวบบอร์ดของวง ซึ่งหลังจากได้ดูคอนเสิร์ตบีเคย์ หมิงก็ได้ ไปดูการแสดงคอนเสิร์ตของโมเดิร์นด็อกอีกครั้ง ที่ลานเปียร์ไฮเนกัน บริเวณห้างสรรพสินค้า เซ็นทรัลเวิร์ด โดยไปกับรุ่นน้องที่มหาวิทยาลัย

"บีเคย์อันแรก อันต่อมาก็เวิร์ดเทรตไฮเนกัน ปีเดียวกัน ตอนนั้นอยู่ปี 1 ไปดูกะน้องที่ มหาลัย ยังไม่รู้จักใครเท่าไรเลย"

ต่อมา เมื่อหมิงได้เข้าไปเล่นในเวบบอร์ดของโมเดิร์นด็อกโดยใช้นามแฝงว่า percussion หมิงจึงได้มีโอกาสแลกเปลี่ยนอีเมลแอดเดรสกับแฟนคลับคนอื่นๆ ที่มีการโพสต์กันในกระทู้หา เพื่อนที่เป็นแฟนคลับโมเดิร์นด็อกเหมือนกัน จึงมีคนมาขอแอดหมิงเป็นเพื่อน คนๆ นั้นคือ "ยู" หมิง กับยูจึงได้คุยกันและยูได้บอกหมิงว่า รู้จักกับพี่ป๊อดเป็นการส่วนตัว ซึ่งในตอนแรกนั้น หมิงไม่เชื่อ คิดว่า คนนี้ต้องไม้แน่ๆ เลย จึงให้ยูไปซื้อหนังสือเล่มที่ช่วงนั้นมีวงโมเดิร์นด็อกลงพอดิ แล้วเอาไปให้ พี่ป๊อดเซ็นเพื่อเป็นการยืนยัน

"คุย msn กับยู มันก็บอกว่ามีความลับจะบอก มันรู้จักพี่ป๊อดนะ หมิงก็คิดในใจ เฮ้ยไอ้นี้ไม้แน่ๆ ใจตอนนั้นก็คือแบบจริงเหวอ ไม่เชื่อมันเหวอ และตอนนั้นหนังสือดีดีที่ออกพอดิ ก็เลยบอกว่า ถ้าจริง ก็ไปซื้อมาซิแล้วเอาไปให้พี่ป๊อดเซ็นแล้วเอามาให้ด้วยนะ หลังจากนั้นไปดูงานเล็ก ชื่น สด มันก็เอามาให้ เราก็งง จริงเหวออะนี่? ในใจก็คิดว่าเขียนเองเปล่า ยังลังเลใจ"

ความสัมพันธ์กับกลุ่มแฟนคลับนั้น เริ่มมาจากการได้แลกเปลี่ยนอีเมลกันและพูดคุยกัน ผ่านทางโปรแกรมแชต msn และเมื่อพูดคุยกันไประยะหนึ่งแล้ว ก็จะมีการนัดกันไปดูคอนเสิร์ต ตามที่ต่างๆ ร่วมกัน เมื่อไปดูคอนเสิร์ตร่วมกันบ่อยๆ จะมีการรู้จักกันกับแฟนคลับกลุ่มอื่นๆ ด้วย เมื่อรู้จักกัน พูดจากันถูกคอ ก็จะรวมตัวเป็นกลุ่มเดียวกัน และไปดูคอนเสิร์ตหรือทำกิจกรรมอื่นๆ ร่วมกัน จนกลายเป็นกลุ่มแฟนคลับกลุ่มย่อยๆ อีกกลุ่มหนึ่ง ซึ่งกระบวนการดังกล่าว ถือเป็น

กระบวนการในการเริ่มเข้าสู่เครือข่ายแฟนคลับและเป็นการสร้างเครือข่ายย่อย ในเครือข่ายใหญ่ของกลุ่มแฟนคลับ นั่นเอง

“คุยกะยูไปเรื่อยๆ แล้วมันก็ชวนไปดูคอนเสิร์ตด้วยกัน ก็ไปกะมันนะ ส่วนที่ปอนกะแอมนี่ (สมาชิกแฟนคลับที่ต่อมากอยู่ในกลุ่มเดียวกัน) แอมจะสนิทกะพีปอนไง และก็ตอนนั้นมันมีคอนเสิร์ตพีนภ ที่สวนเบญจ แล้วมันก็เป็นลม คือตอนเข้าไปดูคอนเสิร์ตพีนภนะ แล้วตอนบ่ายก็ไปดูโมเดิร์นด็อกที่โรบินสัน ก็เจอพีปอน นั่นแหละ ก็เลยเริ่มสนิทกะพีปอนและแอม ตั้งแต่ตอนนั้นรู้จักกันมา 4 ปีแล้ว”

ในพื้นที่ชีวิตประจำวัน

ในชีวิตประจำวันนั้น ช่วงที่หมิงยังเรียนมหาวิทยาลัยอยู่ หมิงจะติดตามข่าวสารของวงโมเดิร์นด็อกตลอด โดยการติดตามผ่านทางเว็บไซต์ของวง และเวบบอร์ดของวงเสียเป็นส่วนใหญ่ โดยจะเข้าไปหาข้อมูลต่างๆ ทุกวัน แต่เมื่อเริ่มต้นทำงาน ทำให้มีเวลาว่างน้อยลงมาก จึงไม่สามารถเข้าไปติดตามข่าวสารได้บ่อยๆ เช่นเมื่อก่อน แต่ก็มีคนที่คอยบอกข่าวคราวความเคลื่อนไหว รวมถึงตารางการแสดง นั่นคือ ยู

“แต่ก่อนจะเข้าทุกวันนะ วันไหนไม่ได้เข้าเหมือนจะตาย แต่ว่าเดี๋ยวนี้ไม่ค่อยมีเวลาแล้ว ตั้งแต่ทำงานนี้ไม่ค่อยได้เข้าเลย แต่ไม่เป็นไร เพราะเดี๋ยวยูมันก็บอก”

ปัจจุบันนี้ หมิงทำงานวันจันทร์ถึงวันศุกร์ โดยจะมีเวลาว่างในวันเสาร์และวันอาทิตย์ เวลาว่างใช้ในการพักผ่อนจากการทำงาน ดูโทรทัศน์ ฟังเพลง ดูภาพยนตร์ รวมถึงติดตามข่าวสารของวงโมเดิร์นด็อกจากในเวบบอร์ด และถ้ามีโอกาสก็จะไปดูคอนเสิร์ต หากมีการเล่นในช่วงที่ว่างพอดี โดยหากว่ามีการจัดคอนเสิร์ตที่ไหน จะมีคนที่ทำหน้าที่ในการส่งข่าวสารต่างๆ ทำหน้าที่เป็น gatekeeper ที่จะคอยโทรมาบอกอยู่เสมอ

ในพื้นที่กิจกรรมคอนเสิร์ต

การติดตามไปดูคอนเสิร์ตนั้น จุดประสงค์ในช่วงแรกๆ ที่มีการติดตาม คือ ต้องการที่จะไปดูการแสดงสด รวมถึงมีความต้องการที่จะได้เจอ ได้ถ่ายรูปพร้อมกับศิลปิน แต่ปัจจุบันเมื่อมีกลุ่ม

แฟนคลับที่พัฒนาความสัมพันธ์มาสู่การเป็นเพื่อน ทำให้หมิงรู้สึกดีกับการไปดูคอนเสิร์ตมากขึ้น เหมือนได้ไปเจอเพื่อน ได้ไปสนุกด้วยกัน

"รู้สึกดีที่ได้เจอเพื่อน หลังๆ ที่ไปดูนี้ ไปเพราะอยากเจอเพื่อนมากกว่า แรกๆ ที่ไปเหมือนอยากไปเจอพี่ป๊อด อยากเข้าไปถ่ายรูป แต่เดี๋ยวนี้เฉยๆ แล้ว รู้สึกว่าไปแล้วไปเจอเพื่อน ก็สนุกดีนะ"

ในกิจกรรมคอนเสิร์ต หมิงจะได้รับข่าวสารจะเพื่อนเสมอๆ เนื่องจากปัจจุบันไม่สะดวกที่จะเช็คข่าวสารด้วยตัวเอง การได้รับการบอกข่าวสารจากเพื่อนจึงถือเป็นสิ่งสำคัญ ทำให้สามารถไปร่วมงานคอนเสิร์ตต่างๆ ได้ นอกจากนี้ บางครั้งเพื่อนแฟนคลับด้วยกันยังช่วยหาบัตรเข้างานให้ด้วย

จากการพัฒนาความสนใจของหมิง จากเริ่มแรกความสนใจทั้งหมดจะอยู่ที่ศิลปินเท่านั้น แต่ต่อมา เมื่อได้มารู้จักกับแฟนคลับคนอื่นๆ ก็ได้กลายเป็นความต้องการที่จะรวมกลุ่มกับกลุ่มแฟนคลับ ถือเป็นการพัฒนารูปแบบความสนใจ และทำให้เราเห็นขั้นตอน และองค์ประกอบสำคัญที่ทำให้กลุ่มยังคงดำรงอยู่ได้ยาวนาน กล่าวคือ การเข้ามาของแฟนคลับจะเริ่มจากความสนใจที่มีต่อตัวศิลปินเป็นหลัก แต่เมื่อแฟนคลับได้มีการพัฒนาความสัมพันธ์กันเอง จนเกิดเป็นกลุ่มย่อยๆ ในเครือข่ายขึ้นมา ความสนใจจะถูกแบ่งไปที่ความสัมพันธ์กับคนในกลุ่ม ในเครือข่ายด้วยตนเอง ซึ่งตรงกับคำกล่าวอ้างของอ.นิธิที่ว่า คนเรานั้นต้องการที่จะมีกลุ่ม มีสังกัด ต้องการได้รับความรัก ต้องการได้รับการยอมรับจากคนอื่น ซึ่งในกรณีแฟนคลับวงโมเดิร์นด็อกก็เช่นกัน การเป็นแฟนคลับนอกจากจะทำให้ได้พบกับศิลปินที่ชื่นชอบ ยังทำให้รู้จักกับคนที่ชื่นชอบสิ่งๆ เหมือนกัน เกิดความสัมพันธ์กัน และเกิดการรวมกลุ่มกัน ซึ่งถือเป็นการตอบสนองของความต้องการพื้นฐานของมนุษย์ที่ต้องการอยู่ร่วมกันคนอื่น ซึ่งจากองค์ประกอบทั้งสองส่วนนี้ ทำหน้าที่เกื้อหนุนกัน และทำหน้าที่ร่วมกัน ทำให้เครือข่ายแฟนคลับยังคงดำรงอยู่มาได้

ในพื้นที่กิจกรรมแฟนคลับ : กิจกรรมมีตติ้งของวงโมเดิร์นด็อก

ในส่วนของกิจกรรมแฟนคลับนั้น หมิงเคยทำหน้าที่ผู้จัดงานมีตติ้งของวงโมเดิร์นด็อกถึง 2 ครั้ง คือ ในมีตติ้งครั้งที่ 2 และครั้งที่ 3 โดยที่ในมีตติ้งครั้งที่ 2 นั้นเกิดจากการที่หมิงเห็นกลุ่มแฟนคลับที่เชียงใหม่มีการพบปะกันเล็กๆ อย่างไม่เป็นทางการกันขึ้น ในช่วงระหว่างที่วงโมเดิร์นด็อกมีการไปแสดงคอนเสิร์ตที่เชียงใหม่ หมิงจึงลองสอบถามกับศิลปินโดยตรง คือ พี่โป่ง พี่โป่งได้บอกว่า ถ้าอยากมีก็จัดขึ้นมาได้เลย หมิงจึงร่วมกับเพื่อนๆ อีกประมาณ 3-4 คน ช่วยกันจัดงานขึ้นมา โดย

การจัดงานครั้งนี้ มีการปรึกษากับแฟนคลับรุ่นเก่าที่เคยมีประสบการณ์ในการจัดมิตติ้งครั้งที่ 1 มาก่อน คือ เจี๊พัต ซึ่งช่วยในเรื่องการให้ guide line ว่าควรจะทำกิจกรรมอะไรบ้าง จัดที่ไหน อย่างไรดี โดยหมิงทำหน้าที่ในเกือบทุกด้าน โดยมีคนที่ช่วยงานอีกคน คือ แอ้ม

“ทำทุกอย่างเลยนะ ชื่อของ ทำบัตร ทำเข็มกลัด และก็ติดต่อร้านที่จัดงาน ส่วนแอ้มจะทำพวกของที่ระลึก พวกสติ๊กเกอร์ในเอาไว้แจกคนที่มาในงาน”

ในการจัดกิจกรรมมิตติ้งขึ้นมานั้น หมิงมองว่าเป็นสิ่งที่ดี เพราะสำหรับตัวหมิงเอง หมิงพอมีโอกาสได้พูดคุยกับศิลปินบ้าง หมิงจึงมองว่าการมีกิจกรรมมิตติ้งจึงเหมือนการที่มีโอกาสได้มาเจอเพื่อนแฟนคลับคนใหม่ๆ กลุ่มใหม่ๆ มากขึ้น และสำหรับแฟนคลับคนอื่นๆ ที่ไม่ค่อยมีโอกาสมาพบกับศิลปินที่เค้าชื่นชอบอย่างใกล้ชิด นี่ก็ถือเป็นโอกาสที่ดียิ่ง ที่จะได้มีโอกาสมาใกล้ชิด และได้อยู่ที่เดียวกับศิลปินที่ตนชอบในบรรยากาศสบายๆ

“เป็นสิ่งที่ดีนะ เพราะเปิดโอกาสให้แฟนคลับคนอื่นๆ เค้าได้เจอศิลปินแบบใกล้ชิดๆ ถ้าเป็นหมิงก็ต้องอยากไปนะ เพราะปกติมันไม่ได้อยู่แบบใกล้ชิดๆ ไง อันนี้เหมือนแบบเป็น 1 ใน 100 เลยที่แบบได้อยู่ใกล้ชิดๆ”

จากการได้สัมภาษณ์และได้ข้อมูลจากหมิง ผู้วิจัยพบว่า กิจกรรมมิตติ้งนั้น เป็นกิจกรรมที่น่าสนใจ เพราะเป็นสื่อกิจกรรมที่สำคัญสื่อหนึ่ง ที่นำพากลุ่มแฟนคลับให้มารวมตัวกัน เกิดการสื่อสารแลกเปลี่ยนข้อมูลกัน เกิดการพัฒนาความสัมพันธ์ส่วนตัว และยังเป็นพื้นที่ที่ทำให้กลุ่มแฟนคลับเกิดความมั่นใจ ว่าเรานั้นยังมีพวกพ้อง เรายังมีคน “เหมือน” กับเราอยู่ในสังคม นอกจากนี้ยังเป็นพื้นที่อีกพื้นที่หนึ่ง ที่แฟนคลับสามารถแสดงตัวตน แสดงอัตลักษณ์ของตนเอง และกลุ่มออกมาได้อย่างอิสระ ไม่ต้องกังวลกับสายตาหรือการตัดสินจากคนภายนอก อีกทั้งยังมีโอกาสได้สื่อสารกับศิลปินอย่างใกล้ชิดในบรรยากาศที่เป็นกันเอง พื้นที่กิจกรรมแฟนคลับ จึงเป็นพื้นที่ที่น่าศึกษาอย่างละเอียด ซึ่งผู้วิจัยจะกล่าวถึงในบทต่อไป

การสื่อสารกับศิลปิน

ในส่วนของ การสื่อสารกับศิลปินนั้น หมิงได้พูดคุยกับศิลปินอย่างใกล้ชิด ผ่านการรู้จักกับยู เนื่องจากยู อยู่บ้านใกล้เรือนเคียงกับพี่ป๊อด จึงรู้จักกับพี่ป๊อดเป็นการส่วนตัว นอกจากนี้ บ้านของ

การจัดงานครั้งนี้ มีการปรึกษากับแฟนคลับรุ่นเก่าที่เคยมีประสบการณ์ในการจัดมัตตั้งครั้งที่ 1 มาก่อน คือ เจี๊พัด ซึ่งช่วยในเรื่องการให้ guide line ว่าควรจะทำกิจกรรมอะไรบ้าง จัดที่ไหน อย่างไรดี โดยหมิงทำหน้าที่ในเกือบทุกด้าน โดยมีคนที่ช่วยงานอีกคน คือ แอ้ม

“ทำทุกอย่างเลยนะ ชื่อของ ทำบัตร ทำเข็มกลัด และก็ติดต่อร้านที่จัดงาน ส่วนแอ้มจะทำพวกของที่ระลึก พวกสติ๊กเกอร์ในเอาไวแจกคนที่มาในงาน”

ในการจัดกิจกรรมมัตตั้งขึ้นมานั้น หมิงมองว่าเป็นสิ่งที่ดี เพราะสำหรับตัวหมิงเอง หมิงพอมีโอกาสได้พูดคุยกับศิลปินบ้าง หมิงจึงมองว่าการมีกิจกรรมมัตตั้งจึงเหมือนการที่มีโอกาสได้มาเจอเพื่อนแฟนคลับคนใหม่ๆ กลุ่มใหม่ๆ มากขึ้น และสำหรับแฟนคลับคนอื่น ๆ ที่ไม่ค่อยมีโอกาสมาพบกับศิลปินที่เค้าชื่นชอบอย่างใกล้ชิด นี่ก็ถือเป็นโอกาสที่ดียิ่ง ที่จะได้มีโอกาสมาใกล้ชิด และได้อยู่ที่เดียวกับศิลปินที่ตนชอบในบรรยากาศสบายๆ

“เป็นสิ่งที่ดีนะ เพราะเปิดโอกาสให้แฟนคลับคนอื่น ๆ เค้าได้เจอศิลปินแบบใกล้ชิด ถ้าเป็นหมิงก็ต้องอยากไปนะ เพราะปกติมันไม่ได้อยู่แบบใกล้ชิด ไร อันนี้เหมือนแบบเป็น 1 ใน 100 เลยที่แบบได้อยู่ใกล้ชิด”

จากการได้สัมภาษณ์และได้ข้อมูลจากหมิง ผู้วิจัยพบว่า กิจกรรมมัตตั้งนั้น เป็นกิจกรรมที่น่าสนใจ เพราะเป็นสื่อกิจกรรมที่สำคัญสื่อหนึ่ง ที่นำพากลุ่มแฟนคลับให้มารวมตัวกัน เกิดการสื่อสารแลกเปลี่ยนข้อมูลกัน เกิดการพัฒนาความสัมพันธ์ส่วนตัว และยังเป็นพื้นที่ที่ทำให้กลุ่มแฟนคลับเกิดความมั่นใจ ว่าเรานั้นยังมีพวกพ้อง เรายังมีคนที่เป็น “เหมือน” กับเราอยู่ในสังคม นอกจากนี้ยังเป็นพื้นที่อีกพื้นที่หนึ่ง ที่แฟนคลับสามารถแสดงตัวตน แสดงอัตลักษณ์ของตนเอง และกลุ่มออกมาได้อย่างอิสระ ไม่ต้องกังวลกับสายตาหรือการตัดสินจากคนภายนอก อีกทั้งยังมีโอกาสได้สื่อสารกับศิลปินอย่างใกล้ชิดในบรรยากาศที่เป็นกันเอง พื้นที่กิจกรรมแฟนคลับ จึงเป็นพื้นที่ที่น่าศึกษาอย่างละเอียด ซึ่งผู้วิจัยจะกล่าวถึงในบทต่อไป

การสื่อสารกับศิลปิน

ในส่วนของการสื่อสารกับศิลปินนั้น หมิงได้พูดคุยกับศิลปินอย่างใกล้ชิด ผ่านการรู้จักกับยู เนื่องจากยู อยู่บ้านใกล้เรือนเคียงกับพีปอด จึงรู้จักกับพีปอดเป็นการส่วนตัว นอกจากนี้ บ้านของ

หมิงก็อยู่ในละแวกเดียวกันกับยูและพีป๊อดด้วย ฉะนั้น บ่อยครั้งเมื่อไปดูคอนเสิร์ต หมิงและยูมักจะ ได้ติดรถไป หรือ กลับกับพีป๊อดเสมอ ซึ่งร่วมถึงการได้พูดคุยกันครั้งแรก ระหว่างหมิงกับพีป๊อดด้วย

"ตอนนั้นมันมีคอนเสิร์ตที่ธรรมศาสตร์ ยูก็บอกพีป๊อดว่าขอไปด้วย แต่เดี๋ยวมียุอีกคนไปด้วย นะ ก็นัดไปเจอกันบ้านยู บ้านอยู่ใกล้กันไง แล้วก็นั่งรถพีป๊อดไป เป็นครั้งแรกที่นั่งรถพีป๊อด ได้เจอ พีป๊อดอย่างใกล้ชิดๆ เลย ก็ไม่รู้จะพูดอะไร นั่งเงียบตลอดทางเลยนะ ซึ่งพีเคาก็ชวนคุย ชื่ออะไร เรียน ไหน แต่วันนั้นแบบเป็นบ้า นั่งนิ่ง นั่งแบบเกร็ง ไม่กล้าขยับ ไม่กล้าคุยด้วย ตื่นเต้นมาก"

การได้มาพูดคุยสื่อสารกับศิลปินนั้น หมิงให้ความเห็นว่า เป็นส่วนสำคัญที่ทำให้เรายังเป็น แฟนคลับอยู่ และมีส่วนช่วยให้เรารู้สึกชื่นชอบวงนี้มากขึ้นด้วย

หลังจากนั้นหลายครั้งที่หมิงได้มีโอกาสติดรถพีป๊อดไปพร้อมๆ กับยู มีบางครั้งที่หมิงช่วย ทำหน้าที่เป็นที่กำบังให้ศิลปินด้วย

"ตอนที่ไปคอนเสิร์ตที่ธรรมศาสตร์ ขากลับพีป๊อดอยากกินมันตีมสด แล้วปกติในร้านคน มันเยอะอยู่แล้วไง ทุกคนก็จะมาขอถ่ายรูป ก็ไปนั่งตรงเคาท์เตอร์ พีเคาก็ให้ช่วยนั่งบัง แต่จริงๆ ก็ บังไม่ได้มากหรอก แต่เราก็ช่วยนั่งบังให้"

จากเหตุการณ์ดังกล่าว แสดงให้เห็นถึงความสัมพันธ์ระหว่างแฟนคลับกับศิลปินนั้น มีผล ต่อความรู้สึกของแฟนคลับ กล่าวคือ แฟนคลับที่มีโอกาสได้สนิทสนมกับศิลปิน จะรู้สึกถึงความ เป็นคนพิเศษ เป็นแฟนคลับคนสนิท และคนสำคัญของศิลปิน (Privilege fan club) สิ่งนี้ทำให้ ความสัมพันธ์ระหว่างแฟนคลับและศิลปินพัฒนามาอีกขั้นหนึ่ง เกิดความสัมพันธ์ที่มากกว่าการซื้อ เทปหรือการอุดหนุนผลงาน นอกจากนี้ ความรู้สึกที่แฟนคลับได้จากการรู้สึกเป็นแฟนคลับคน พิเศษนี้ ทำให้แฟนคลับเกิดความจงรักภักดีต่อศิลปิน (Loyalty) ทำให้เกิดการติดตามผลงานของ ศิลปินต่อไปอย่างต่อเนื่อง อันนำมาสู่การรักษาเครือข่ายแฟนคลับที่ยาวนาน

ความคิดเห็นเกี่ยวกับคำว่าแฟนคลับ

ในส่วนของมุมมองความหมายของคำว่าแฟนคลับของหมิงนั้น เป็นไปในแง่ลบ หมิงมอง ว่า แฟนคลับคือคนที่ชอบ แต่มักจะทำอะไรที่มากเกินไป เช่น กลุ่มแฟนคลับเกาหลี แฟนคลับ ศิลปินเอเอฟ

แต่อย่างไรก็ตามหมีมองว่า แฟนคลับกลุ่มดังกล่าวมีความแตกต่างกับกลุ่มแฟนคลับของวงโมเดิร์นด็อก เนื่องจากกลุ่มดังกล่าว มีความง่ายที่จะถูกหลอกจากค่ายเทป หรือผลิตภัณฑ์อะไรก็ตามที่ออกโปรโมชันมาคู่กับนักร้อง แฟนคลับกลุ่มนี้ก็จะตามซื้อ ตามเก็บสะสม ซึ่งสิ่งนี้ไม่น่าจะเป็นสิ่งที่ดี หรือสมเหตุสมผลนัก

“แฟนคลับพวกนั้นเงินเยอะ พวกเพื่อนหมี มันชอบพวกเกาหลี อย่างรูปเล็กๆ ก็ซื้อนะ ทำไมไม่ไปอัดเองเล่า รูปเล็กๆ ก็ 15 บาทแล้ว คือ เงินมันเยอะไง ซื้อซีดี ฟันสองฟัน ไม่เป็นไร ซื้อได้ ค่าบัตรคอนเสิร์ตของเค้าสีพัน ดูกันได้ สบายๆ”

นอกจากนี้หมียังมองว่าแฟนคลับบางกลุ่มจะยึดหน้าตาของศิลปินเป็นหลัก โดยไม่ได้มองที่ผลงาน หรืออาจจะแฟนคลับตามกระแส พอมีศิลปินใหม่ๆ ก็จะเปลี่ยนใจไปชอบศิลปินเหล่านั้นแทน

“เพื่อนหมีนี่ไซเลย ดูหน้าตาเป็นหลัก มันเป็นคนบอกเองว่า มันชอบ f4 มันก็บอกเองว่า ใจใจไม่มาก เรียนไม่เก่งเลย ภาษาอังกฤษก็พูดไม่ได้ หมีก็เลยถาม แล้วแกไปชอบทำไมละ เพื่อนบอกว่า อ้อ มันหล่อ คือฟังแล้วก็แบบ เออ จบ เข้าใจแล้ว”

แต่อย่างไรก็ตาม หมีไม่เห็นด้วยกับนิยามของคำว่าแฟนคลับ ที่มองว่าแฟนคลับเป็นพวกคัลต์ไคล์ เป็นพวกหมกมุ่น หลงใหล และเป็นเหยื่อของสื่อมวลชนและค่ายเพลง หมีมองว่า หากเป็นในกรณีแฟนคลับกลุ่มอื่น อาจจะเป็นไปได้ แต่ในกรณีของแฟนคลับโมเดิร์นด็อกแล้ว ไม่น่าจะมีลักษณะนั้น เพราะศิลปินก็ไม่ได้ผลิตผลงานออกมาขายในเชิงการค้ามากนัก และยังคงมองว่า คนแต่ละคนก็มีวิจารณญาณและเหตุผลในการทำอะไร และรู้จักเลือก และต้องเลือกอย่างมีสติด้วย

“ไม่เห็นด้วย รู้สึกว่าตัวเองไม่ได้เป็นเหยื่อขนาดนั้น มันเลือกได้ มันอยู่ที่จะมีสติเลือกหรือเปล่า อย่างพวกเอเอฟ มันซื้อทุกอย่าง แต่หมีมองว่า บางอย่างไม่เห็นจำเป็นนะ แต่อย่างเอเอฟโปรดัคส์ที่ออกมามันเยอะมาก คือ ทำเพื่อขายโดยเฉพาะเลย”

จะเห็นได้ว่า ความคิดต่อคำว่าแฟนคลับของหมีจะเป็นไปในแง่ลบ กล่าวคือ ถึงแม้ว่าตัวเองจะเป็นแฟนคลับของวงโมเดิร์นด็อก แต่ก็มองว่า แฟนคลับของวงโมเดิร์นด็อกไม่เหมือนกับแฟนคลับกลุ่มอื่น มีความแตกต่างท่ามกลางความเหมือน มีอัตลักษณ์เฉพาะกลุ่มของตัวเอง และที่สำคัญคือ แฟนคลับของวงโมเดิร์นด็อกมีการพิจารณาและตัดสินใจเลือกในการรับสื่อ มีเหตุผล

ในการเลือกใช้สื่อ ไม่ตกเป็นเหยื่อของค่ายเพลงจากการออกผลิตภัณฑ์ต่างๆ ไม่ใช่เงินกับสิ่งที่ไม่จำเป็น นอกจากนี้ ยังมองที่ผลงานของศิลปินมากกว่ารูปร่างหน้าตาของศิลปินด้วย ซึ่งสิ่งนี้ น่าจะเป็นคุณสมบัติขั้นพื้นฐานของกลุ่มแฟนคลับของศิลปินที่ดี ที่ไม่ได้ยึดรูปร่างหน้าตาของศิลปินเป็นหลัก แต่ยึดที่ตัวผลงานมากกว่า อีกทั้งยังมีสติในการชอบ คือ สามารถวิจารณ์วงที่ตัวเองชื่นชอบได้อย่างตรงไปตรงมา มีอคติและความลำเอียงน้อยกว่า แฟนคลับของกลุ่มศิลปินแบบอื่นๆ

ในการเข้ามาเป็นแฟนคลับของวงโมเดิร์นด็อกนั้น หิมมองว่าได้ผลดีกับตัวเอง เพราะทำให้รู้จักเพื่อนมากขึ้น และเป็นกลุ่มเพื่อนที่ชอบอะไรเหมือนกัน นอกจากนี้ หิมยังมองว่าศิลปินก็ได้อะไรจากแฟนคลับด้วย คือ ได้รับการสนับสนุน ได้รับกำลังใจ และรู้ว่ายังมีคนที่คอย support ตนอยู่ด้านข้างล่างเวที

ส่วนผลเสียหิมมองว่ามีบ้าง เพราะหิมมักจะไม่ค่อยสบายและร่างกายไม่ค่อยแข็งแรง บ่อยครั้งที่มักจะไม่สบายในช่วงที่จะมีการจัดคอนเสิร์ตใหญ่ๆ พอดี เช่น คอนเสิร์ตใหญ่ของอัลบั้มชุดที่ 4 คอนเสิร์ต wake up at 10 ซึ่งเป็นคอนเสิร์ตฉลองครบรอบ 10 ปีของวงโมเดิร์นด็อกด้วย ซึ่งช่วงนั้นเป็นช่วงที่หิมเข้าโรงพยาบาลพอดี แต่ในงานคอนเสิร์ตนี้ หิมพยายามทำตัวให้หายให้ทันแล้วขอแม่ออกจากโรงพยาบาลให้เร็วที่สุด เพื่อที่จะมาดูคอนเสิร์ตให้ได้ด้วย

บทบาทหน้าที่ของแฟนคลับ

ในเรื่องหน้าที่ของแฟนคลับนั้น หิมมองว่า การสนับสนุน การให้กำลังใจศิลปินนั้น ไม่ใช่เป็นเรื่องที่เป็นหน้าที่ แต่เป็นการทำตามความต้องการและเป็นสิ่งที่ดีที่คนที่เป็นแฟนคลับต้องการที่จะทำเองมากกว่า

ส่วนเรื่องของการรับมือเกี่ยวกับข่าวไม่ดีของศิลปินนั้น หิมไม่คิดอะไรมากนัก เวลาได้ยินข่าวไม่ดีเกี่ยวกับศิลปิน หิมบอกว่า จริงๆ เราก็ไม่รู้อะไรจริงด้วยซ้ำ ฉะนั้นเราจะไม่คิดอะไรมาก และที่สำคัญคือ หิมมองที่ผลงานของศิลปินมากกว่า นอกจากนี้ หากมีคนมาถามเรื่องเกี่ยวกับข่าวลือที่ไม่ดีเหล่านี้ หิมจะใช้วิธีแก้งตอกใจ เหมือนไม่เคยได้ยินมาก่อน แล้วฝ่ายที่มาถามก็จะหยุดถามไปเอง

"คือ จะแก้ง้ทำเป็นตกใจมากกว่านะ คือ พี่ที่ออฟฟิศก็เคยถาม หมิงก็ทำเป็น อ้าวจริงหรือ แก้ง้ทำเป็นตกใจไปอย่างนั้นแหละ แต่จริงๆ ชินแล้วไง แต่ก็ขี้เกียจตอบ เพราะเดี๋ยวก็คูยกกันยาวอีก"

นอกจากนี้ หมิงจะไม่ถามเกี่ยวกับอัลบั้มใหม่หรือผลงานใหม่ๆ ของศิลปินกับตัวศิลปินโดยตรง เพราะหมิงเคยสังเกตพฤติกรรมของศิลปิน เมื่อเวลามีคนมาถามถึงผลงานใหม่ๆ แล้วศิลปินมีท่าทางที่ดูไม่สบายใจ และดูมีความความเครียด หมิงจึงไม่ยอมให้ศิลปินไม่สบายใจ หมิงมองว่า ถ้าถึงเวลาที่อัลบั้มใหม่จะออก เราก็จะได้ฟังกันเอง การไปถามศิลปินมากๆ จะเป็นการรบกวน จะทำให้ศิลปินรู้สึกกดดันเปล่าๆ

"ไม่ถามนะ คือ พอมีคนถามเค้าแล้ว เราเห็นใจ ว่าหน้าพี่โป้งแบบเซ็งๆ หน้านิ่งๆ ไม่ถามดีกว่า เดียวมันก็ออกมาเอง ไม่อยากรู้ล่วงหน้าด้วย อยากรู surprise เอยนะ รู้เลยวันนั้น"

นอกจากนี้ หากเป็นวันเกิดศิลปิน หมิงจะส่งข้อความไปอวยพรวันเกิด ผ่านทางโทรศัพท์มือถือ และเข้าไปร่วมอวยพรวันเกิดในเวปไซต์ด้วย

หมิงยังมองด้วยว่า กลุ่มแฟนคลับที่ยั่งยืนอยู่ได้นี้ มีเพียงเหตุผลเดียว คือ เพราะความชอบที่มีต่อวงโมเดิร์นด็อก เพราะหากไม่มีวงโมเดิร์นด็อก กลุ่มแฟนคลับอาจจะกระจัดกระจายไปแล้ว

นอกจากนี้ หมิงยังมีการสะสมของที่เกี่ยวข้งกับวงด้วย เช่น ซีดี ดีวีดี ซิงเกิ้ล สตีกเกอร์ โปสเตอร์ รูปภาพ หนังสือหรือนิตยสารที่วงได้ลง รีสแบนด์ เสื้อยืด ปีกกีตาร์จากพีปอด รูปพร้อมลายเซ็นซึ่งได้เป็นของขวัญวันเกิด

"วันนั้น เค้ามีเล่นที่โรงละครเฉลิมกรุง ฆาไปก็ไปด้วยกันกับพีปอด ฆากลับก็กลับด้วยกัน แล้ววันนั้นเป็นวันเกิดไง ยุ๊กิแบบ พีปอดครับ วันนี้วันเกิดหมิงครับ ใจตอนนั้นก็แบบยูจะพูดทำไม ใจตอนนั้นก็แบบ ยูไปพูดลับหลังก็ได้ พูดต่อหน้าทำไม แล้วพีปอดก็แฮปปี้เบิร์ดเดย์ แล้วเค้าก็เอามือล้งๆ อะไรในกระเป๋าเค้า แล้วก็หยิบรูปขึ้นมาให้เลือกว่าเอาไปไหน แล้วก็เขียนว่าแฮปปี้เบิร์ดเดย์ให้ตอนนั้นเลย ประทับใจมาก"

สรุป

การสื่อสารยังคงเป็นปัจจัยสำคัญในการเข้ามาร่วมเป็นแฟนคลับของหมิง โดยความสนใจของหมิงต่อวงจะเริ่มจากการสนใจในตัวเนื้อหาของสาร คือ เพลง “มานี” ที่มีการนำเอาเนื้อหาจากหนังสือแบบเรียนของเด็กชั้นประถมศึกษาามาทำเป็นเพลง และต่อมาเมื่อได้มีการเข้าร่วมชมสื่อกิจกรรมคอนเสิร์ต ทำให้เกิดการชื่นชอบและติดตามวงโมเดิร์นด็อกเรื่อยมา

สื่อสมัยใหม่ยังมีบทบาทสำคัญที่ทำให้หมิงเข้ามาร่วมกลุ่มกับแฟนคลับคนอื่นๆ กล่าวคือ สื่อสมัยใหม่ โดยเฉพาะเวบบอร์ด ได้กลายเป็นพื้นที่กลางที่สำคัญที่แฟนคลับเข้ามาแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสาร มาสร้างความสัมพันธ์กัน และการใช้โปรแกรมแชต ก็ช่วยในการสานต่อความสัมพันธ์ของกลุ่มแฟนคลับ ซึ่งการสร้างความสัมพันธ์นี้ ยังคงเป็นปัจจัยสำคัญที่ลือให้เครือข่ายเคลื่อนไหว เกิดกิจกรรม เช่น การจัดกิจกรรมแฟนคลับ คือ กิจกรรมมีตติ้ง ซึ่งยังเป็นการยืนยันและทำให้ความสัมพันธ์ระหว่างแฟนคลับเข้มแข็ง อันส่งผลต่อเครือข่ายที่เข้มแข็งขึ้นตามมา

การสื่อสารกับศิลปินก็ยังเป็นปัจจัยที่สำคัญอีกปัจจัยหนึ่ง ที่ทำให้เครือข่ายยังคงดำรงอยู่ได้ เพราะถ้าหากแฟนคลับไม่มีโอกาสได้สื่อสารกับศิลปิน แฟนคลับก็จะยังคงมีลักษณะกระจัดกระจาย ไม่สามารถรวมกันเป็นกลุ่มก้อนได้เท่ากับในปัจจุบัน นอกจากนี้ การได้สื่อสารกับศิลปินยังมีส่วนสำคัญกับความชอบของแฟนคลับ กล่าวคือ ยิ่งมีความถี่ในการได้สื่อสารกับศิลปินมากเท่าไร ความชอบก็จะยิ่งเพิ่มมากขึ้นเท่านั้น และความชอบยังคงพัฒนาขึ้นไปสู่อีกรูปแบบหนึ่ง ที่มากกว่าความสัมพันธ์ของแฟนคลับกับศิลปิน คือ ศิลปินได้พัฒนาฐานะของตัวเองไปสู่ความเป็นเพื่อน เป็นพี่ (เป็นเฮียๆ) ของแฟนคลับด้วย

นอกจากนี้ มุมมองของการเป็นแฟนคลับของหมิงได้เปลี่ยนแปลงไป จากการเข้ามาร่วมเป็นแฟนคลับในช่วงแรกๆ กล่าวคือ ในกรเข้ามามีในช่วงแรกๆ นั้น เป็นการเข้ามาเพื่อต้องการจะสื่อสารกับศิลปินเป็นหลัก แต่ต่อมา ความต้องการได้เปลี่ยนแปลงไป คือ ต้องการสื่อสารกับกลุ่มแฟนคลับด้วย โดยมองว่า เป็นโอกาสที่ได้ที่ได้มารู้จักกับกลุ่มคนที่มีความชื่นชอบในสิ่งเดียวกัน และเมื่อได้มีโอกาสในการทำกิจกรรมต่างๆ ร่วมกัน ทำให้มีความสนิทสนมมากขึ้น แต่อย่างไรก็ตาม ความชื่นชอบในตัวศิลปินก็ยังไม่ได้หมดไป แต่ได้เปลี่ยนรูปแบบความชื่นชอบ จากคนที่รู้สึกว่ายู่ไกล มาเป็นคนที่รู้สึกว่ายู่ใกล้ มีความสนิทสนม สามารถเข้าถึง และสัมผัสได้มากขึ้น